PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 183 (12.508)

Trst, torek, 5. avgusta 19

TRST
559
inije)
23
OSREDNJA KNJIŽNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Danes se bo Craxijeva vlada predstavila v senatni zborn

Ministrski svet imenoval 61 podtaj
Spremembe samo med socialisti in KD

SANDOR TENCE

RIM — Predsednik Craxi bo danes dopoldne predstavil v senatu svojo drugo vlado in obrazložil program obnovljene petstrankarske koalicije, ki bi morala na podlagi nedavno podpisanega političnega sporazuma voditi državo do naravnega izteka zakonodajne dobe, to se pravi do junija leta 1988. Ministrski predsednik bo popoldne poročal tudi v poslanski zbornici, tako da je pričakovati, da bo parlament v četrtek zvečer ali najkasneje v petek odobril zaupnico ter tako tudi formalno naredil konec tej dolgi vladni krizi.

Parlamentarna razprava bo zelo verjetno potekala brez večjih presenečenj, tudi zato, ker so se zavezniki že sporazumeli, da bo Craxiju marca prihodnjega leta nasledil eden vidnih demokristjanskih voditeljev, najbrž Giulio Andreotti. Zanimivo bo vsekakor videti, kako bo predsednik vlade tolmačil in ocenil krizo ter zlasti polemike, ki so v prejšnjih tednih tako močno razdvajale demokristjane in socialiste ter kako bo predstavil

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Videmčan Giorgio Santuz (KD) novi podtajnik za industrijo

RIM — Furlanijo - Julijsko krajino bo v drugi Craxijevi vladi zastopal edinole demokristjan Giorgio Santuz, ki je bil sinoči imenovan za podtajnika pri ministrstvu za industrijo. Naša dežela je bila prikrajšana za eno ministrsko mesto, saj je pokojnega ministra za odnose z Evropsko gospodarsko skupnostjo, videmskega parlamentarca Lorisa Fortuno (PSI), nadomestil njegov strankarski kolega Fabbri, ki je doma iz Emilie - Romagne. V novi vladi pa ne bo več pordenonskega poslanca Fioreta, ki je bil pet let podtajnik na ministrstvu za zunanje zadeve in je v tem svojstvu neposredno sledil italijansko - jugoslovanskim odnosom.

Novoimenovani podtajnik za industrijo je star 50 let in je bil za poslanca prvič izvoljen pred 14 leti. Rojen je bil v Vidmu, kjer prebiva in kjer je nekaj let poučeval tuje jezike. Santuz je bil podtajnik za zunanje zadeve v Andreottijevi vladi narodne solidarnosti in isto dolžnost je opravljal tudi v kabinetu, ki mu je predsedoval Cossiga. V zadnjih mesecih se je ukvarjal z novimi zakoni za obnovo potresnega področja v Furlaniji ter bil član posebne komisije, ki ocenjuje zakonske predloge za gospodarski razvoj obmejnih področij naše dežele. (st)

Osnutek zakona o amnestiji bo senat proučil septembra

RIM — Senatna pravosodna komisija bo vzela v pretres vladni zakonski osnutek o amnestiji in odpustu (indultu) v ponedeljek, 8. septembra. Tako je bilo sklenjeno na včerajšnji seji načelnikov senatnih skupin, ki ji je predsedoval Fanfani

Zakonski osnutek je naletel na nasprotovanje KPI, PLI, MSI in Neodvisne levice, republikancev ni prepričal, a tudi druge stranke imajo pomisleke. Soglasja, ki je bilo nujno za uzakonitev amnestije pred velikim šmarnom, torej ni bilo, kar uradno sporočilo o seji načelnikov skupin pripisuje zapletenosti in kočljivosti problema s pripombo, da je potrebno osnutek temeljito poglobiti.

Mancino (KD) je izjavil, da njegova stranka z osnutkom v bistvu soglaša, Pagani (PSDI) je zahteval dodatna pojasnila, Gualtieri (PRI) je polemično predlagal, naj se senat odpove letnemu oddihu in dodal, da bi to moralo veljati tudi za poslance, a Pecchioli je poudaril, da so komunisti voljni delati tudi v naslednjih dneh, da bi osnutek vendar bil čimprej izboljšan in odobren. Predstavnik KPI je večinske stranke pa tudi vlado kritiziral, češ da so amnestijo obljubljale že pred meseci, nato pa predkstavile sporen zakonski osnutek in zahtevale njegovo naglo odobritev kljub temu, da vpričo vladne krize parlament ni mogel sprejemati nobenih sklepov.

Britanska premierka predlagala omejene gospodarske sankcije proti Južni Afriki

LONDON — Železna dama Margaret Thatcher je nekoliko popustila v svojem togem nasprotovanju uvedbi gospodarskih ukrepov proti Južni Afriki. Na »minivrhu« držav članic Commonwealtha, ki poteka v Londonu, je predsednica britanske vlade včeraj pod pritiskom ostalih udeležencev sestanka predlagala uvedbo omejenih gospodarskih sankcij proti pretorijskemu rasističnemu režimu. Očitno se hoče izogniti nevarnost, da bi se kriza Južne Afrike sprevrgla v krizo Commonwealtha, toda omejen značaj ukrepov, ki jih je predlagala, ni po godu ostalim šestim predsednikom vlad, ki sodelujejo na vrhunskem sestanku, tako da je še vedno vprašljivo, ali se bodo naposled sporazumeli za kompromisno rešitev.

Mali vrh Commonwealtha se je pričel v nedeljo in se bo zaključil danes. Poleg predsednice britanske vlade se ga udeležujejo voditelji Avstralije, Bahamov, Indije, Kanade, Zambije in Zimbabveja. Glavna točka na dnevnem redu je ravno stališče do Južne Afrike. Z izjemo Velike Britanije se vseh ostalih 48 držav članic britanske skupnosti narodov že dalj časa zavzema za skupno konkretno akcijo, ki naj pripomore k odpravi južnoafriškega sistema rasnega razlikovanja. Tako so pred letom dni na vrhu v Nassau zahtevale uvedbo ostrih gospodarskih sankcij. Toda zahteva ni prodrla prav zaradi nasprotovanja Thatcherjeve, ki je pri svojem stališču vztrajala do takšne mere, da so nekateri voditelji Commonwealtha že začeli razmišljati o uvedbi gospodarskih ukrepov proti Veliki Britaniji, Spor se je začel zaskrbljujoče odražati v samih britanskih notranjih razmerah, saj so se ob njem med drugim pojavili znaki globokega nesoglasja med britansko kraljico, ki hkrati načeluje Commonwealthu, in predsednico vlade.

Thatcherjeva je včeraj predlagala, naj bi sankcije obsegale »prostovoljno« prekinitev investicij v Južni Afriki, prepoved uvažanja premoga, jekla, železa in zlatnikov »kruggerand« iz nje ter »prostovoljno« nespodbujanje turizma v njej. Železna dama je pristavila, da te ukrepe predlaga v »znak neodobravanja režima Pietra Bothe« in ne zato, ker bi verjela v pravilnost gospodarskih sankcij. Po mnenju izvedencev bi uresničitev tega predloga le malenkostno prizadela južnoafriško gospodarstvo, toda pomembno je, da je z njim Thatcherjeva načelno pristala na gospodarske sankcije. Zdaj je tudi od ostalih udeležencev vrha odvisno, do kod bo v tej smeri prišla.

Na sliki: kanadski premier Mulroney prihaja na sestanek Commonwealtha (Telefoto AP)

Septembra sestanek Shultz - Ševardnadze

WASHINGTON — Bela hiša je včeraj sporočila, da se bosta ameriški državni tajnik Shultz in sovjetski zunanji minister Ševardnadze srečala 19. septembra v glavnem mestu ZDA, da bi pripravila sestanek med predsednikom Reaganom in tajnikom KP SZ Gorbačovom.

Vest je uradno sporočil predstavnik zunanjega ministrstva, ki je dodal, da bosta šefa obeh diplomacij proučila napredek, ki so ga v tem času zabeležili glede tem, ki sta jih Gorbačov in Reagan obravnavala med svojim zadnjim srečanjem v Ženevi novembra 1985. Za sedaj se seveda še ne ve kdaj se bosta Gorbačov in Reagan sestala, vendar domnevajo, da bi do vrha med obema moralo priti pred konec letošnjega leta.

V večernih urah je vest objavila tudi sovjetska tiskovna agencija TASS, ki pravi, da je v tem smislu bil dosežen dogovor, vendar vesti sploh ne komentira in ne pove, kaj bosta Ševardnadze in Shultz sploh govorila med svojim srečanjem.

Naj omenimo še, da sta se o srečanju domenila Shultz in eden Ševardnadzejevih pomočnikov Aleksander Besmrtnikov, ki ga imajo za enega največjih poznavalcev ZDA med sovjetskimi diplomati nove generacije.

Smrtna nesreča na Trbiški cesti

Včeraj dopoldne se je na odseku ceste 202 med nabrežinskim železniškim viaduktom in šempolajskim nadvozom pripetila prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje zahodnonemški turist Siegfried Wolfgang Hartnuss, za njegovo trinajstletno hčerko Karin so si zdravniki katinarske bolnišnice pridržali prognozo, medtem ko se bo njegova žena Helga Christell zaradi lažjih prask zdravila le nekaj dni. Do nesreče je prišlo, potem ko je voznik težkega vlačilca takoj po nadvozu kljub zmerni hitrosti začel zavirati. Kabino je namreč zasukalo in zaneslo na levo stran cestišča prav v trenutku, ko je privozil Hartnussov mercedes. Trčenje je bilo tako silovito, da je bil voznik osebnega avtomobila v trenutku mrtev, vse naokrog pa so ležale razbitine poškodovane stanovanjske prikolice. Promet je bil prekinjen le malo časa, saj so takoj odprli drugo cestišče.

NA 5. STRANI

Črne stave: danes razsodba

MILAN — Za današnjo razsodbo na procesu o črnih stavah, v katere je vpletenih 12 italijanskih nogometnih prvo- in drugoligašev ter 54 članov nogometne zveze, od predsednikov društev do igralcev, vlada veliko zanimanje ne samo med športno javnostjo. Nekateri so sicer menili, da bo razsodba znana že včeraj, vendar je zadeva očitno preveč zapletena, da bi lahko o usodi tolikih društev in posameznikov odločali v nekaj urah.

Danes se bo v Firencah pričel tudi proces, v katerega je vpletenih pet društev iz C lige ter 14 posameznikov. Tudi na tem bo javno tožilstvo koordiniral načelnik preiskovalnega urada italijanske nogometne zveze De Biase.

NA 10. STRANI

SZ proučuje možnost odprtja konzularnega urada v Izraelu

MOSKVA — Zadnje čase vedno bolj vztrajno govorijo o možnosti, da bi SZ spet navezala diplomatske odnose z Izraelom. Da bi proučila možnost odprtja sovjetskega konzularnega urada v Izraelu je včeraj odpotovala v Tel Aviv posebna sovjetska delegacija. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva je povedal, da bo pogovor potekal o vrsti tem, ki so odprte med SZ in Izraelom, obenem pa je dodal, da odprtje konzularnega urada v Izraelu še ne bi pomenilo ponovne navezave diplomatskih odnosov.

• Vlada imenovala podtajnike

NADALJEVANJE S 1. STRANI

javnemu mnenju svojo časovno omejeno vlado, ki ji je sam svojčas tako vztrajno nasprotoval. Poznavajoč človeka in njegov značaj, lahko pričakujemo, da bo Craxi skušal dokazati (četudi med vrsticami), da je pravzaprav on zmagovalec in De Mita poraženec, kar bi mu demokristjani seveda zelo zamerili. Ne smemo namreč pozabiti da je skoraj prišlo do vladne krize po aferi ugrabitve ladje Achille Lauro in po dogodkih na Sigonelli, po katerih je socialistični voditelj v parlamentu zelo ostro napadel krščansko demokracijo ter ustvaril hude polemike, ko je bil sporazum med zavezniki dejansko že podpisan. Poslanci in senatorji KD so se takrat skoraj uprli De Miti in zagrozili, da bodo glasovali proti vladi, kar pa jim je v zadnjem trenutku preprečil Forlani, ki je prepričal Craxija, da je v repliki omilil kritike na račun stranke relativne večine.

Ministrski svet je medtem sinoči imenoval nove podtajnike, ki so takoj zatem zaprisegli pred predsednikom vlade in ne pred predsednikom republike, kot storijo ministri. Ustava namreč ne predvideva podtajnikov (ali podministrov), ki so torej zgolj politične funkcije, bolj odraz državne birokracije kot stvarnih potreb posameznih resorjev. Druga Craxijeva vlada bo imela 61 podtajnikov (enega več kot prejšnja), med katerimi bo najbolj prestižno funkcijo podtajnika pri predsedstvu vlade, kot doslej, opravljal socialist Giuliano Amato. Republikanci in socialdemokrati so v celoti potrdili dosedanje podtajnike, novega podministra pa so imenovali liberalci, namesto De Lorenza, ki je postal minister za ekologijo.

Največ novih imen je med socialisti in med demokristjani, med katerimi je pri razdelitvi podtajniških mest kot vedno prevladala lekarniška tehtnica notranjih struj in zemljepisne pripadnosti tega ali onega parlamentarca. Med kandidati za eno od podtajniških mest je bil do zadnjega trenutka tudi videmski senator PSI Castiglione, podpredsednik senatne komisije za proračun in vladni poročevalec pri odobritvi lanskega finančnega zakona in državnega proračuna. Castiglione, ki pripada socialistični levici, je moral po polemični seji senatorjev PSI prepustiti mesto novemu voditelju notranje levice Covatti. Govori se, da bo Castiglione v kratkem izvoljen za podpredsednika socialističnih senatorjev.

SANDOR TENCE

Podtajniki v Craxijevi vladi

RIM — Seznam podtajnikov, ki jih je na včerajšnji seji imenovala vlada:

PREDSEDSTVO VLADE:
Giuliano Amato (PSI)
POSEGI ZA JUG:
Nicola Trotta (PSI)
Pasquale La Morte (KD)
ZUNANJE ZADEVE:
Bruno Corti (PSDI)
Mario Raffaelli (PSI)
Susanna Agnelli (PRI)
Francesco Cattanej (KD)
Francesco Forte (PSI)
NOTRANJE ZADEVE:
Angelo Pavan (KD)
Adriano Ciaffi (KD)
Paolo Barsacchi (PSI)
Raffaele Costa (PLI)
PRAVOSODJE:
Luciano Bausi (KD)
Salvatore Franca (PSI)
Dante Cioce (PSDI)
PRORAČUN:
Alberto Aiardi (KD)
Alberto Ciampaglia (PSDI)
FINANCE:
Franco Bortolani (KD)
Ferdinando Russo (KD)
Domenico Susi (PSI)
Carlo Merolli (KD)
ZAKLAD:
Carlo Fracanzani (KD)
Beniamino Finocchiaro (PSI)
Gianni Ravaglia (PRI)
Eugenio Tarabini (KD)
OBRAMBA:
Tommaso Bisagno (KD)
Giuseppe Pisanu (KD)
Silvano Signori (PSI)
Vittorio Olcese (PRI)
ŠOLSTVO:
Domenico Amalfitano (KD)
Mario Dal Castello (KD)
Giuseppe Fassino (PLI)
Luigi Covatta (PSI)
JAVNA DELA:
Mario Tassone (KD)
Gaetano Gorgoni (PRI)
KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO:
Mario Segni (KD)
Giulio Santarelli (PSI)
POŠTA IN TELEKOMUNIKACIJE:
Giuseppe Avellone (KD)
Giuseppe Demitry (PSI)
Giorgio Bogi (PRI)
INDUSTRIJA, TRGOVINA IN OBRTNIŠTVO:
Nicola Sanese (KD)
Giorgio Santuz (KD)
Angelo Cresco (PSI)
Savino Melillo (PLI)
DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO:
Andrea Borruso (KD)
Pietro Mezzapesa (KD)
Gianfranco Conti Persini (PSDI)
PREVOZI:
Giuseppe Santonastaso (KD)
Nicola Grassi Bertazzi (KD)
TRGOVINA S TUJINO:
Gianfranco Rocelli (KD)
Alberto Rossi (KD)
TRGOVSKA MORNARICA:
Antonino Murmura (KD)
Silvano Costi (PSDI)
DRŽAVNE SOUDELEŽBE:
Delio Meoli (PSI)
Angelo Picano (KD)
ZDRAVSTVO:
Gualtiero Nepi (KD)
Paola Cavigliasso (KD)
Saverio D'Aquino (PLI)
TURIZEM IN PRIREDITVE:
Luciano Faraguti (KD)
KULTURNE IN AMBIENTALNE DOBRINE:
Giuseppe Galasso (PRI)
OKOLJE:
Giorgio Postal (KD)

Promet se odvija še kar tekoče, ker ljudje potujejo tudi v nočnih urah

Na italijanskih avtocestah v desetih dneh 20 milijonov dopustnikov in manj nesreč

Tudi na obmejnih prehodih z Avstrijo izjemen promet

ŠENTILJ — *Ob koncu preteklega tedna je bil promet na mejnih prehodih z Avstrijo izjemen: skozi prehode Šentilj, Trate in Jurij (na mariborski železniški postaji) je samo v petek dopotovalo na jugoslovansko ozemlje 102.706 potnikov s 23.614 avtomobili, a pred šentiljskim prehodom se je vila 15 kilometrov dolga kolona, v kateri je bilo treba čakati kar štiri ure. Skozi prehod v Šentilju so vozila prihajala v Slovenijo v petnajstih kolonah, od tega jih je dvanajst bilo namenjenih osebnim avtomobilom.*

V soboto je skozi omenjene prehode pripotovalo iz Avstrije natanko 104 tisoč 191 letoviščarjev, v nedeljo navsezgodaj pa približno ravno toliko in promet se je pričel razredčevati šele v popoldanskih urah; takrat je bilo v Šentilju odprtih za tujski promet sedem vstopnih stez, v koloni pa so avtomobilisti čakali poprečno po pol ure. Gost promet se je vil seveda tudi na tranzitnih cestah skozi Maribor.

RIM — V zadnjih desetih dneh so na državni avtocestni mreži našteli več kot 20 milijonov italijanskih dopustnikov, vikendašev in izletnikov. Samo na avtocestah družbe Autostrade (2.675 kilometrov) so med petkom, 25. julija, in nedeljo, 3. avgusta, zabeležili 10.414.000 vozil, kar je šest odstotkov več kot v ustreznem obdobju lani. Hkrati se je število prometnih nesreč zmanjšalo za 10 odstotkov s 732 na 658, a tudi njihove posledice so bile blažje: ranjenih je bilo za 20 odstotkov manj (393 proti 494), mrtvih pa 10 proti 21 lani.

Promet je to pot bil časovno bolje porazdeljen, saj so mnogi odšli z doma že med tednom, kar je novost, in celo ponoči (zlasti v območju Milana), tako da je na avtocestah bilo največ milijon vozil dnevno in je promet bil tekoč. Največja dnevna zgostitev vozil (79.000) je bila med Bologno in Modeno, saj je ta avtocestni predel obvezen za vse, ki potujejo na jug. V avtocestnem odseku Savona - Ventimiglia - Francija je promet bil za 12 odstotkov večji kot lani ob tem času in samo v treh dneh so zabeležili kar 200.000 vozil. Večji del potnikov (60-65 odstotkov) je bil namenjen v obmorska letovišča, drugi pa v planine ali na tuje.

Množični eksodus je seveda kot naročen za turistične operaterje, ki pa se kljub dobri zasedbi obmorskih in gorskih letovišč še naprej pritožujejo, da so jim kriza v Sredozemlju, slabo vreme v juniju in juliju ter pocenitev dolarja prekrižali račune. Američanov je letos res mnogo manj kot lani, toda to velja za tradicionalne odrasle turiste: iz dneva v dan se namreč veča število mladih iz ZDA, ki prihajajo v Italijo na ogled zgodovinskih lepot, čeprav s spalno vrečo. Medtem ko jih v Benetkah nimajo kdo ve kako radi, pa so jim v Rimu prišli na roko

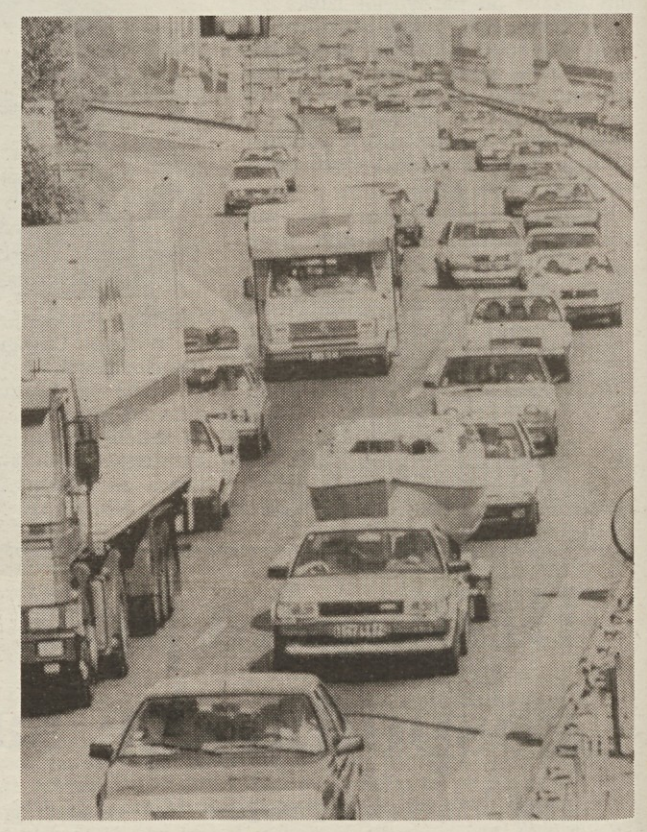

Predsednik republike Cossiga v središču polemik zaradi pisma o državni obrambi

RIM — Predsednik republike Francesco Cossiga je spet v središču polemik. Ni se še polegel odmev kritik glede vloge, ki jo je odigral med pravkar zaključeno vladno krizo, in že je državni poglavah deležen novih. Tokrat je povod zanje dal tednik Panorama, ki je v svoji zadnji številki priobčil daljši članek o raznih predsednikovih namerah in pobudah na področju državne obrambe.

Po pisanju Panorame naj bi Cossiga že dalj časa pripravljal za ministrskega predsednika Craxija pismo, v katerem naj bi načel vprašanje odločanja v kritičnih trenutkih za državno varnost. Predsednik republike, ki je po ustavi tudi vrhovni poglavah italijanskih oboroženih sil, naj bi v pismu, ki še ni bilo odposlano, nameraval opozoriti na vrzel v sedanji ureditvi glede dejanskega vojaškega poveljstva v izrednih razmerah. Cossiga naj bi predlagal tudi tri možne rešitve, 1. vojaške odločitve naj bi sprejemala vlada in jih nato dala v podpis predsedniku republike; 2. vlada naj bi v kritičnih situacijah prejela od parlamenta pooblastilo, da v njih ustrezno ukrepa, nakar bi ji dal svoje pooblastilo še predsednik republike; 3. predsednik republike naj bi vladi dal predhodno pooblastilo, da primerno ukrepa v izrednih razmerah, sam pa naj bi v takšnih situacijah bil le stalno obveščen o vladnih korakih.

Tako Panorama. Včeraj pa je tiskovni urad Kvirinala objavil noto, v kateri odreka verodostojnost omenjenim in drugim vestem, ki jih je priobčil milanski tednik. Z izjemo ene: da namreč Cossiga v resnici pripravlja za Craxija pismo o vprašanjih italijanske državne obrambe. V noti je rečeno, da bo pismo v kratkem odposlano, in sicer kakor hitro bo Craxijeva vlada prejela zaupnico v parlamentu.

Toda prav dejstvo, da je vest o pismu resnična, je vzbudila marsikatero kritično reakcijo. Tako sta npr. poslanec Franco Bassanini in senator Eliseo Milani, ki pripadata neodvisni levici, opozorila, da Cossiga načenja problematiko državne obrambe na sporen način, saj gre za vprašanja, ki sodijo v pristojnost parlamenta. S podobno pripombo se je oglasil tudi vsedržavni tajnik Proletarske demokracije Mario Capanna, medtem ko je obrambni minister Spadolini izrazil upanje, da bo polemika prispevala k razčiščenju pojmov

Na konferenci OPEC predlog Irana za omejitev črpanja

ŽENEVA — Ministri trinajstih držav članic Organizacije izvoznic petroleja so včeraj nadaljevali pogovore na 78. konferenci, ki se je pričela prejšnji mesec na Brionih v Jugoslaviji. Glavni cilj konference je doseči dogovor o omejitvi proizvodnje, ki naj bi omogočala ponoven vzpon cen. Povprečna cena petroleja je v teh dneh 8 dolarjev, kar predstavlja najnižjo raven.

Novost včerajšnjega dne je predlog iranskega ministra, da bi zmanjšali proizvodnjo na raven, ki so jo imele članice OPEC po konferenci oktobra 1984. Prav Teheran je do včeraj ostro nasprotoval vsakemu sporazumu o omejitvi proizvodnje. Predlog, ki so ga predstavili včeraj, naj bi predvideval znižanje črpanja na 16,75 milijona sodčkov dnevno (od sedanjih 20,5). Proizvodnjo naj bi omejile vse države razen Ekvadorja in Iraka, kar je izredna novost saj je Iran vedno nasprotoval vsakršnemu zvišanju, ki ga je zahteval Irak, s katerim je že več let v vojni. Prejšnje nasprotovanje Irana omejitvam proizvodnje je bila ena izmed glavnih ovir na poti do sporazuma.

Pravo presenečanje pa predstavlja glasovanje o najnovejšem iranskem predlogu, ki so ga izvedli včeraj na plenarnem zasedanju. Ministri OPEC so vedno iskali sporazum, s katerim bi se vsi strinjali. Za zmanjšanje proizvodnje na raven leta 1984 je glasovalo osem držav, proti pa so bili Venezuela, Ekvador, Gabon, Nigerija in Združeni arabski emirati. Nasprotovanja so se še zaostrila, toda zelo verjetno bodo članice OPEC iskale večinski sporazum, za kar se v prvi vrsti zavzema Saudska Arabija.

Jugoslovanski izvozniki imajo opravka z mafijo

LJUBLJANA — *Jugoslovanskim izvoznikom ni lahko. Na tujem tržišču se morajo bojevati s cenami, odlično konkurenco, doma pa z okostenelo birokracijo. Uspejo le najprodornejši in proizvajalci, ki zagotovijo kakovost na svetovni ravni. Toda, da tudi kakovost ni vedno dovolj, dokazuje primer ljubljanskega podjetja Plutal, ki po najsodobnejši tehnologiji že vrsto let izdeluje najrazličnejše zamaške za steklenice. Ko so se namreč pojavili v južni Italiji in zaradi zanesljivih dobav dobrega servisa ter s kakovostjo osvojili tretjino tamkajšnjega tržišča, so jim začela leteti polena pod noge.*

Najprej so se pojavile razne dezinformacije v lokalnem tisku, sledili so dumpinški manevri tamkajšnjih tovarn, in ko tudi to ni zavrlo vzpona ljubljanskega izvoznika so se pojavile grožnje, kot v kakšnem kriminalnem filmu. Vodstvo tovarne zgodbam o mafiji in grožnjah predstavnikom sprva ni čisto verjelo, ko pa je Plutal pred dnevi obiskalo 12 »poslovnežev« in grozilo kar sredi Ljubljane, so postali previdnejši. Toda ekskurzija z juga Italije je vendarle obrodila sadove. Ko so si namreč »poslovneži« ogledali sodobno tovarno, v kateri izdelajo po pet milijard zamaškov na leto, kar Plutal uvršča med vodilne evropske proizvajalce, so spremenili taktiko. Začeli so ponujati sodelovanje, ki pa so ga Ljubljančani seveda odklonili. Cenam, zvezni administraciji in inflaciji se je torej pridružila tudi mafija...?

Ponoven atentat v centru Bejruta

BEJRUT — Skoraj ni dneva, da v Bejrutu ne pride do atentata. Tudi včeraj je pri Bejrutskem mostu eksplodiral peklenski stroj, ki je vseboval kakih 7 kg trotila. Pri eksploziji sta umrli dve osebi: ena je bila povsem iznakažena, drugo pa so identificirali. Eksplozija peklenskega stroja, ki je bil skrit v torbi, je povzročila tudi približno 30 ranjenih. Treba je še omeniti, da je do včerajšnje eksplozije prišlo točno teden dni po prvem tragičnem atentatu, ko je eksplodiral avto in povzročil smrt 32 ljudi. Dan kasneje je razneslo drugi avto, ko je bilo 25 mrtvih in 180 ranjenih.

Na sliki (telefoto AP): reševanje ranjencev po atentatu.

Tropske temperature v vsej deželi

V Lignanu je temperatura morja dosegla kar 27 stopinj Celzija, zato ni čudno, da so se kopalci kar gnetli, da dobijo prostorček v vodi, ki pa ni delovala najbolj ohlajujoče

VIDEM, LIGNANO, OBALNI KRAS — *Preteklo, prvo avgustovsko nedeljo so marsikje v deželi zabeležili izjemno vročino. S pravim rekordom se lahko ponaša Videm, kjer so sredi dneva namerili 36,6 stopinj Celzija, v Gorici in Lignanu so se ljudje znojili pod 35 stopinjami, medtem ko so bili v tempogledu Tržačani pravi srečneži, saj so v našem mestu zabeležili "le" 33 stopinj. Da bo lestvica jasnejša naj omenimo, da je bilo nekoliko topleje le še v Neaplju in Firencah.*

Videm se je že v zgodnjih jutranjih urah začel postopoma izpraznjevati, tako da so bile mestne ulice že pred poldnevom domala prazne. Tisti, ki so ostali v mestu zaradi dela ali drugih opravkov se vsaj v nedeljo niso trapili s parkirišči in prometom. Zato pa je bilo na peščini v Lignanu živo kot malokdaj. Kopalcev se je kar trlo, tako da bi bilo vsakršno navajanje številk neplodno in baje kar daleč od resnice. Tudi na odprtem morju so na nedeljski dan zabeležili živahen promet. Domnevajo, da se je na morje podalo kakih 1.800 večjih in manjših plovil, k slednjim pa moramo prišteti še stotine deskarjev, ki so izkoristili primerno vetrovne ure za svoj konjiček. V večernih urah, se pravi ob času povratka je po cestah vladal gost promet, bilo je tudi nekaj zastojev, hujših prometnih nesreč pa na cestah v deželi niso zabeležili.

Tudi v Sloveniji, na Krasu in obali se je povečalo število tujih in domačih turistov, malo manj pa letos računajo na nedeljske kopalce, ki so prejšnja leta množično izkoriščali raznovrstne možnosti onstran meje. Na mejnem prehodu na Šentilju pa so prav med petkom in soboto in v zgodnjih nedeljskih jutranjih urah zabeležili letošnji rekord v številu prehodov. V Slovenijo je pripotovalo skoraj 24 tisoč osebnih vozil, z vlakom pa jih je preko mariborske železniške postaje pripotovalo skoraj 103 tisoč. Turizem je seveda pridno izrabil tako veliko gnečo: na obali in Krasu se je število gostov v dveh dneh povečalo za okroglih tisoč enot, če seveda štejemo tiste, ki bivajo v hotelih, kampih in zasebnih sobah, 6 do 7 tisočpa je takih, ki bivajo v počitniških domovih, pri sorodnikih ali prijateljih. Kljub ugodnim ocenam pa je gostov za 6 odstotkov manj kot ob istem času lani, povprečna zasedenost zmogljivosti hotelov, kampov in zasebnikov pa je letos 81-odstotna.

Če je v naših krajih promet potekal dokaj urejeno in smotrno pa ne morejo istega trditi v Sloveniji in Jugoslaviji na sploh, saj so zabeležili številne nesreče, tudi smrtne, katerim je brez dvoma botrovala utrujenost,nemalokrat pa tudi neprevidnost. Na gorenjski magistrali sta bili dve smrtni nesreči, pri Sremski Mitrovici pa je v verižnem trčenju zgorelo šest vozil. Kar se vremena tiče pa prevladuje optimizem, seveda v turističnem smislu, saj so kmetje že hudo zaskrbljeni zaradi dolgotrajne suše, ki se v tem letnem času običajno konča z uničujočimi točami. Da je stvar že zaskrbljujoča potrjuje vest iz Pomurja, kjer je vremenska ujma sklestila poljščine, zlasti koruzo in sladkorno peso. Žal se tudi to pot protitočne rakete niso obnesle.

Na volitvah KEL skupaj z zelenimi

CELOVEC — Medtem ko je zastopnik Ljudske iniciative parlamenta dr. Günther Nenning že pred časom napovedal, da so večje avstrijske zeleno — alternativne skupine sklenile, da bo prišel v parlament tudi koroški Slovenec oziroma koroška Slovenka, pa je pred par dnevi prišla vest, da so se VGö, Alö, KEL in Neodvisni dogovorili, da bodo na Koroškem skupno kandidirali.

Zmenili so se, da bodo kandidirali pod oznako Die Grünen. Napovedujejo, da bodo v programu poleg zahteve "več demokracije" postavili v ospredje tudi probleme kmetov, brezposelnih, žensk, otrok, Slovencev in drugih manjšin. V izjavi pravijo, da bodo konkretne zahteve "zelenih", ki ustrezajo človeku in naravi, osnova bodočega dela v parlamentu in v občinah.

● CELOVEC — *Pred kakimi desetimi dnevi je nad 100 tisoč ljudi demonstriralo proti načrtom Bavarca Josefa Straussa, ki hoče zgraditi v Wakkersdorfu atomsko centralo.*

Nad 20 vrhunskih glasbenih solistov in skupin je brezplačno nastopilo na tem shodu, ki je potekal zelo mirno, čeprav ga je skušala Straussova vlada sploh prepovedati.

»Velika puntarija« na Koroškem

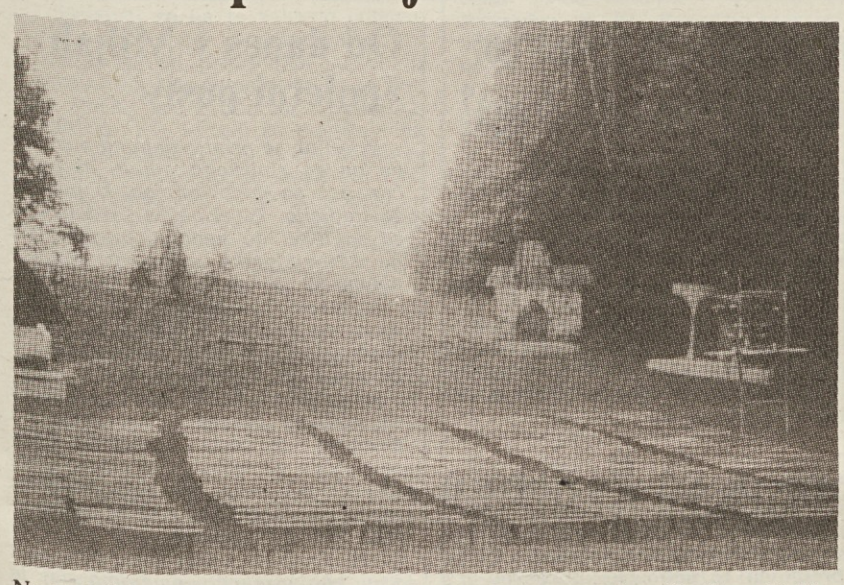

Na avstrijskem Koroškem vneto vadijo za sobotno premiero Kreftove Velike puntarije, ki bo pravi gledališki praznik vseh Slovencev v Avstriji. Tudi prireditveni prostor v Spodnjih Vinarah, kjer bo predstava, je skoraj nared

Dokument deželnega tajništva KPI

Komunisti kritizirajo zdravstveno politiko v Furlaniji-Julijski krajini

VIDEM — Deželno tajništvo KPI je v teh dneh objavilo daljši dokument o javnem zdravstvu v Furlaniji-Julijski krajini. V njem je izrazilo vrsto kritik glede uresničevanja deželnega zdravstvenega načrta in sploh glede zdravstvene politike, ki jo vodi deželna uprava.

Komunistično deželno vodstvo najprej ugotavlja, da so se nakopičile že velike zamude pri sprejemanju področnih načrtov, ki jih na osnovi smernic deželne uprave izdelujejo posamezne krajevne zdravstvene enote. Deželni odbor je doslej odobril samo enega od dvanajstih področnih načrtov, in sicer tistega, ki ga je izdelala KZE iz San Daniela. KZE iz Vidma in San Vita spoh še nista izdelali svojih področnih načrtov, medtem ko je deželni odbor ostalih devet področnih načrtov zavrnil z ugovori. Do zamud prihaja tudi pri ustanavljanju zdravstvenih okrajev, ki bi v skladu z deželnim zakonom morali delovati že od začetka tega leta.

Mimo zamud pa je po mnenju deželnega tajništva KPI mogoče zabeležiti tudi vsebinske odklone pri uresničevanju deželnega zdravstvenega načrta, zlasti kar zadeva predvideno in potrebno povezavo med zdravstveno in socialno razsežnostjo. Za to naj bi bila v prvi vrsti odgovorna deželna uprava, ki še vedno ni izdelala socialno-skrbstvenega načrta in ki ni izdelala zakonodaje za posebne potrebe oziroma pobude v okviru posameznih KZE.

Deželno komunistično vodstvo v svojem dokumentu izraža pomisleke tudi zaradi načina, kako se uresničujejo bolnišniška središča oziroma zapirajo bolnišnice, ki veljajo za odvečne. Pri tem naj bi se pojavljale hude vrzeli v zdravstveni oskrbi kakor tudi v uporabi osebja. Slednje bi moralo biti usposobljeno za nova delovna mesta, večinoma pa je prepuščeno samo sebi na starih delovnih mestih.

Po mnenju deželnega tajništva KPI so se pomankljivosti deželne zdravstvene politike pokazale še v drugih primerih, npr. pri vprašanju odlaganja trdih odpadkov, pri informiranju javnosti o posledicah nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu ipd.

Deželno tajništvo KPI zavzema naposled ostro kritično stališče do deželnega zakona št. 29, ki prinaša nova določila za upravno ureditev KZE. Komunisti menijo, da zakon povsem izvotli vlogo medobčinskih skupščin in da praktično daja KZE v roke ljudem, ki so povšeči vladnim strankam.

Prispevki invalidom

TRST — Deželni odbor je sprejel predlog odbornika za zdravstvo Renzullija, ki prilagojuje prispevke (v smislu zakona štev. 57 zdravstvene reforme) za specifične preventivne intervencije v prid vojnim invalidom in civilnim žrtvam vojne.

S tem so torej prilagodili dnevne kvote za zdravljenje v klimatskih in termalnih zdraviliščih, za bivanje v le—teh ter za rekonvalescenco. Od 1. januarja letos znaša ta prispevek dnevno 30 tisoč lir.

Tudi dnevni prispevek spremljevalcev vojnih invalidov (ter podobnih kategorij) so dvignili na 30 tisoč.

● VIDEM — *Nad 3 tisoč oseb, od katerih kar tisoč iz videmske škofije, se bo 16. avgusta srečalo na Brezjah v Sloveniji. Tam se bo namreč zaključila božja pot, ki jo prirejajo videmska, ljubljanska in celovška škofija.*

Septembra volitve v KZE

TRST — Na podlagi dekreta predsednika deželnega odbora bodo Krajevne zdravstvene enote z volitvami, ki bodo potekale septembra, spremenile dosedanji upravni ustroj. V deželi Furlaniji-Julijski krajini je 12 KZE, ki so razdeljene na zdravstvene okraje. Po volitvah bodo ti postali medobčinske skupščine, v katerih upravne odbore bodo izvoljeni občinski svetovalci, ki jih bodo določili posamezni župani. Na kandidatnih listah ne bodo vključeni občani, vpisani v volilne liste občin. Število članov medobčinskih skupščin bo različno, v sorazmerju s številom prebivalstva, bivajočega v posameznih okrajih KZE, skupščine pa bodo imele petletno mandatno dobo. Upravni odbori bodo po volitvah, ki bodo 26. septembra, šteli šest članov in ne več devet. Kandidati za upravne odbore in izvoljeni v medobčinske skupščine bodo lahko tudi občani, ki imajo za seboj upravne in voditeljske izkušnje na raznih področjih in ki to lahko dokažejo s predstavitvijo potrebne dokumentacije. Predsednik odbora, ki ga bo neposredno izvolila skupščina bo kril tudi funkcijo predsednika dotične medobčinske skupščine.

● **LJUTOMER — Že smo poročali, da je hudo neurje prejšnjo sredo prizadelo okolico Murske Sobote. V petek zvečer pa ni bilo prizanešeno niti krajem ljutomerške občine. Med sedmo in osmo uro zvečer je neurje s točo naredilo veliko škode na poljih, vinogradih in sadovnjakih v okolici Ljutomera. Ljudje ta čas namenjajo veliko očitkov delovanju sistema obrambe proti toči. Trdijo namreč, da so s strelnih ramp pričeli streljati rakete proti oblakom šele deset minut po tistem, ko je ledeno zrnje že uničevalo pridelek na poljih.**

Osvežujoči kapniki

Postojnska jama je cilj mnogih izletov turistov vsega sveta, ki iščejo osvežitev in uživajo ob lepoti tisočletnih kapnikov

Philipp Vandenberg

Hetera

43.

»Ne od vseh!« je odgovorila Dafne, »toda lepa Atis mi streže po življenju, o tem sem popolnoma prepričana. Ali pa morda še vedno verjameš, da se je gad povzpel po nogah moje postelje? Ne Megara, lepa Atis ni govorila resnice, ko je pred vsemi pripovedala, da se igram s kačami in žabami. Ne bojim se jih, ne, doma na Lesbosu sem te živali pogosto opazovala v gorskih votlinah, toda da bi takšno žival vzela s seboj v posteljo, kaj takega mi še nikoli ni prišlo na misel! Mislim, da si je Atis izmislila to zgodbo, da bi prikrila svoj napad.«

»Atis! Vedno samo Atis! Ta seje ves prepir v tej hiši!«

Dafne je odgovorila: »Ne, ne povzroča Atis prepirov, marveč jaz. Ko sem jaz prišla v to hišo, so se začeli prepiri in nevoščljivost. Jaz sem tista črna ovca, ki je prinesla nemir v obor. Jaz bi morala oditi.«

Megara je odložila s škrlatom obrobljeni hiton, ki ga je pripravila za Dafne, prijela dekle za zapestja in jo potegnila k sebi. »Punčka, kam pa bi odšla? Ne smeš dovoliti, da bi te zaslepila laskanja moških. Res je, da tekmujejo zate, častijo te bolj kot katerkoli drugo; vendar ne pozabi tega, da ima vsak izmed njih doma v svoji pusti zakonski posteji ženo, ki ni ne lepa ni duhovita, ki pa dosledno pazi na to, da uveljavi svoj vpliv in obdrži to, kar je njenega. To velja tudi za Temistokla.«

Zadnje besede so zadele v polno. Dafne se je branila: »Ne mešaj v to Temistokla.«

»Vem, da je poštenjak, odličen vojskovodja, in da ti dvori. Zato mislim, da si srečna. Toda Temistokles ima ženo in dva otroka, ki jih nikoli ne bo pustil na cedilu.«

»Molči, prosim!« se je razjezila Dafne in se iztrgala prijateljici. »Nikoli nisem pomislila na to, da bi se Temistoklu približala z resnimi nameni. Hetera sem in vem, kaj je moja dolžnost.«

Služabnica je povedala, da so prišla nosila za Dfne.

»Nosila?« je vprašala Megara presenečeno. »Kdo pa ti pošilja nosila?«

» Difilides,« je odgovorila Dafne in si oblekla hiton. »Tako prijazno me je prosil, naj pridem na enega njegovih simpozijev. Rekel je, da se me nikoli ne bo dotaknil, da je zanj že sama moja navzočnost največje veselje. Difilides je starček, ne govori pametno, vendar pozna ves svet. Nisem mu hotela odreči te želje.«

Megara se je namuznila in kar med hojo stisnila Dafne v roko rožnato rutico. Hetera jo je brez besede zavrnila, toda Megara ni pustila: »Ženska nikoli ne ve, kaj se bo zgodilo!« Nazadnje je Dafne vzela rutico.

Posoda za mazilo iz motnega stekla je imela obliko jabolka, v njej pa je bila najbolje varovana skrivnost grških heter, Afroditin balzam. V nasprotju z navadnimi vlačugami, ki so svojim snubcem ovijale živalski mehur okoli falosa, da ne bi zanosile, ali pa so od njih zahtevale, da so delali vroče kopeli, pa so hetere le redkokdaj zanosile, čeprav navidezno niso uporabljale nobenega kontracepcijskega sredstva.

Mandragora se je imenovalo to čarodejno sredstvo, zelišče s falosu podobnimi koreninami, ki je posušeno, zdrobljeno in pomešano z vsemi mogočimi dišavami snubcu pri ljubezenski igri odpiralo gladko in brezskbno pot.

Štirje sužnji z nosilnico so gledali mračno in nobeden ni spregovoril besede. Kar tekli so po mračnih ulicah, katerih veseli značaj se je z mrakom razblinil. Ulične razsvetljave ni bilo, tako da so nosači pred vsakim križiščem na ves glas zatulili in s tem opozorili nase.

To je bil čas agoraijev, postopačev, skrivačev in zvodnikov, skratka vseh tistih, ki so se ukvarjali z mračnimi posli, tako da je bila Dafne zelo vesela, ko je nosilnica prečkala dipilontska vrata, za katerimi je ležal imenitnejši mestni del, in nazadnje zavila v cipresni drevored, ki je peljal skozi park do Difilidove vile. Marmorni kipi na obeh straneh poti so držali rdečkasto goreče plamenice. Tako se je celoten krej spremenil v plamtečo gledališko pokrajino.

Medtem ko se avgustovska pasja vročina še stopnjuje

Prvi počitniški val je za nami Manjša gneča na mejnih prehodih

Prvi veliki avgustovski eksodus se ni še končal po zaslugi "smotrnih odhodov", saj se je marsikdo odločil za kasnejši odhod, da bi se izognil sobotni in nedeljski gneči na italijanskem cestnem omrežju in na mejnih prehodih.

Na izstopni postaji avtoceste Benetke-Trst in Videm-Trst pri Moščenicah je bila včeraj kolona čakajočih avtomobilov dolga tri kilometre. To se je poznalo tudi na mejnih prehodih predvsem na Pesku, kjer je bila na italijanski strani kolona avtomobilov dolga 2 kilometra. Manj gneče je bilo na Škofijah, še manj pa na drugih mejnih prehodih. Obmejna policija, karabinjerji in finančni stražniki so se torej lahko oddahnili po sobotnem in nedeljskem navalu, ko so bile kolone na prehod meje čakajočih avtomobilov res rekordne.

V nedeljo je bila v dopoldanskih urah na mejnem prehodu Pesek dolžina "pločevinaste kače" dolga kar sedem kilometrov, da je presegla križišče pri Bazovici. Kljub takemu pritisku na krajevno cestno omrežje ni bilo v nedeljo hujših nesreč. Včeraj pa je cesta terjala težak krvavi davek, saj sta bili kar dve smrtni nesreči, in sicer pri Domju in Nabrežini, o katerih poročamo na drugih straneh.

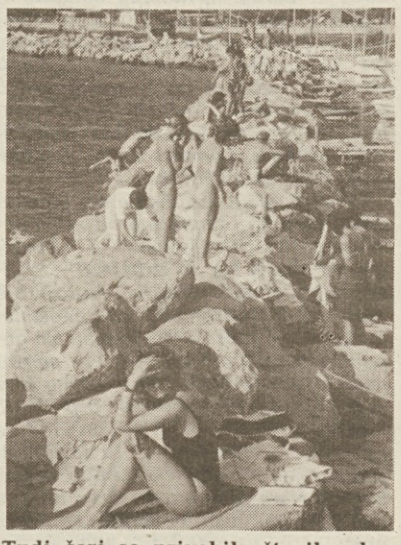

Tudi čeri so privabile številne kopalce

Prometna policija torej še vedno ne varčuje s pozivi, naj se avtomobilisti strogo držijo prometnih predpisov. Predvsem pa naj upoštevajo, da so vozne sposobnosti z dopustniško prtljago obremenjenih avtomobilov popolnoma spremenjene. Nič boljše se ne godi voznikom po večurni vožnji v razbeljeni pločevini.

Tudi včeraj so namreč zabeležili rekordne temperature. Tako so v Trstu opoldne namerili kar 29,3 stopinje Celzija ob 66 odstotni vlagi, kar zgovorno dokazuje pasjo vročino. Komur je uspelo je iskal osvežitev v morju, ki pa je bilo v Tržaškem zalivu bolj podobno mlačni juhi, saj je temperatura morja dosegla skoraj 27 stopinj.

Izgledi za skorajšnjo osvežitev so skrajno borni. Meteorologi napovedujejo prehod oslabljene nevihtne fronte, ki bi lahko povzročila kako neurje v severni Italiji in še to predvsem v goratem svetu. Pred prehodom fronte se bodo začasno ojačili vetrovi južnega kvadranta, da bo vročina še bolj pasja.

Počitniški val ob tem prvem avgustovskem koncu tedna je torej v bistvu za nami. Po napovedih ustanove za italijansko avtocestno omrežje bi se moral avtomobilski promet že danes normalizirati. Konec tedna pa že pričakujejo prvi naval vračajočih se severnoevropskih turistov. To so na naših mejnih prehodih v manjši meri zabeležili že v nedeljo. Dopusti Zahodnih Nemcev namreč ne sovpadajo z italijanskimi, glavnina se namreč vrača pred velikošmarenskimi prazniki, da se na mejnih prehodih že pripravljajo na sobotne in nedeljske vstopne kolone. Prav zaradi teh priprav bo ta teden kljub manjši gneči na mejnih prehodih precejšnja čakajoča doba, saj odgovorni varčujejo s svojimi silami v pričakovanju novega navala.

Prireditev je pripravila zadruga »Kriški breg«

V Križu nagradili najboljše vinogradnike iz tržaške občine

V soboto zvečer so v Križu nagradili najboljše vinogradnike na letošnji razstavi vina, ki jo je konec junija priredila v Križu Zadruga pridelovalcev vin tržaške občine »Kriški breg«.

Na prikupnem sprejemu je predsednik zadruge »Kriški breg« Miloš Košuta čestital nagrajencem, še enkrat je opomnil na dober uspeh, ki ga je med ljudmi doživel praznik. Nadalje je še izrazil upanje, da bo k letu sodelovalo na razstavi večje število pridelovalcev.

Prvo nagrado za belo vino je odnesel Silvio Ferluga od Piščancev, drugo Sergio Starec iz Barkovelj in tretjo Ivo Sedmak iz Križa. Vse nagrade za črno vino so ostale kar v Križu. Prvo je dobil Božo Sedmak, drugo Franc Košuta in tretjo Ivo Sedmak.

Nagrade so darovali Hranilnica in posojilnica z Opčin, Tržaška kreditna banka, nabrežinska Hranilnica in posojilnica, Kmečka zveza, Zveza neposrednih pridelovalcev in Kmetijski konzorcij.

Na sliki: Nagrajeni vinogradniki; v sredini predsednik Zadruge pridelovalcev vin tržaške občine »Kriški breg« Miloš Košuta.

Na Našem prazniku v Zgoniku

SSk za enotno nastopanje za globalni zaščitni zakon

Tridnevni Naš praznik, ki ga je v Zgoniku priredila sekcija Slovenske skupnosti iz zgoniške občine, je vsestransko dobro uspel. Posebno v večernih urah se je zbralo veliko obiskovalcev, ki so iskali malo ohladitve in se ob poslušanju narodnozabavne glasbe malo okrepčali in pozabavali.

Nedeljski kulturni spored so otvorili plesalci folklorne skupine turističnega društva iz Sovodnja pri Škofji Loki, ki jih vodi Marko Kržišnik. V lepih narodnih nošah so prikazali dva venčka gorenjskih plesov in zapustili dober umetniški vtis. V nedeljo in tudi v ponedeljek pa so ob spremljavi harmonike, kitare in citer mladi bratje Bukovšek, ki živijo v Stuttgartu, izvajali vrsto slovenskih in mednarodnih motivov iz svojega bogatega repertoarja

V političnem nagovoru se je sekcijski tajnik Jožko Gruden ob ugotovitvi, kako je Slovenska skupnost tudi pri izbiranju finančnih sredstev za svoje delovanje diskriminirana v primerjavi z vsedržavnimi strankami, najprej zaustavili ob analizi upravnega stanja v zgoniški občini in obrazložil stališče do občinskega proračuna. Vrsto koristnih postavk tudi Slovenska skupnost, kot opozicijska skupina vsekakor podpira. Podrobneje pa je kritiziral nekatere opredelitve, ki naj bi bile napačne oziroma pomanjkljive, kot so: namesto sanacije starega poslopja naj bi zgradili nov vinski center, več posluha naj bi bilo za asfaltiranje cest, turizem, uvajanje metanizacije, vzdrževanje cerkvenih poslopij, negovanje javnih zelenic in realizacijo obrtniške cone. Enotno nastopanje za globalni zaščitni zakon naj se še nadaljuje in Gruden je na koncu izrazil potrebo, da se tudi zgoniška občina vendarle pobrati s kako občino iz Slovenije.

Deželni podpredsednik Rafko Dolhar pa je obravnaval izključno globalni zaščitni zakon, katerega reševanje je deset let od podpisa Osimskih sporazumov še vedno na mrtvem tiru. Našo razcepljenost izkoriščajo nenaklonjeni krogi, katere moramo z vztrajnim enotnim nastopanjem prepričati o nuji, da se čimprej pravično zakonsko zaščiti slovensko manjšino od Milj do Trbiža. Obenem pa naj vsakdo izmed nas izjava neke vrste samozaščito, kot n. pr. pri uveljavljanju zakonitih primerkov in imen ter vpisovanju otrok v slovensko šolo.(B. S.)

Na sliki: Nastop plesalcev folklorne skupine turističnega društva iz Sovodnja pri Škofji Loki.

● **Zaradi gradbenih del** v Ul. Caccia je tržaška občina odredila prepoved parkiranja na strani lihih hišnih številk. Prepoved velja za dolžino približno 25 metrov od vogala z Ul. Parini v smeri proti trgu Stare mitnice.

Vprašanje sen. J. Gerbčeve ministru za industrijo: Zakaj je zavarovalnina za avto v Trstu tako draga?

Vsak tržaški avtomobilist dobro ve, da so tarife zavarovalnic v našem mestu kar se da drage. Tarife so se sicer podražile v vsej Italiji, v Trstu pa še posebno, ker je bila naša pokrajina februarja letos "povišana" v tarifno skupino 1. B iz skupine 2., medtem ko je bila še leta 1984 v skupini 3. In tako se je zgodilo, da stane danes zavarovanje RCA (za civilno odgovornost avtomobilistov) celih 60 odstotkov več kot predlanskim, medtem ko so se tarife v drugih italijanskih mestih zvišale za okrog 35 odstotkov.

To stanje je bilo predmet poslanskega vprašanja, ki ga je sen. Jelka Gerbec naslovila na ministra za industrijo. V njem predstavnica KPI med drugim trdi, da je sklep neupravičen glede na intenzivnost prometa in število avtomobilskih nesreč v Trstu ter da pomeni nov udarec za že tako obubožano gospodarstvo mesta, ki bi nasprotno potrebovalo vso solidarnost in pomoč.

Celjan bo plaval od Benetk do Portoroža

V petek, 8. t. m., bodo na tiskovni konferenci v hotelu Riviera v Grljanu predstavili izjemnega plavalca, člana plavalnega kluba Klima-Neptun iz Celja. Jože Tanko, 39-letni inženir, bo poskusil preplavati razdaljo 110 kilometrov in s tem doseči nov svetovni rekord v maratonskem plavanju. Slovenski plavalec je pred tremi leti že zasedel 7. mesto na tovrstnem mednarodnem tekmovanju na progi Capri - Napoli, pred letom dni pa je na treningu dosegel najboljši čas na razdalji 42 kilometrov od Lignana do Portoroža. Tokrat se bo preizkusil na skoraj trikrat daljši progi, od Benetk do Portoroža. Jože Tanko bo skočil v vodo 15. avgusta zjutraj.

V Križu vaška šagra s srečolovom

Kriško športno društvo Vesna je v petek, soboto in v nedeljo priredilo vaško šagro. Obiskovalcev se je "na Klancu" kar gnetlo, še posebej v nedeljo zvečer ob žrebanju velikega društvenega srečolova. Srečni dobitnik bo preživel teden dni v Palma de Maiorca, kar mu bo v tej pasji vročini marsikdo zavidal. Na loteriji ŠD Vesna v Križu so bile izžrebane sledeče številke:

C 5409, B 2752, D 6420, D 6735, A 880, A 505, C 4781, D 6361, E 8463, C 5354, D 7625, E 9727, B 3885, C 5207, E 8372, B 3615, D 6149, E 9804.

Lastniki izžrebanih srečk naj se čimprej oglasijo pri odbornikih društva, pri katerih bodo tudi dvignili nagrade.

Od danes v Miljah »poletni pust«

V Miljah se pripravljajo na pust. Ne na onega zimskega, saj to ni pravi čas, pač pa na poletnega, ki poštaja že tradicija. Začel se bo že danes in se zavlekel do nedelje, prirejajo pa ga Letoviščarska ustanova, Miljska občina in miljske pustne kompanije.

Pričakovati je, da se bo že tako visoka temperatura v Miljah v pustnih dneh znatno zvišala, in ne samo v prenesenem smislu. Že danes (začetek ob 19. uri) bo na primer na Trgu Marconi na sporedu "Zimski plesni maraton v dvojicah", udeleženci katerega bodo morali obvezno nositi zimsko obleko: priporočeni so volnena kapa ali kučma, puhovka in vsakovrstni puloverji, pa tudi težki in topli čevlji. Program predvideva vsak dan vsaj eno atrakcijo: omenimo naj le "Veslanje v maskah", ki bo v petek, in tako imenovano "Rodamata", v kateri se bodo pomerila pisana vozila "z nekonvencionalnimi kolesi in na človeški pogon" in ki bo na sporedu v nedeljo. Skoraj odveč je zabeležiti, da bodo vsak dan delovali dobro obloženi kioski, ki jih bodo upravljale miljske pustne kompanije. Prav tako bodo vsak dan na sporedu razne igre in druge zabavne manifestacije, ki se jih bodo lahko udeležili vsi, ki jim je pust pri srcu tudi v poletnem času.

Pustno ozračje pa se bo po velikem šmarnu preselilo v Devin, kjer bo 17. t. m. na sporedu "Vogada mata" na pobudo Devinskega kulturnega združenja in ob sodelovanju letoviščarske ustanove.

Tudi za umetniške galerije čas poletnega brezdelja

Kdor se večkrat sprehaja po mestnih ulicah in se rad spogleduje po trgovinah, je verjetno zapazil, da predstavljajo umetniške galerije svet zase. V nekaterih vlada živahno vzdušje v drugih pa spokojnost in resnost, ki navadnega smrtnika kar prevzameta. Na vsak način, to niso navadne trgovine, ker pač umetnine niso navadno blago. Resnične umetnine dobijo tak "nadblagovni" videz same po sebi, zaradi svoje lepote. Za prodajo bolj skromnih stvaritev ponavadi poskrbi sam umetnik. Največkrat pa to nadležno opravilo ne gre tako hitro od rok.

Nas v uredništvu je zanimalo, kako delujejo galerije v poletnih mesecih. Najprej smo se seveda obrnili na TK galerijo. Prijazna Liana Drašček nam je povedala, da sta obisk in prodaja v galeriji zadovoljiva. Grafike so, posebno med mladimi, priljubljeno darilo. Na vsak način bolj originalno kot knjiga. Poleg tega se izogneš tveganju, da obdarovanec že ima darilo, ki mu ga hočeš podariti, čeprav moraš pri tem globlje seči v žep.

V galerijo Torbandena je skozi izložbena okna sonce kar pripekalo. Na desni je razstavljena De Chiricova slika. Tudi De Pisis in Seroni sta primerno zastopana, tako da se je kljub pasji vročini izplačalo vstopiti. Lastnik Rosada nam je iskreno povedal:"Kaj hočete, mi smo tu, ker pač moramo biti, vendar prodaja je bolj skromna.«

V galeriji Rettori-Tribbio smo srečali lastnika, ko je ravnokar dajal nasvete pleskarjem. Galerija bo zaprta do

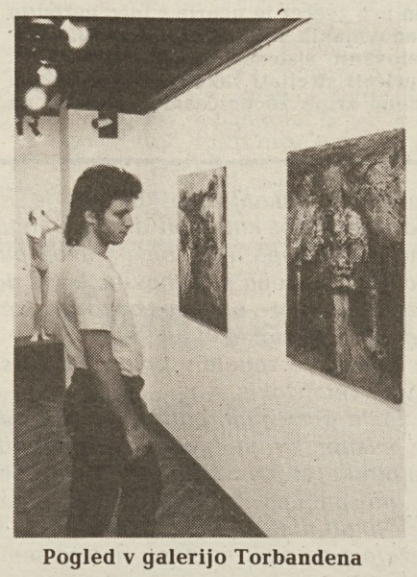

Pogled v galerijo Torbandena

25. avgusta. Na dan otvoritve bo Federico Arrigi predstavil knjigo Ars Amandi.

V galeriji Al Bastione v Ulici Venezian se izteka razstava tržaških slikarjev iz preteklosti. Drugi teden bodo razstavljena nova dela naivcev hlebinjske šole. Za prodajo lastnik upa na nemške turiste, ki te dni kar mrgolijo po ulicah Starega mesta.

Takole torej z našim "izletom" po tržaških galerijah. Ustvarili smo si vtis, da tudi galerije, tako kot druge trgovine, še kako občutijo poletno mrtvilo.

Saksofonist Lee Konitz v res odlični kondiciji

Minulo soboto je številno občinstvo dobesedno do zadnjega kotička napolnilo odprti prostor pred diskoteko Tor Cucherna, kjer je gostoval znani saksofonist Lee Konizt ob spremljavi bobnarja Giulia Capiozza, kontrabasista Alda Melle in pianista Emanueleja Ruffineja, ki sestavljajo s kitaristom Andrejem Allionejem skupino Area II.

Sam začetek koncerta je bil za tržaško občinstvo nekoliko nenavaden: Konitz se je zazibal na oder v očitnem vinjenem stanju in marsikdo je podvomil v uspeh večera. Toda že po prvih notah smo se prisotni zavedali, da je saksofonist v odlični kondiciji in da bomo priča nadpovprečnemu izvajanju.

Konitz je vezan na šolo Lennia Tristana in je bil dolgo časa njen najvidnejši predstavnik. V letih štirideset je bil s Charlijem Parkerjem nosilec inovacije alt saksofona. Prav takrat je z drugimi glasbeniki dal duška novemu stilu, ki se je ločil od be-bopa in so ga označili za "cool", to je nov, svež. V petdesetih letih je nastopal z Milesom Daviesom, Kayem Windingom, Gerryjem Mulliganom, Johnom Lewisom in Maxom Roachom in zarisal nove smernice, po katerih se je razvijal način igranja alt saksofona, ki so prevzele mesto Parkerjevega stila.

V teku večera je Konitz mojstrsko izvedel številne motive: med temi naj omenimo All the things called love, Body and soul, Land by midnight in

Saksofonist Lee Konitz

pa čudovito Stella by starlight. Vsi nastopajoči so bili brez izjeme na vrhunski ravni: njihovo izvajanje je imelo svežino in naravnost improvizacije.

Organizatorju Zadrugi za glasbeno dejavnost COAM in njenemu predstavniku Robertu Preverju gre le zahvala, da so povabili v Trst Konitza, saj je bila prav organizacijska plat, da ne govorimo o tehnični aspektu, tako deficitarna, da bi v drugem primeru lahko koncert tudi klavrno propadel.

DIMITRIJ GRUDEN

Včeraj na sporedu tudi tiskovna konferenca KPI

Že v tem tednu vrsta važnih odločitev za reševanje krajevne politične krize

Teden, ki se je včeraj začel, bo verjetno odločal o bodočnosti tržaških krajevnih ustanov, potem ko je na zadnji občinski seji prišlo do nepričakovane izvolitve socialista Agnellija za tržaškega župana. Na sporedu je vrsta važnih obveznosti, ki bodo marsikaj razčistile.

Položaj, ki je nastal v Trstu, je vsekakor že presegel občinske meje, kar tudi dokazuje, da stranke šeststrankarske večine, ki sicer upravlja deželo, niso bile zmožne razvozlati tega zapletenega političnega klobčiča in so zato nadaljnje odločitve prepustile svojim predstavnikom na vsedržavni ravni. V Rimu se bodo zato jutri sestali zastopniki strank vladne koalicije ter deželni in pokrajinski tajniki istih strank.

Pokrajinsko tajništvo PSI je medtem že odložilo sestanek med strankami deželne petstrankarske koalicije, ki ga je sklicalo za včerajšnji dan in na katerem bi predstavniki strank razpravljali o nastalem položaju; sestanek bo po rimskem srečanju, saj bi se včerajšnjega prav gotovo ne udeležila KD, ki se je čutila močno užaljeno zaradi sicer nepričakovane in nedogovorjene poteze socialistov. KD je vsekakor skupno s PRI, PSDI in SSk zahtevala odstop župana Agnellija, kar je postavila kot pogoj za obnovitev nadaljnjih pogajanj.

Socialisti so na to zahtevo odgovorili s precejšnjo razpoložljivostjo in dodali, da so pripravljeni umakniti novoizvoljenega župana, če bi to lahko služilo jasnosti in za razčiščenje položaja. KD je tudi že reagirala na to novo stališče PSI in ga pozitivno ocenila, vendar pa so se odnosi med obema strankama, v še večji meri pa med KD in Agnellijem zaradi zadnjih dogodkov tako zaostrili, da jih bosta stranki le s težavo ugladili.

Zadnji — toda ne po važnosti — pomemben dogodek v tem tednu bo skupščina članov Liste za Trst, ki je bila sklicana za jutrišnji dan. Predvsem bo pokazala, kako je baza Liste reagirala na izvolitev socialista Agnellija, ki ga je sama predlagala in kar je bilo v nasprotju s sklepi zadnje melonarske skupščine; LpT je po vsej verjetnosti še kar zadovoljna, saj je z eno potezo povzročila pravi potres znotraj šeststrankarske koalicije.

Svoje zelo kritične poglede na nastalo politično situacijo so včeraj posredovali komunisti, ki so na svojem sedežu sklicali tiskovno konferenco, katere so se poleg pokrajinskega tajnika Polija udeležili še načelnika skupin na občini in pokrajini Calabria in Martone ter Pessato in Monfalcon. Na njej je KPI predvsem ugotavljala, da se je paraliza na občini in pokrajini zaradi takega političnega stanja še močno povečala, kar bo gotovo imelo trajne posledice za prebivalstvo. Do takega stanja pa je po mnenju KPI prišlo zaradi nezmožnosti strank šeststrankarske koalicije, ki se niso jasno izrekle o tem, kar trenutno predstavlja Lista za Trst. Komunisti so tudi negativno ocenili, da je šeststrankarsko zavezništvo pustilo osamljeno Giuricinovo Mestno listo. V takem stanju so komunisti že pred časom zahtevali, da bi za upravljanje tržaških krajevnih ustanov prišlo do novih pogajanj na povsem drugačni osnovi, potem ko bi morala tako župan kot predsednik pokrajine odstopiti. KPI je tudi zelo negativno ocenila, da je pokrajinski odbor (ki je odstopil) svojevoljno odložil sejo pokrajinskega sveta

Komunisti so tudi mnenja, da se je socialistična skupina na občini podredila desničarskemu manevru Liste za Trst in da način, po katerem je prišlo do izvolitve novega župana, odpira resnične dvome, ali se o upravljanju mesta odloča na krajevni ravni, ali pa v nepoznanih okultnih centrih. Zato bi moral Agnelli odstopiti — dodajajo —, socialisti zavrniti glasove Liste za Trst in se obvezati za dosledno in napredno politiko izven šeststrankarskega zavezništva. Komunisti tudi zavračajo nekatere trditve PSI, po katerih naj bi se KPI na prikrit način zavzemala za obnovitev politike nacionalne solidarnosti; te trditve je tajnik Poli označil kot naravnost smešne. Po njegovem mnenju v resnici prikrivajo le veliko zadrego socialistične stranke in odgovarjajo le golim predvolilnim socialističnim manevrom. Pri tem je Poli tudi dodal, da se PSI že več kot tri mesece noče udeležiti uradnih sestankov s KPI tudi zaradi očitnih težav v katere je zašel, potem ko se je meseca februarja skupno s komunisti negativno izrekel o vlogi in pogojevanju Liste za Trst.

Tajnik Poli je nato ponovil znane predloge KPI za oblikovanje demokratičnih in trdnih večin; samo oportunistična zaprtost šeststrankarskega zavezništva — je dodal — ne nudi možnosti za uresničitev te perspektive, zaradi česar ima stranka v teku vrsto bilateralnih pogovorov z demokratičnimi strankami, da bi jim podrobneje orisala ta predlog. (A.S.)

Zapis ob njegovi osemdesetletnici

Rado Nakrst - življenje za gledališče

Slovenski gledališki umetnik, eden od dolgoletnih stebrov po vojni obnovljenega Slovenskega gledališča v Trstu — Rado Nakrst, je včeraj dočakal svojo 80-letnico. Večkrat se srečujeva na Ul. Rossetti, kjer stanujeta z ženo Leli, prav tako igralko in bivšo članico SSG, kako jo pokončno in s hitrim korakom, z nepogrešljivo čepico na glavi, maha kam proti središču. Izmenjava si besedo, dve, obudiva kak spomin na naše gledališče, izmenjava misel o tem in onem dogodku. Njegov spomin je presenetljivo svež, misel prožna, njegov droban nasmešek živahen in kar nekam poreden prizvok je v njem, morda tudi kot odsev neštetih vlog od resnih, komičnih in hudomušnih, od klasičnih do sodobnih, ki se mu jih je nabralo za nekaj stotin v dolgi in izjemno uspešni igralski karieri. Čeprav je zdaj že skoraj deset let v pokoju in se na odrskih deskah našega gledališča ne pojavlja več, pa so vsem, ki obiskujemo gledališke predstave, v neizbrisnem spominu neštete vloge, v katerih nam je z bogato paleto igralskih izraznosti pričaral svoje like in nas povedel v občutje podoživljanja pristne umetnosti,

Različne so poti, ki lahko pripeljejo mladega človeka v gledališki svet. Nekatere so rezultat zavestne izbire in študijskega pripravljanja na poklic, druge so lahko naključne, zarisane z čestokrat nepredvidljivi usojenosti. Nakrstova pot je bila ena od teh poslednjih, nedvomno še posebej edinstvena že na svojem samem začetku, v dejstvu, da je bil rojen v tržaškem Narodnem domu (4. avgusta 1906), torej prav v hramu slovenskega gledališča in da se mu je prav v Narodnem domu ponudila priložnost, da je vskočil v vlogico enega od dveh Lužaričinih otrok v Cankarjevem »Kralju na Betajnovi«, ki ga je režiral Milan Skrbinšek. Bil je presrečen in že tedaj je sklenil postati igralec. To je bilo leta 1919, leto prej, ko je Narodni dom zagorel v zubljih fašističnega zločina. Istega leta, ko je prvič stopil na odrske deske, je moral mali Rado z materjo vdovo (oče mu je umrl, ko mu je bilo šele eno leto) v emigracijo v Jugoslavijo, v Maribor, kjer je dokončal srednjo šolo in se zaposlil kot skladiščnik na železnici, da sta se z materjo lahko preživljala. Toda gledališka pot je bila v njem že dokončno začrtana. V času zaposlitve pri železnici je sodeloval pri raznih amaterskih odrih kot režiser, igralec in recitator, obenem pa obiskoval Dramatično šolo pri Milanu Skrbinšku, Valu Bratini in tržaškem rojaku Radu Pregarcu, Jožetu Koviču in drugih. S svojim talentom in zagrizenostjo je hitro opozoril nase takratne vodilne mariborske gledališčnike in v sezoni 1929/30 dobil prvi poklicni angažma v mariborski Drami.

Odtlej je šla njegova umetniška pot hitro in strmo navzgor, čeprav razmere tudi takrat za gledališča niso bile rožnate. V mariborski Drami je Rado Nakrst ostal do začetka vojne, ko se je pred nacistično okupacijo umaknil v Ljubljano in se leta 1942 po zanimanju pesnika Otona Župančiča zaposlil v Drami SNG, ob osvoboditvi pa je med prvimi prišel v rodni Trst in bil član prvega obnovljenega tržaškega slovenskega gledališčnega ansambla

Odtlej mu je Rado Nakrst zvesto služil vse do upokojitve v sezoni 1976/77 in od sezone do sezone polnil galerijo svojih odrskih kreacij. Igral je velike, naslovne vloge, pa tudi manjše in za otroke, kakor je pač bila potreba, a v vseh je vedno dal od sebe vse svoje pronicljivo igralsko znanje in navdušenje. Kdo bi se mogel spomniti vseh a prav gotovo ni mogoče mimo vsaj nekaterih najpomembnejših kot so bile na primer Leon v Krleževih »Gospoda Glembajevi«, Henrik IV. v istoimenski Pirandellovi drami, Bonifacij VIII. v Silonejevi »Prigode ubogega kristjana«, Lunardo v Goldonijevih »Grobijanih«, Agostino Toti v Pirandellovi »Le premisli Giacomino«. von Krapp v Beckettovem »Poslednjem traku« in še in še. Kot karakterni igralec pa je Rado Nakrst uspešno nastopal tudi v slovenskih umetniških filmih »Tri četrtine sonca«, »Veselica« in »Ples v dežju«, nastopal na Radiu Trst A in se na mnogih potovanjih razgledoval po tujem gledališkem svetu.

Za svoje umetniške dosežke, kakor tudi za svoj življenjski igralski opus, je prejel naš današnji jubilant vrsto najuglednejših javnih priznanj. (j. k.)

Težak vlačilec trčil v avtomobil zahodnonemških turistov

Smrtna prometna nesreča pri Nabrežini

Od leve proti desni: Siegfried Wolfgang, hčerka Karin, žena Helga in Seffin

Tragično naključje je včeraj ob 11. uri dopoldne botrovalo prometni nesreči na cesti 202 med nabrežinskim železniškim viaduktom in nadvozom za Šempolaj, v kateri je izgubil življenje zahodnonemški državljan, dve osebi pa sta bili ranjeni.

Družina Hartnuss, zakonca Siegfried Wolfgang in Helga Christell ter trinajstletna hčerka Karin, se je s svojim mercedesom kot toliko drugih v teh dneh vozila na dopust soncu in morju nasproti. Pred prvimi hišami pod nabrežinskim nadvozom za Šempolaj in Postajo je družino Hartnuss dočakala tragedija. Iz še neznanih vzrokov je 42-letni Iginio Seffin izgubil nadzorstvo nad vlačilcem, ki ga je upravljal. Kabino težkega vozila je po zaviranju zaneslo za 90 stopinj, da je prešla na levo stran cestišča prav v trenutku, ko je prihajal zahodnonemški mercedes. Trčenje je bilo neizbežno. Zahodnonemško vozilo je med drugim vleklo počitniško prikolico, da so bile njegove manevrske možnosti skrajno omejene. Osebni avtomobil je torej s svojim levim prednjim delom udaril v bok kabine vlačilca. Udarec je bil tako silovit, da je bil 43-letni Siegfried Wolfgang Hartnuss zaradi težkih poškodb v glavi v trenutku mrtev. Njegova žena Helga Christell je zadobila lažje praske in se bo morala zdraviti le nekaj dni.

Hujše rane je zadobila njuna 13-letna hčerka Karin, ki jo je mimoidoči gradeški rešilec nemudoma odpeljal v katinarsko bolnišnico. Dekle je utrpelo številne zlome in notranje poškodbe, da so si zdravniki pridržali prognozo. Včeraj so jo operirali in ji odstranili poškodovano vranico. Njeno zdravstveno stanje se je proti večeru nekoliko izboljšalo.

Voznik težkega vlačilca je ostal nepoškodovan, a v šoku, kot neka francoska družina, ki je s svojim volvom in počitniško prikolico sledila zahodnonemškemu mercedesu in se je le za las izognila trčenju.

Na kraj nesreče so takoj prispeli karabinjerji iz Nabrežine in tri skupine tržaških gasilcev. Po prvih ugotovitvah karabinjerjev je bila hitrost vlačilca le kakih 60 kilometrov na uro, to so ugotovili na podlagi tahigrafa, ki je vgrajen v vsak tovornjak, še vedno pa ni povsem jasno, zakaj je šofer vlačilca pričel zavirati, saj je kot kaže prav to zaviranje povzročilo tragedijo. Morda je voznik skušal neknadno zmanjšati hitrost pred blagim ovinkom. Vsekakor bo vzroke nesreče ugotovila preiskava, ki je v teku.

Smrtni padec motociklista pri Domju

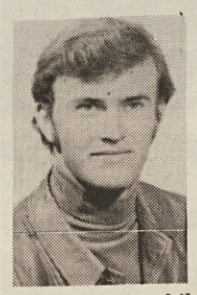

Mlad motociklist se je včeraj smrtno ponesrečil na cesti, ki pelje iz Doline proti Trstu. 36-letni Michele Degan, ki je stanoval v Ul. Pergolesi 6, je ob 3. uri med vožnjo na kawasakiju 900 proti mestu, na ravni cesti pri Domju, nenadoma izgubil nadzorstvo nad težkim dvokolesnikom. Padel je na cestišče, pri čemer je močno udaril z glavo ob rob pločnika. Kljub temu, da je nosil na glavi zaščitno čelado, je bil na mestu mrtev.

Preiskavo o nesreči so uvedli karabinjerji iz Naselja sv. Sergija. Ugotovili so, da je mladenič najbrž dalj časa ležal na tleh, preden je mimo privozil voznik, ki jih je nato obvestil o tragediji. Po vsej verjetnosti je k nesreči botrovala ali previsoka hitrost ali pa utrujenost.

†

Mirno nas je zapustil

Ennio Reinhart

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo žena Bruna, sin Erich, mama Marija, sestra Annamaria z možem Francescom Možino ter z otrokoma Mariom in Ketty.

Trst, 5. avgusta 1986

Slovensko stalno gledališče se klanja spominu svojega dolgoletnega sodelavca Enija Reinharta in izreka sožalje svojcem.

Znanstveni licej F. Prešeren se klanja spominu kiparja Franceta Goršeta, dolgoletnega profesorja na šoli. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

KD S. Škamperle od Sv. Ivana in SKD Union iz Podlonjerja izrekata globoko sožalje ženi Jožici ob izgubi dolgoletnega člana dr. Draga Martelanca.

Ob izgubi drage Marije (Amalije) Skilan izreka svojcem iskreno sožalje KD Rovte - Kolonkovec.

†

Zapustil nas je naš dragi

Josip Husu

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Žalostno vest sporočajo žena Vanka, sin Boris, hči Tamara, snaha Nada, zet Franko, vnuki Igor, Maximilian, Daniel in Gorazd, brata Franc in Anton, sestre Marija, Slava in Anica z družinama ter drugo sorodstvo.

Prosek, Firence, 5. avgusta 1986
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob izgubi očeta Josipa izreka ŠD Primorje svojemu odborniku Borisu in družini iskreno sožalje.

†

Dne 2. t. m. nas je zapustila naša draga mama in nona

Emilija Kralj vd. Maganja

Pogreb bo danes, 5. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Križu.

Žalujoči sin Drago, snaha Danila, vnukinja Vilma ter sestri Slava in Gizela.

Križ, Prosek, 5. avgusta 1986

†

Sporočamo, da bo pogreb

Santine Petaros vd. Driussi

danes, 5. avgusta, ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev Sv. Jakoba, kjer bo sv. maša, in nato naravnost na pokopališče na Katinari.

Družine Petaros

Trst, 5. avgusta 1986

†

Dne 2. avgusta nas je nenadoma zapustila naša draga

Marija Trampuš

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proseško cerkev.

Žalostno vest sporočajo: sestra Pavla, brat Štefan, svak Raimondo, svakinja Ida in nečaki.

Prosek, Trst, 5. avgusta 1986

†

Zapustila nas je naša draga

Pepka Grilanc por. Milič

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v zgoniško cerkev.

Mož Milan, sinova Drago in Boris z družinama, sestri Marica in Angela ter drugo sorodstvo.

Salež, Prosek, 5. avgusta 1986

†

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, nona in teta

Ivana Visentin roj. Caharija

(NANA)

Včeraj, v ponedeljek, smo jo spremili k večnemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se od nje poslovili in na katerikoli način počastili njen spomin.

Žalujoči svojci

Nabrežina, 5. avgusta 1986

V nedeljo nastopila godba iz Ricmanj

Uspeh šagre v Prebenegu

Niti nočna sapica ni prinesla zaželenega osvežila v teh dneh, ko je bilo skoraj nemogoče zdržati pod žgočim soncem! V Prebenegu pa je šagra kljub temu dobro stekla. Vse tri dni je bilo na jasi pod vasjo prav lepo živahno, čeprav so prvo soboto tega meseca mnogi že začeli trumoma odhajati na poletni oddih. V soboto zvečer je igral ansambel Taims, v nedeljo popoldne pa je s samostojnim koncertom nastopila Godba na pihala iz Ricmanj (na sliki). V večernih urah je za ples in razvedrilo zaigral ansambel Pomlad, ki je svoj nastop ponovil tudi sinoči. Kioski so delovali res odlično, na voljo so bili piščanci, rebra, ražnjiči in omleti, pa tudi nova poslastica: obloženi kruhki s solato, paradižnikom in hamburgerjem.

Šagra je torej uspela, kjub nehvaležnemu datumu, tako so nam povedali sami Prebenežani, vsi nasmejani in veseli, tudi če je bilo v kuhinji na odprtem še bolj vroče kot na plesišču. Organizacija je stelka v najlepšem redu, celotno breme so nosili mladi, ki so se tudi letos dobro odrezali. Delali pa so vsi, člani in nečlani KD Jože Rapotec.

Množica ljudi na športnem prazniku Sloge

ŠZ Sloga je v soboto in nedeljo priredilo v Bazovici tradicionalni športni praznik. Ljudi, ki so iskali osvežitve in zabave, je na zadružnem vrtu kar mrgolelo. Za ples in zabavo sta poskrbela ansambla Zvezde in Taims.

Preprosta, a učinkovita naravna pomoč

Brin zoper boleč želodec in zimske bolezni

Brin uvrščamo med rastline, tipične za kraški svet, vendar ga dobimo povsod po Evropi, tako v gorskem kot nižinskem svetu. Po rasti, obliki in velikosti, pa tudi po obliki iglic je brin zelo različen. Je bodisi komaj 50 cm visok grmič ali 4 m visok grm ali do 7 m visoko drevo. Celotna rastlina izpareva značilen aromatičen vonj in tudi les prijetno diši. Brin cvete aprila in maja, zori pa jeseni.

Brin je ves zdravilen; jeseni obiramo predvsem zrele, neovenele jagode, ki pa jih ne smemo sušiti na soncu in tudi ne pri umetni toploti. Iglice in vršičke nabiramo od aprila do konca julija, sušimo pa jih na drobno narezane. Uporabljamo jih za pripravljanje čaja in zavrelkov. Že Kneipp, ki je živel v prejšnjem stoletju (1822 -1897) in se je zavzemal za to, da bi se zdravili z zelmi, je v svojem natančnem pregledu napisal veliko o zdravilnosti brina. Sestavil je tudi posebno kuro namenjeno vsem, ki jih mučijo želodčne težave, neurejena prebava in bolečine v želodcu. Kneippovo zdravljenje z brinovimi jagodami je zelo enostavno in tako rekoč vsakomur pri roki: prvi dan začnemo s petimi jagodami, ki jih moramo dobro gristi, vsak naslednji dan pa vzamemo po eno jagodo več, dokler ne pridemo do 15 jagod. Nato gremo navzdol, vsak dan po eno jagodo manj, do 5 jagod. Kdor je to enostavno kuro že poskusil, ve povedati, da je presenetljivo učinkovita.

Mnogi najbrž poznajo brinovec, ki se ga pripravlja z distilacijo preko brinovih jagod in ki odlično pomaga pri počasni prebavi.

Nekoč so na veliko uporabljali in pridobivali brinovo olje, ki je zlasti v ljudskem zdravilstvu veljalo kot nekakšno univerzalno zdravilo. Res, brinovo olje učinkuje kot razkužilo, omili bolečine v sklepih, pomaga pri težavah z dihali. Njegovo vsestransko

Brinja na Krasu ne manjka: njegov zdravilni učinek je res velik

učinkovitost pa gre pripisati veliki količini eteričnega olja, ki izhlapeva, se topi v maščobi in tudi pri zunanji uporabi pronica skozi kožo, s čimer učinkuje tudi na globlja bolezenska žarišča.

Sirup iz brinovih jagod so nekoč uporabljali pri zdravljenju susičnih otrok. Ta bolezen je danes na srečo skoraj popolnoma izginila, zlasti v naših krajih pa je še veliko oblik pljučnih bolezni, od bronhitisa do resnejših bolezni. Sirup, ki se ga tudi na preprost način pripravi, pa je lahko dobrodošla pomoč pri sezonskih obolenjih, kot so nahod, kašelj, istočasno pa njegovo občasno uživanje povečuje tek, zlasti pri neješčih otrocih. Zaradi boljše preosnove, ki jo sirup omogoča, se iz organizma izločajo strupi, stopnjuje se delavnost, povečajo pa se tudi vse obrambne moči.

Kako pripravimo sirup iz brinovih jagod: 500 g brinovih jagod mehko skuhamo v 3 litrih vode, zmečkamo (po potrebi lahko dolijemo vode) in še enkrat dobro prehukamo. Nato pretlačimo skozi sito, ohlajeni masi dodamo toliko medu, da nastane sirupu podobna zmes. Le-to napolnimo v kozarce, ki se hermetično zapirajo in hranimo v temnem prostoru. Otrokom damo trikrat na dan 1 uro pred glavnimi obroki po eno čajno žličko sirupa. Odrasli ga lahko zaužijejo po dve žlički. Pripomnimo naj samo še to, da je sirup visoko kaloričen in sladek, zato naj ga tisti, ki skrbijo za vitko linijo, raje ne uživajo.

Kmalu bo ravno pravi čas za nabiranje brinovih jagod. Kdor se bo zanje odločil bo z majhnim trudom lahko imel enkratno domače zdravilo, ki, čeravno ne bi pozdravilo zimskih bolezni, bo vsaj olajšalo težave v zavesti, da uživamo popolnoma naravno snov.(mi)

poletne prireditve

GLEDALIŠČE ROSSETTI
FESTIVAL OPERETE

Drevi ob 20.30: **Hiša treh deklet** (F. Schubert in H. Berté). Zadnja ponovitev 9. 8.

Jutri ob 20.30: **Pri belem konjičku** (R. Benatzky in R. Stolz). Ponovitve: 8., 10., 12. in 14. 8.

MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI

Nocoj ob 21. uri v angleščini in ob 22.15 v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
FESTIVAL OPERNEGA FILMA

Drevi ob 21.15: G. Puccini - **Madam Butterfly**, dram., It. 1956, 105'; r. Carmine Gallone; i. Nicola Filacuridi, Kaourya Cohigusa.

kino

ARISTON - 21.30 **Doppio taglio,** dram., ZDA 1985; r. Richard Marquand; i. Jeff Bridges, Glenn Close.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Tutto in una notte**, kom., ZDA 1985; r. John, Landis; i. Jeff Goldblum, Michele Pfeiffer.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **Marina e il suo cinema,** porn., □□

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **7 Hyden Park la casa maledetta,** groz., ZDA 1985, r. M. Herbert; i. C. Nagy, D. Warbeck, □.

NAZIONALE III - Antarctica, pust., Jap. 1985, r. K. Kurahara; i. M. Natsume, T. Watase.

EDEN - Zaprto do 13. avgusta.

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.

EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 17.45, 22.15 **007 La spia che mi amava,** krim., It. 1977, r. Gilbert Lewis, i. Rogers Moore, Barbara Bach.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta.

MIGNON - 18.00, 22.15 **Mishima,** dram.; ZDA 1985, 115'; r. Paul Schrader; i. Ken Ogata, Kenji Sarvada.

CAPITOL - 16.00, 22.00 **I 4 dell'Oca selvaggia II,** dram., VB 1986, 127'; r. Peter Hunt; i. Scott Glenn, Edward Fox.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Le dolci intimità di Annette,** porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Prispevajte za
»Dijaško Matico«

OBVESTILO

Uprava Primorskega dnevnika obvešča vse naročnike, ki želijo prejemati Primorski dnevnik na kraj letnega dopusta, da sporočijo novi naslov najkasneje štiri dni pred odhodom.

Spremembe sprejema ekspedit PD vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure na telefonsko številko 764-832.

razna obvestila

ANPI, ANED in ANPPIA obveščajo, da bodo uradi zaprti zaradi letnega počitka do 31. avgusta 1986.

Knjižnica P. Tomažič in tovariši — SKD Tabor—Opčine obvešča, da je v avgustu zaprta.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da so uradi zaprti do 25. avgusta 1986.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča, da bo zaradi dopustov pisarna zaprta od 4. do 23. avgusta 1986.

Mladinski krožek I. Gruden priredi na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini v petek, 8. t. m., ob 21. uri nastop folklorne skupine Abraševič iz Valjeva. Sledi ples s skupino Cik—Cak. V soboto, 9. t. m., ob 21. uri koncert in ples s pevko Nedo Ukraden. V primeru slabega vremena se bosta prireditvi odvijali v občinski telovadnici.

izleti

Združenje Union Podlonjer, Sv. Ivan prireja enodnevni izlet 15. avgusta v Dolomite - S. Stefano di Cadore. Odhod iz Trsta ob 6.30 s Trga Oberdan. Informacije in vpisovanje vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 61011.

SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite z vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosca, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSŠDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.

SPDT prireja 10. avgusta avtobusni izlet v Cimo Sappado, od koder bo sledil vzpon na Creto Forato (2462 m), ki sodi med vrhove Poti prijateljstva. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače; hoje bo približno štiri ure. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI v uradnih urah. Izlet je primeren za vse.

PD KOLONKOVEC—ŽENJAN prireja dne 10. avgusta enodnevni izlet na Brione. Vpisovanje po tel. na št. 040/812281 ali 040/817380.

razne prireditve

ZSKD obvešča, da bodo uradi Zveze zaprti od 11. do vključno 16. avgusta 1986 zaradi letnega dopusta.

čestitke

V Kopru praznuje danes 80. rojstni dan MARJAN FURLANIČ. Vse najboljše mu želi hči Violeta z družino. Čestitkam se pridružuje vnukinja Suzana z družino, koš poljubčkov mu pošiljata pravnuka Marko in Elena.

KD Primorsko — Mačkolje čestita EURU PAROVELU za uspešno opravljeno kmetijsko šolo in LUCIANI ZOBIN za opravljen izpit na šoli za poklicne bolničarje.

včeraj-danes

Danes, TOREK, 5. avgusta
NIVES

Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 20.29 — Dolžina dneva 14.36 — Luna vzide ob 4.59 in zatone ob 20.51.

Jutri, SREDA, 6. avgusta
LJUBO

PLIMOVANJE DANES: Ob 4.23 najnižje -63 cm, ob 11.38 najvišje 37 cm, ob 16.29 najnižje -13 cm, ob 22.02 najvišje 43 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 29,3 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb ustaljen, veter 6 km na uro severozahodnik, vlaga 66-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 26,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jenny Bolčič, Martina Bossi, Giuliano Ponis, Valentina Biloslavo, Stefania Minca, Massimliano German.

UMRLI SO: 88-letna Maria Rovis, 82-letna Maria Vittman, 70-letni Giovanni Battista Casanova, 89-letna Elena Glasgall vd. Klugmann, 79-letna Maria Pia Urban por. Volpe, 83-letni Giovanni Chenda, 79-letna Emilia Cral vd. Magogna, 87-letna Caterina Zangardo, 71-letni Francesco Ughi, 93-letna Antonia Artico, 59-letni Ennio Reinhart, 72-letna Carla Germelli vd. Marchesi, 83-letna Santina Petaros, 69-letni Giuseppe Husu, 92-letna Denyse Schnitzer.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 4. avgusta, do sobote, 9. avgusta 1986

Dnevna služba — od 8.30 do 19.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Od 19.30 do 20.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Iskrska ulica 35, Trg ospedale 8.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V TK Galeriji je odprta razstava slikarke Vide Slivnikar-Belantič.

V umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini — Trg Vittorio Veneto 4 je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstralije, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Šempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do 14. t. m. na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

Potovalni urad AURORA
vabi na naslednja potovanja

Od 7. do 13. 9. 1986 na otok Rab. **Cena 235.000 lir.**

Od 7. do 13. 9. 1986 v Mali Lošinj. **Cena 235.000 lir.**

Od 13. do 22. 9. 1986 z letalom in avtobusom po klasični Grčiji. **Cena 860.000 lir.**

Od 21. 9. do 1. 10. 1986 v Carigrad, Kapadokijo in Egejsko morje. **Cena 972.000 lir.**

Informacije in vpisovanja pri Aurori v Ulici Milano 20. Telefon 60261.

mali oglasi

VIŠJEŠOLKA nudi lekcije do pričetka šolskega leta nižješolcem in osnovnošolcem. Telefonirati na št. 040/417025 vsak dan v jutranjih urah.

NA RABU oddajam eno- ali dvoposteljne sobe z odličnim zajtrkom in čistočo. Za informacije telefonirati na št. 040/820630 od 7. do 8. ure zjutraj ali okrog13. ure.

V MESECU AVGUSTU oddam garsonjero v Izoli za počitnice. Tel. 003866/62164 v večernih urah ali na št. 003866/61421.

ODDAJAM stanovanje v Izoli za avgust, cena po dogovoru. Tel. 003866/62164 — zvečer.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Žigon. Toči belo vino in teran.

PRODAM pletilni stroj defendi brother Kh 840, skoraj nov po zelo ugodni ceni. Informacije po tel. na št. 040/299360.

PRODAM motor honda 500 CX, prevoženih 14.000 km , letnik '81. Tel. ob uri kosila na št. 040/281376 ali 304932.

MOTORNI ČOLN iščem v najem od 10. do 25. t. m. V zameno nudim zidarska dela in druga hišna opravila po dogovoru. Ponudbe na tel. 0481/882179.

PRODAM hišo v Boljuncu z dvoriščem in garažo. Tel. 040/ 228390.

PRODAM 2.400 kv. m nezazidljivega zemljišča z vodo na Montebellu. Tel. 040/ 228390.

TRGOVINA ČEVLJEV
Sonja
Prosek 6
se iskreno zahvaljuje vsem, ki so se tako polnoštevilno udeležili otvoritve.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 4. 8. 1986

Ameriški dolar	1.415.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	684,50	Švicarski frank	851.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	606.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	203.—
Funt šterling	2.100.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	2.000.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	3.—
Kanadski dolar	1.010.—	Drobni dinar	3.—

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

Emporio FIORENTINO
TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

POPUSTI POPUSTI POPUSTI
NA VSEH ARTIKLIH:
obleke, krila, bluze, halje, nočne srajce

Obv. občini 16.7.86

S kolesom po petih evropskih državah

Od Dunaja do Prage

Tudi letošnje poletne počitnice niso šle mimo, ne da bi se kolesarska navdušenca David Lenisa in Zdravko Skupek ne odpravila s svojimi "konjički". Že prejšnjo jesen sta načrtovala, da bi se podala v Kijev, a ker bi jima vstopni vizum za Sovjetsko zvezo po vsej verjetnosti povzročal veliko težav, morda kot kolesarska turista sploh ne bi mogla do njega, sta nekoliko spremenila svoj načrt in izbrala popotovanje po Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Jugoslaviji. Čas za tako dolgo pot (skupno 2.200 prevoženih kilometrov) je bil zanju skopo odmerjen, zato sta morala vso pot prevoziti največ v 16 dneh, poleg tega, da sta 4 dni namenila obisku treh prestolnic Dunaju, Pragi in Budimpešti. Z novima dvema prekolesarjenima državama se Skupek lahko ponaša s svojevrstnim rekordom, saj je s svojim kolesom obiskal kar 9 evropskih držav.

Sobota, 12. julija 1986

Z Opčin sva jo mahnila na pot nekaj po 7.30. Ker sva morala ta dan dospeti do Ptujske gore pri Mariboru (preko 220 km) si nisva smela dovoliti prepogostih postankov, saj naju je čakala naporna in dolga pot. Opoldne sva že bila v Ljubljani. Bil je že polmrak, ko sva po skoraj 10 urah kolesarjenja dospela do cilja, kjer se nama je počitek pri prijateljih še kako prilegal.

Nedelja, 13. julija

Očitno nisva rojena pod srečno zvezdo, saj sva se zjutraj zbudila in zunaj naju je čakalo grenko spoznanje. Najina dogodivščina se ni pričela na najboljši način, saj je deževalo in nič ni kazalo na izboljšanje. Čakala sva do 10. ure, ker pa se stanje ni spremenilo, sva se vendarle odločila, da kljub dežju kreneva na pot. V dežju sva morala kaj kmalu po startu zamenjati preluknjano zračnico Davidovega kolesa, nekaj km kasneje pa je bila na vrsti moja. Precej sva bila potrta, saj tudi z izbiro prave poti nisva imela sreče, med tem časom pa je vsaj nehalo deževati. Ker sva bila v zamudi, se nisva držala prej načrtovane poti, temveč sva izbrala najkrajšo, tako da nama je do večera uspelo doseči Hartberg, t. j. le 20 kilometrov manj kot je bilo v najinem današnjem planu. Edino razveseljivo dejstvo tega nenaklonjenega dne pa je bilo to, da sva našla res udoben penzion s prho kar v sobi.

Ponedeljek, 14. julija

Najprej sva skočila v trgovino in si nakupila še dve rezervni, sicer ne preveč poceni, zračnici, saj sva takrat razpolagala le še z dvema od štirih, ki sva jih prinesla od doma. 30 km pred Dunajem, ko je bila ura že 14., takrat pa v avstrijskih restavracijah Že ne dobiš več kosila, sva se za prigrizek morala zateči v bližnji market. Ko sva se vozila proti študentskemu domu Korotan, nama je policija nasula 100 šilingov globe, češ da ne bi smela prehitevati ustavljene kolone avtomobilov, ki se je počasi premikala proti semaforju. Veliko bolj prijetno pa je bilo na večerji v jugoslovanski restavraciji Plitvice, kjer sva ostala zelo presenečena od prijaznih besed njenega lastnika in ostalih, ki so naju zelo toplo in prijazno sprejeli kot zamejska Slovenca in brez dvoma nama bo to srečanje še dolgo ostalo v res nepozabnem spominu.

Torek, 15. julija

V Korotanu sva dobro spala, vstala pa že ob 7h in se zgodaj opravila s kolesi na ogled mesta. Nekaj težav sva imela pri izbiri najprimernejše poti do Donavskega parka, pa se nama je približal upokojeni moški s kolesom in naju tja spremljal. Medtem ko sva se midva povzpela na 252 metrov visoki Donauturm, od koder je prekrasen razgled na Dunaj in okolico, sva mu plačala pijačo, saj se nama je prijazno ponudil, da nama bo do poldne vodič, ker da ima veliko časa na razpolago. Skupaj smo nadaljevali pot do zabaviščnega parka Prater, kjer se nisva marala odreči vožnji s slavnim »Riesenrad«. Od možakarja sva se nato poslovila in se mu zahvalila za prijaznost ter sama nadaljevala pot proti mestnemu središču, kjer sva si ogledala 237 m visok zvonik katedrale Sv. Štefana, ki ga imenujejo tudi »Steffel«. Po počitku v mestnem parku, sva si do večera ogledala še ostale mestne zanimivosti, med katerimi izstopa grad Schönbrunn, ki slavi kot eden najlepših in najsijajnejših gradov v Evropi.

(Se nadaljuje)

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

FURIA - Fury, - Bes, 1936.

Režija: Fritz Lang.

Igrajo: Silvia Sydney, Spencer Tracy, Walter Abel.

RAI 3, danes ob 21.55.

Fury je prvi film, ki ga je Lang posnel v Ameriki, v produkciji družbe MGM. Gre za zgodbo o ameriškem delavcu Joeju, ki ga obtožijo, da je ugrabil otroka. Nanj se spravi pobesnelo ljudstvo nekega majhnega ameriškega mesteca, kjer je Joe v zaporu. Meščani sežgejo ječo, a Joeju uspe pobegniti. Ljubezen do Katherine bo preprečila njegovo maščevanje. Leta 1947 je Lang napisal v članku, da je Fury film o napetosti možnega morilca, tako kot je njegov The Woman in The Window film o morilčevem strahu.

ROMANZO DI UN LADRO DI CAVALLI

Romance of the Horse thief - Romanca o konjskem tatu, 1971.

Režija: Abraham Polonsky.

Igrajo: Yul Brynner, Eli Wallach, Jane Birkin.

RAI 2, danes ob 22.15.

Dobrih dvajset let je preteklo od Polonskyjevega prvenca Forces of Evil (1948) do naslednjega Tell Them Willie Boy Is Here (1969). Ves ta čas je ostal v brezdelju, ker so ga politično preganjali. Zaradi tega je predvsem evropska kritika dobro sprejela njegov Romance of a Horse Thief. Zgodba o uporu poljskih konjskih tatov in prostitutk se dogaja na meji med Rusijo in Nemčijo v obdobju japonsko-ruske vojne.

Pripravlja: Iztok Jelačin

nedelja ob 11. uri

Vročih 10

Lestvica Radia Koper — Capodistria, Primorskega dnevnika in Primorskih novic

Še en majski teden je za nami, naslednjo nedeljo pa bomo spet žrebali in izžrebali nekaj srečnežev tega meseca. Poglejmo stanje na soparni lestvici Vročih 10...

Štev. tednov na lestvici	Lestvica pretekli teden	
ted.na l.	pre. ted.	
4	1	1. Martin Krpan - od višine se zvrti
3	5	2. Big Ben - Ljubim te Mateja
3	4	3. Gu Gu - Ljubil bi se
3	8	4. Cock Robin - The Promise You Made
—	—	5. Brian Ferry - Is Your Love Strong Enough
2	10	6. Gu Gu - Mango Banana
14	2	7. David Bowie - Absolute Beginners
—	—	8. Peter Gabriel - Red Rain
10	3	9. Bangles - Manic Monday
—	—	10. Gino D'Eliso - magari sara domani

Prva lestvica v avgustu, s katerim začenjamo že šeti mesec druževanja z aktualno pop glasbo. Lestvica še nikoli ni imela tako primernega imena kot v teh pasje vročih dneh, vendar so naše vroče popevke osvežilne, kar vedno ne škodi...

Martin Krpan so Šele štiri tedne na lestvici, vodijo pa že tretji teden! Tega doslej še nismo beležili, potrjuje pa visoko kvaliteto kreslina in druščine. Splezali so tudi Big Ben iz Nove Gorice, precejšen skok pa so opravili Cock Robin in njegov band. Na petem mestu imamo novost, Brian Ferry, ki kspraŠuje, če je njena ljubezen dovolj trdna, močna... Tudi zmagovalci MMSa Gu Gu, so z mango Banana že visoko, novosti tega tedna pa sta še Peter Gabriel z Red Rain in Gino D'Eliso z Magari sarà domani. V nedeljski oddaji smo vam predstavili ansambel Joker iz Celja, ki ste ga, tako kot Big Ben, lahko slišali v kratkem intervjuju med festivalom. Poleg vwega naštetega smo vam zavrteli še nekaj predlogov in to bi bilo vse. Resnično upam, da vas vroči avgustovski dnevi ne bodo onemogočili pri pošiljanju glasovnic, povabilo k pisanju pisem o počitniško-glasbenem poletju pa še velja. Morja, svežine in glasbe vam želi...Iztok.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

13.00 Baletna predstava: Poletni maraton
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Tre uomini in barca (kom., VB 1956, r. Ken Annakin, i. Laurence Harvey, Jimmy Edwards, Lisa Gastoni)
15.15 L'opera selvaggia - Qual'è il tuo destino?
16.05 Risanka: Richie Rich
17.00 Nadaljevanka: Fontamara (1. del)
17.55 Risanka: Tom story
18.40 Nadaljevanka: W. Shakespeare - I giorni della peste (2. del)
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Dokumentarna oddaja: Quark speciale - La macchina prodigio
21.25 Speciale da Chianciano, vodita Michele Gammino in Carla Roselli
22.35 Dnevnik
22.45 Sera d'estate, vodi Anna Rusticano
23.45 Dnevnik

RAI 2

13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Nanizanka: Saranno famosi - Segreti
14.10 Zabavni spored: L'avventura, vmes risanka Esteban e le misteriose città d'oro in nanizanka Folly Foot
16.30 Film: Il valzer di Parigi (glasbeni, It./Fr. 1950, r. M. Achard, i. Y. Printemps, P. Fresnay)
18.15 Iz parlamenta
18.20 Dnevnik - športne vesti
18.35 Nanizanka: Un caso per due - Undici anni dopo
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik - športne vesti
20.30 Film: Il romanzo di un ladro di cavalli (pust., It. 1971, r. F. Hanzekovic, i. Y. Brynner, E. Wallach, J. Birkin, S. Gainsbourg)
22.15 Dnevnik - večerne vesti
22.25 Il linguaggio dei luoghi
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Film: Se ci sei batti due colpi (kom., ZDA, 1946, r. C. Barton, i. Gianni e Pinotto, M. Reynolds)

RAI 3

18.00 Šport
19.00 Dnevnik
19.20 Deželne vesti
20.00 Finestra aperta
20.30 Orson Welles nella terra di Don Chisciotte
21.30 Dnevnik
21.55 Film: Furia (dram., ZDA, 1936, r. Fritz Lang, i. Silvia Sidney, Spencer Tracy)

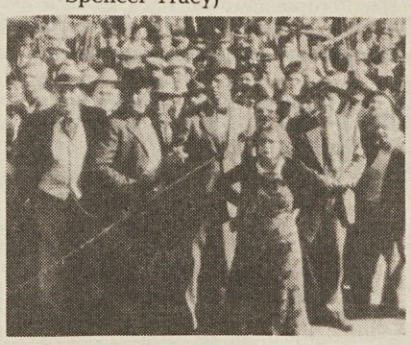

Prizor iz filma Furia, RAI 3, 21.15

RTV Ljubljana

18.10 Poročila
18.15 Dokumentarec: Živi planet - Razžarjene puščave (6. del)
19.10 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
19.45 Vremenska napoved
19.50 Glasbena oddaja: Kdo si, Gallus? (Oktet Gallus poje Gallusove motete in madrigale). V senci letošnjih obujanj spomina na Trubarja in njegov čas ostaja njegov sodobnikin naš najpomembnejšiskladatelj Jacobus Gallus. Rodil se je skoraj istočasno kot prva slovenska knjiga, za njim ostajajo številna vokalna dela: maše, moteti, madrigali, ki jih ceni in upošteva svetovna glasbena zgodovina in prepevajo številni domači in tuji zbori. Oddajo je pripravil Jože Humar.
20.30 TV drama: Orkester
21.30 Dnevnik
21.55 Vremenska napoved
21.58 TV nocoj in jutri
22.05 Mednarodna obzorja: To je Sovjetska zveza

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamù deklica iz vesolja in Moj prijatelj rdeči sokol
18.00 Nadalj.: Ljubezen in oblast
18.55 TV Novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki:

TRST — Politični položaj
TRŽIČ — Kolektivni dopust v tovarnah
BAZOVICA — Polemike zaradi lokacije sinhrotrona
TRST — Premiera tretje letošnje operete
TRST — Reportaža ob zaključku »Mlade Brieze«

19.30 TVD Stičišče
19.50 Dokumentarec
20.30 Nanizanka: Bellamy
21.30 Nanizanka: Jezdeci neba
22.00 TVD Vsedanes
22.10 Dokumentarec: Španski diktator Francisco Franco
23.40 Nanizanka: Lucy

CANALE 5

8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice 10.00 Una famiglia americana, 11.00 Navy, 11.45 Love Boat, 12.40 Lou Grant, 13.30 Navy
14.30 Film: Il bravo di Venezia (dram., It. 1941, r. Carlo Campogalliani, i. Paola Barbara, Gustavo Diessi)
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak.
20.30 Nadaljevanka: Colorado (8. del.)
22.30 Nadaljevanka: Mississippi - Una dose mortale
23.30 Športna oddaja
0.30 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: I giorni di Brian
9.20 Nadaljevanka: Mary Benjamin
10.10 Film: Le magnifiche sette (kom., It. 1961, r. Marino Girolami, i. Sandra Mondaini, Valeria Fabrizi, Carlo Dapporto)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Don Chisciotte, Banana splits, She-ra.
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.45 Film: I quattro tassisti (kom., It., i. D. Perego, G. Bramieri, Macario)
17.50 Nanizanka: Mary Benjamin
18.40 Nadaljevanka: Arabesque
19.30 Nanizanka: Westgate
20.30 Film: Gli ordini sono ordini (kom., It., 1972, i. Monica Vitti)
22.30 Nanizanke: La legge di McClain, 23.20 Vicini troppo vicini, 23.50 I Ropers
0.20 Film: I gangster non perdonano (krim., 1957, r. J. Kane, i. V. Ralston, D. Brian)

ITALIA 1

8.30 Naniz.: Sanford & Son, 8.55 Daniel Boone
9.30 Film: Il passo del diavolo (pust., 1950, r. A. Mann, i. R. Taylor, L. Calhern, P. Raymond)
11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasb. odd.: Deejay Television Videomatch
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lalabel, Pollon
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 Automan
20.00 Risanka: Occhi di gatto
20.30 Nanizanka: Simon & Simon
21.25 Film: 1975: occhi bianchi sulla Terra (fant., 1971, r. B. Sagal, i. C. Heston, A. Zerbe)
23.15 Nanizanke: Serpico, 0.05 Bonacek, 1.20 Kazinsky

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.45 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Otroški spored: Tivulandia, vmes nanizanka Viaggio in fondo al mare in risanka Kimba
19.30 Nanizanka: Mork e Mindy
20.00 Nanizanka: Quattro in amore
20.30 Film: Cosa è successo a Rosemary's baby (krim., 1975, i. P. Duke, R. Milland)
22.30 Nadaljevanka: La saga del Padrino (6. del)
23.30 Film
1.45 Nanizanka: Missione impossibile

TELEFRIULI

13.00 Film: Il grande gaucho (pust., r. Jacques Tourneur, i. Gene Tierney, Roy Calhourn)
14.30 Risanka: Hanna e Barbera Show
15.30 Glasbena oddaja: GTX music
18.30 Nanizanka: Arrivano le spose
19.30 Dnevnik
20.40 Informativna oddaja: Il sindaco e la sua gente
22.00 Nanizanka: Un equipaggio tutto matto
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: Skag

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Morje, zibelka človeštva; 8.30-10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu: Pihalni kvintet RTV Ljubljana; 11.30-13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestanek ob 12.00 - Dramska vetrovnica; 13.20 Glasba po željah; 14.10-17.00 Poletni mozaik: otroški kotiček, beležka; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Slovenka; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 21.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Za šolarje; 8.35 Mladi koncertant: Nina Ostaševski - violina; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 V korak z mladimi;14.35 Iz mladih grl; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotočja; 18.45 Glasbena medigra; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Pera Ugrin; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih; 21.05 Radijska igra; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Pevci zabavne glasbe; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Operetna glasba; 0.05-4.30 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00-13.00 Prenos II. programa RL; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; 15.00 Za varnejši jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Počitniški vrtiljak; 17.40 Grožnjan - mesto mladih; 18.00 Sotočje; 19.00 Zaključek.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flashback; 9.00 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Poje Fiorella Mannoia; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popoldanski spored; 15.45-19.30 Splash; 16.00 Glasba; 16.33 Blitz; 17.00 Črno na belem; 17.45 Metal healt; 18.00-18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Fiorella Mannoia; 20.00-6.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Jutranja matineja, vodi Majda; 19.00 Informativna oddaja za ital. poslušalce; med oddajami, podnevi in ponoči, glasba.

Po obisku odbornika Špacapana na ministrstvu

Iz Rima pričakujemo novice o slovenski paralelki ITI

Dober mesec pred pričetkom novega šolskega leta je še vedno brez odgovora vprašanje odprtja triletnega slovenskega tečaja na tehnično-industrijskem zavodu Galileo Galilei v Gorici. V komaj zaključenem šolskem letu so prvi dijaki dopolnili dveletno uvodno šolanje, ki je za vse smeri skupno. Za nadaljnji triletni tečaj so se starši in dijaki opredelili za informatiko, potrebno pa je (za to, kot tudi za morebitne drugačne študijske smeri) ministrsko privoljenje iz Rima, ki naj omogoči izpopolnitev slovenske paralelke ITI s triletno specializacijo.

Zadnje vesti iz Rima nam je posredoval pokrajinski odbornik za šolstvo dr. Mirko Špacapan, ki je bil v začetku prejšnjega tedna na šolskem ministrstvu. V tistih dneh je bila še v polnem teku vladna kriza, tako da ni mogel govoriti z ministrom Falcuccijevo, pač pa ga je sprejel vodja ministrskega oddelka za višjo tehnično izobrazbo dr. Caruso.

Žal, nam je povedal dr. Špacapan, visoki funkcionar ni bil podrobno seznanjen s problematiko naše šole. Povedal je le, da je dekret za odprtje tečaja informatike na ministrovi mizi in da rešitev vprašanja zavisi tudi od razpleta vladne krize: nobenih težav naj bi ne bilo v primeru potrditve Falcuccijeve, medtem ko bi njena morebitna zamenjava z drugo osebo lahko precej podaljšala rok za podpis odloka. Kriza se je medtem iztekla s potrditvijo Falcuccijeve, zaradi česar upravičeno pričakujemo, da bo vprašanje rešeno čimprej in brez nepotrebnih odlašanj.

Podobne misli je v pogovoru z rimskim funkcionarjem izrazil tudi odbornik Špacapan, ki je sogovornika spomnil, da gre za slovenske šole, s svojimi specifičnimi potrebami in da je za slovenske dijake bistvene važnosti možnost nadaljevanja študija v svojem jeziku.

Drug predpogoj za nemoteno delovanje slovenske paralelke na zavodu ITI, ki pa je že ubral pot pozitivnega reševanja, je zagotovitev primernih šolskih prostorov. Prav med zadnjim tridnevnim zasedanjem je pokrajinski svet med nujnostnimi sklepi odobril finansiranje v višini 38 milijonov lir in začetek del za pridobitev petih novih učilnic v poslopju zavoda Galilei. Pet učilnic naj bi namenili slovenski paralelki, ko bodo zagotovljeni birokratski pogoji za njeno celovito delovanje.

Žaljiv napis tudi na telovadnici v Štandrežu

Včeraj smo izvedeli, da so pred tednom dni, isto noč ko so neznanci pomazali pročelje Kulturnega doma in osebno vozilo prof. Alda Rupla, s podobno rdečo barvo pomazali tudi pročelje občinske telovadnice v Štandrežu. Tudi tam so napisal za Slovence žaljive besede.

Telovadnica sedaj, v počitniškem času ni uporabljena. Odgovorni funkcionar na županstvu je, ko je izvedel za mazaško akcijo, dal napis prepleskati.

Pokopan je v samostanu na Kostanjevici

Pred 150 leti je v Gorici zaradi kuge umrl zadnji francoski kralj Karel X. Burbonski

V podzemnih prostorih samostana na Kostanjevici so pokopani zadnji francoski kralj Karel X. in še pet članov njegove družine. Letos mineva 150 let njegove smrti. Samostan na Kostanjevici obiskujejo od časa do časa francoski turisti, še zlasti taki, ki so še vedno lojalni nekdanji kraljevi rodbini, pa čeprav ta ni, že več kot stoletje in pol, na francoskem prestolu.

Ob 150- letnici smrti pride v Gorico delegacija takih lojalistov. Obiskali bodo najprej Parmo, odkoder izhaja rod Burbonov. Prišli bodo zatem v Trst. Obiskali bodo tudi Gorico in se seveda poklonili spominu kralja Karla X. na Kostanjevici, ki je danes na jugoslovanskem ozemlju. Francosko zastopstvo pride v Gorico od 27. do 29. avgusta. Vodil jo bo vojvoda Anjou Burbonski.

V palači Attems bosta Goriška občina in Pokrajinska uprava priredili razstavo o kratkem življenju Karla X v našem mestu.

Karel X. je stopil na francoski prestol potem ko so združene vojske drugih evropskih držav strle Napoleonovo cesarstvo. Karel X. pa se ni zavedal, da sta tako francoska revolucija kot kasnejše Napoleonovo vladanje spremenile odnose v družbi. Hotel je vladati absolutistično in zaradi tega ni našel opore niti med plemiči, ki so bili zvesti kraljem pred revolucijo. Plemiči so ga zaradi tega enostavno odstavili. Zbežal je s svojimi zvestimi v Avstrijo. Živel je nekaj časa na dunajskem dvoru, oziroma v nekih gradovih daleč od avstrijske prestolnice. Ko je na Dunaju razsajala kuga in je zahtevala veliko smrtnih žrtev, se je Karel X s svojim spremstvom zatekel v Gorico. Prepričan je bil, da se bo tako izognil hudi bolezni. V Gorici je živel v dvorcu grofov Coronini v vili, ki je ob Drevoredu 20. septembra.

Vendar pa so bili zadnji francoski kralj in njegovi že bolni. Po nekaj dneh je Karel X umrl od kuge. On in člani njegovega spremstva oz. družine so bili edini, ki so takrat v Gorici umrli zaradi kuge.

Leta 1883, torej nekaj desetletij pozneje, je umrl še en član družine Burbonov. Takrat je v Gorico prišlo nekaj tisoč francoskih rojalistov. Njihovi voditelji so po pogrebu v hotelu Pri Pošti imeli shod. Tam se jih je večina odločila, da ne bodo več podpirali družine Burbonov v prizadevanjih, da bi se spet vrnila na francoski prestol. Odločili so se, da bodo v tem podpirali nadvojvodo Orleansa.

V Franciji pa je kljub temu še vedno skupina ljudi, seveda predvsem plemiške rodovine, ki si prizadeva, da bi Burboni prišli spet na oblast. Po tolikih letih republike pa je nekaj takega zares nemogočega.

V Franciji, v gradu Chambord, v Dolini Loire, kjer je nad sto kraljevih in plemiških gradov, je nekaj sob posvečenih kralju Karlu X. Na velikem panoju v nekdanji njegovi kraljevi sobi je objavljen tekst »Bele karte«, to je njegovega proglasa o nujnosti absolutističnega vladanja kralja, ki pa ga plemstvo ni hotelo sprejeti. Zaradi tega njegova odstavitev. V dveh sobicah je tudi nekaj dokumentov in časopisnih izrezkov o smrti in pogrebih Burbonov v Gorici.

Še en grad v Dolini Loire ima nekaj skupnega z Goriško. To je grad Ussè, v katerem je živela družina nadvojvode Blacas. Ta je bil med spremljevalci Karla X. in živel v Gorici. Kupil je posestva od Pevme do Štmavra, ki so jih potem njegovi dediči prodali Luišu Fogarju, znanemu posestniku in trgovcu, ki je imel trgovine, mesnice, in gostilne na območju Pevme, bil tudi član Občinskega sveta občine Podgora. Luiš Fogar je bil oče kasnejšega tržaškega škofa Fogarja.

Nekaj knjig v italijanščini in francoščini je o Karlu X. in njegovih, še zlasti o njegovem kratkem bivanju v Gorici, napisal pred kratkim Luigi Bader. V goriških knjižnicah je nekaj knjig, ki so izšle v prejšnjem stoletju. Samostan na Kostanjevici pa je v povojnem času izdal nekaj turističnih prospektov in razglednic, ki se prodajajo v glavnem francoskim obiskovalcem grobnice. (mw)

prispevki

Za Pionirje prve pomoči so v razne namene darovali: Ervinia Feresin 60 tisoč lir, Clara Molino 5 tisoč lir, Secondo Bozzato 120 tisoč lir, Livio Cecchet 60 tisoč lir, Alida Zatella 5 tisoč lir, Alfredo Zonch 100 tisoč lir, Alcide Failutti 5 tisoč lir, Alice Russian 50 tisoč lir, Sergio Salustri 10 tisoč lir, Alda Visintin 30 tisoč lir, Liana, Carmen in Pia Bressan 50 tisoč lir.

kino

Gorica

VERDI danes zaprto. V sredo 18.00-22.00 »Scandalosa Gilda«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO Zaprto do 7. avgusta.
VITTORIA 17.30-22.00 »Viril sex games«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.
COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Zločin iz strasti«
DESKLE 19.30 »Tuareg«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco, Korzo Italia 10, tel. 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio, Ul. Romana 147, tel.40479.

POGREBI
Danes v Gorici ob 8. uri Cesarina Martinelli vd. Saitta iz bolnišnice sv. Justa v cerkev sv. Ane in na glavno pokopališče, ob 9.30 Maria Carmela Kuhnel vd. D'Atri iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče, ob 10.30 Giovanni Ferfolia iz Vidma na glavno pokopališče, ob 11. uri Armando Dentesano iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 12.30 Antonio Ceppi iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Nova številka hitre službe
ZELENEGA KRIŽA V GORICI
3-11-11

V vrsti predloženih resolucij

Komunisti o vlogi Pokrajine v gospodarstvu in kulturi

Med proračunsko razpravo, ki je potekala v prejšnjih dneh v pokrajinskem svetu, so svetovalci KPI predložili vrsto resolucij, o katerih bo predvidoma potekala razprava šele na prihodnjih sejah sveta po poletnih počitnicah. O resoluciji svetovalke Devetakove v zvezi z vprašanjem gradnje slovenskega šolskega centra in svetovalca Cattunarja o vprašanju poenotenja avtobusnih podjetij v pokrajini smo že poročali. Poglejmo za kaj se zavzemajo komunisti v ostalih (kar sedem jih je) resolucijah.

Štiri so tako ali drugače povezane z gospodarskimi vprašanji. Prva zadeva obnovo zakona o prosti coni. S tem v zvezi pozivajo komunisti pokrajinsko upravo, naj v sodelovanju z drugimi zainteresiranimi inštitucijami sledi zakonskemu postopku. Izražajo tudi mnenje, da bi morala Goriški sklad upravljati Pokrajina, ob tehničnem sodelovanju Trgovinske zbornice, in da bi v sedanjem sistemu olajšanih kontingentov ne smelo biti sprememb.

V drugi resoluciji KPI poziva Pokrajino, naj čimprej skliče drugo konferenco o vprašanjih kmetijstva na Goriškem, medtem ko je v tretji govor o mladinskem zaposlovanju in potrebi, da Pokrajina izdela celovit program za pridobitev novih delovnih mest v okviru mladinskih zadrug. Med možnimi področji zaposlovanja nakazujejo komunisti urejanje okolja na Soči, uresničitev skupnega obmejnega sistema proti toči, zaposlitve v okviru Goriške hranilnice. Zadnjo od resolucij z gospodarskega področja je KPI predstavila naknadno, z zahtevo naj Pokrajina posveti večjo pozornost načrtovanju obrtniških dejavnosti in naj se aktivno udeleži, skupaj z drugimi pristojnimi inštitucijami na Goriškem, predvidene deželne konference o obrtništvu.

Ostale tri resolucije segajo na razna področja. Najbolj razčlenjena obravnava vprašanje obmejnih odnosov: v njej se KPI zavzema za objavo aktov dveh posvetov (o Osimu, ki ga je Pokrajina priredila maja 1984, in posveta slovenskih in italijanskih sindikatov februarja letos v novi Gorici), za obnovo stikov z italijansko manjšino v Istri in na Reki, med vprašanje odnosov ob meji pa vključuje tudi načrt za gradnjo novega jezu na Soči in (pozitivno ocenjeno) možnost proglašanja brezjedrskih območij ob državni meji.

Z resolucijo pozivajo komunisti pokrajinski svet, naj poskrbi za večjo publicizacijo in predstavitev v Gorici revije Il Territorio, katere najnovejši zvezek je v celoti namenjen obravnavi slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Zadnja resolucija se zavzema za ustanovitev pokrajinskega inštituta za proučevanje krajevne zgodovine in odporniškega gibanja obenem pa vabi pokrajinsko upravo naj sodeluje na simpoziju o nadškofu Sedeju, ki bo septembra v Rimu.

Goričan se je smrtno ponesrečil med plezanjem na goro Cervino

45-letni Goričan Edoardo Piani se je v nedeljo popoldne smrtno ponesrečil v Zahodnih Alpah, ko je s skupino goriških prijateljev skušal splezati na vrh Cervina. Skupina, v kateri so bili pokojni Piani, Sergio Figelj, Marcello Bandelli, Marzio Quaglia, Carlo Gasperini, vsi iz Gorice, ter še Vittorio Zuppel iz Gradišča ter Ernesto Zorzi iz Zagraja, je v nedeljo zgodaj zjutraj odpotovala z avtomobili iz Gorice. Okrog poldneva so dospeli v Dolino Aoste. Pustili so vozila in pričeli plezati po italijanski strani na Cervino. Nameravali so priti po tej poti na vrh te velike gore in se potem spustiti v dolino na švicarski strani.

Okrog 17. ure so hodili v vrsti po nekem grebenu. Niso bili navezani. Kar na lepem se je utrgal plaz gnilega snega. Edoardo Piani je padel kakih dvesto metrov v prepad. Z glavo je udaril ob skalo in bil pri priči mrtev. Na pomoč je prihitela reševalna ekipa švicarske gorske službe s helikopterjem. Truplo ponesrečenca so že v nedeljo zvečer s helikopterjem prepeljali v dolino, od tam pa, z vozilom italijanske finančne straže, v vas Valtournanche.

Pokojnik je bil navdušen planinec, član, kot njegovi tovariši na tem ponesrečenem izletu, goriške sekcije CAI. Bil je na več vrhovih, tudi na Mont Blancu. Bil je parketist. Poročen je bil z 42-letno Adriano Simionato. Imel je dva sinova, 19-letnega Roberta in 12-letnega Marca. Živel je v Ločniku.

V Gradežu Videmčanka z avtom v morje

Najbrž je najbolj pravilno ne parkirati avtomobila na morskem obrežju. Lahko se ti zgodi, da ko stopiš v avto, nerodno obračas vozilo in končaš z njim v morje. Tako nekako se je včeraj zjutraj pripetilo 37-letni Ireni Miniger iz Vidma, ki je na Rivi Brioni, prav pred tovarno konzerviranja rib, obračala avto. Kar na lepem je z njim končala v morje. Z njo v vozilu je bil 14-letni sin Dario, ki se je rešil skozi odprto vrhnjo streho vozila. Ženska pa je ostala v vozilu. Le prisebnosti ravnatelja in čuvaja tovarne Safica, Elia Goppija in Nicoletta Nebbiosa, ki sta skočila v morje, ter nesrečnico potegnila iz potopljenega vozila, se je treba zahvaliti, da je ženska še pri življenju. Sicer, ko sta jo moža izvlekla iz vode, je bila že na tem, da se zaduši.

Prvo pomoč so ji nudili v bolnišnici v Gradežu. Zatem so jo z rešilcem peljali v bolnišnico v Trst, kjer so ji nudili potrebno pomoč. Vozilo so iz morja potegnili goriški gasilci.

Prijavljeni mamilaši

Na mejnem prehodu pri Štandrežu so v noči od sobote na nedeljo finančni stražniki našli v dveh vozilih majhne količine hašiša, najbrž za osebno uporabo. Šest mladeničev iz Pistoie, namenjenih v Jugoslavijo, je imelo pri sebi 25 gramov, dva mladeniča iz Trenta pa 3,7 grama. Prijavljeni so bili sodišču.

Na goriškem Krasu je čutiti že običajno pomanjkanje vode

S pričetkom poletnih dopustov so vremenske napovedi bodisi v časopisih kot na televiziji tista poročila, ki najbolj pritegnejo radovednost vseh, ki se pripravljajo na daljšo pot. Želijo si namreč lepega sončnega vremena. Z drugačnim občutkom pa sledijo vremenskim poročilom poljedelci, ki jim je vsakodnevni donos zagotovljen predvsem z obilico dežja.

Tako se kmetovalci sprašujejo kako bo z letošnjim jesenskim pridelkom če ne bo v kratkem deževalo. Posebno na Krasu se pomanjkljivost dežja krepko vidi na rastlinju. Trava, ki je bila nekoč glavni pridelek živinorejcev je že posušena in izkušeni kosci pravijo, da jo lahko nabiraš že z metlo. Krompir je sicer že dozorel, slabše bo zagotovo s koruzo in žlahtnimi krmili, ki so primerna za jesensko žetev. Ječmena, pšenice in rži ne sejejo več na Krasu, pogostejši so sedaj vinogradi, ki pa prenašajo sušo dalj časa.

Prva, ki čuti pomanjkanje vode je seveda povrtnina. Lastniki vrtov pogostoma segajo po vodi iz hišne pipe, ki pa za večje površine ne zaleže dosti. Poleg tega je v času hude vodne stiske prepovedano zalivanje vrtov. Zaenkrat je na Krasu še dovolj vode v ceveh vodovoda CAFO, ni pa izključeno, da ne bo v prihodnjih dneh zmanjkala. Zato je priporočilo o štednji vode v teh dneh še kako važno svarilo.

Marko Waltritsch 4.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Krajevni narodnoosvobodilni odbori in odbori OF (velikokrat je težko ugotoviti, zakaj dva taka odbora, saj so bili isti ljudje v obeh. Vendar je šlo v prvem primeru za upravno-politično oblast, torej občinsko upravo, v drugem pa za politično silo), so vodili tudi podrobno evidenco o pridelku pšenice v letu 1944. V Mirenskem okraju s 26 prej omenjenimi občinami naj bi na jesen 1944 zbrali skupaj 54.000 kg žita in 118.500 kg krompirja. V občini Sovodnje naj bi zbrali 3.000 kg žita in 10.000 kg krompirja, v sosedni občini Miren 6.000 kg žita in 6.000 kg krompirja, v Štandrežu pa 5.000 kg žita in 20.000 kg krompirja.

• • •

14. septembra 1944 je Gospodarska komisija v Mirnu sestavila seznam nekaj več kot sto kmetov iz te občine in za vsako družino najdemo zapisano, kolikšen je bil pridelek žita v tem letu. Skupni pridelek v mirenski občini je bil omenjen na 63.402 kg. Med kmeti te občine so navedeni tudi Rupenci. Ker je podatek zanimiv tudi kar se tiče članov vsake kmečke družine, se nam zdi prav, da ga tu objavimo:

Pavla Ožbot, hišna številka 18 (število članov družine 4), 668 kg pridelane pšenice; Jožef Trampus, h. št. 5 (5), 901 kg; Franc Ferfolja, h. št. 4 (1), 127 kg; Albin Ferlat, h. št. 46 (5), 500 kg; Ivan Cotič, h. št. 10 (4), 460 kg; Peter Krajnik, h. št. 33 (4), 719 kg; Milka Čotar, h. št. 14 (5), 378 kg; Mirko Batistič, h. št. 8 (5), 1.206 kg; Maks Pavletič, h. št. 13 (4), 446 kg; Katerina Buzin, h. št. 3 (4), 854 kg; Vence Petejan, h. št. 49 (5), 360 kg; Franc Pahor, h. št. 37 (7), 110 kg; Marija Brajnik, h. št. 51 (3), 593 kg; Marija Kokil, h. št. 23 (5), 223 kg; Terezija Kovic, h. št. 30 (4), 415 kg; Dominik Pahor, h. št. 17 (4), 634 kg; Jožef Verbic, h. št. 29 (5), 334 kg; Ludvik Kogoj, h. št. 26 (5), 370 kg; Ivan Tomšič, h. št. 48 (5), 756 kg; Frančiška Tomažič, h. št. 19 (8), 627 kg; Peter Durčik, h. št. 24 (2), 277 kg; Jožef Černic, h. št. 21 (3), 300 kg; Jožef Pavletič, h. št. 16 (3), 355 kg; Jožef Marušič, h. št. 1 (5), 1.601 kg.

Iz tega seznama torej izhaja, da je bilo v tem letu v Rupi 24 družin, ki so se ukvarjale s pridelavo žita in da je ta pridelek znašal 13.214 kilogramov.

Če pogledamo to, kar je ohranjenega iz dokumentacije Okrajnega odbora OF v Mirnu, dobimo še vrsto drugih zanimivih podatkov. 15. septembra 1944 je bila sprožena akcija za pomoč ljudem, ki so jim nacisti požgali hiše in gospodarska poslopja. Zbirali so tudi material za podkovanje živine. 6. oktobra so ugotovili, da je bil izpeljan prvotni gospodarski načrt, da pa so se kazale težave za prihodnost, kajti vse več je bilo okupatorskih sil v vaseh. Pa tudi med samim prebivalstvom je prihajalo tudi do izrazov nezadovoljstva, ker ni Narodna zaščita dovolila prenašati manjših količin živeža iz kraja v kraj.

Nova partizanska oblast je postajala res oblast v polnem pomenu besede. Tako krajevni odbori kot gospodarske komisije so sestavljali podrobne sezname gospodarskega potenciala vsake vasi. In to na lastno pobudo v posameznih krajih, kjer so domačini prispevali v blagu in v denarju po svojih zmogljivostih, kot po naročilu okrajnih odborov. 23. novembra 1944 je vodstvo Mirenskega okraja dalo navodilo, naj se v vseh občinah sestavijo popolni seznami vseh voz, vprežne živine, dvokoles in triciklov, motornih vozil, podjetij, ki se bavijo s cestnim prevozom, vseh šoferjev in mehanikov ter podjetij, pri katerih so v službi.

Na lepi in spodbudni razstavi

Domači mojstri dleta oblikujejo kamen

V okvir prireditev ob 2000-letnici nabrežinskih kamnolomov spada tudi razstava, ki jo je pod naslovom "Forme di pietra" oziroma "Oblike kamna" pripravila tržaška avtonomna ustanova za gostinstvo in turizem na svojem sedežu v Sesljanu (o otvoritvi smo že poročali). V lepi razstavni dvorani nad morjem, je tržaški umetnik kot posrečen aranžer Marino Cassetti zbral in razvrstil večje število obrtniških del in skulptur petih mojstrov-kamnarjev s Krasa in s tem pripravil ne le zanimivo, pač pa še najbolj pristno razstavo, ki govori o ustvarjalnih sposobnostih kraških kamnarjev, pravih mojstrov dleta in "macole". Res je sicer, da se pretežni del dela kraških kamnarjev kaže v kopanju in obdelovanju zelo cenjenega kamna iz nabrežinskih, repenskih in šempolajskih kamnolomov, kamna, ki že stoletja služi doma in v svetu kot dragocen gradbeni material pri zahtevnejših gradbenih delih, toda marsikateri kraški "štancar" se s tem delom ne zadovolji in se spušča tudi v zahtevnejše podvige ali kot poklicni strokovnjak, ali kot amater. In tako si bomo do 23. avgusta mogli v razstavni dvorani v Sesljanu ogledati nekaj del znanih domačih mojstrov dleta, ki zagotovo delajo čast svoji stroki, stroki, ki žal v zadnjih časih izgublja na svoji veljavi, deloma na račun strojev in mehanizacije, ki zamenjuje človeka, deloma pa zato, ker se mlajši človek rad odtegne napornemu delu, kakršno je delo kamnarja.

In tako se bomo v samem začetku razstave srečali z malimi umotvori nabrežinskega "štancarja" Milana Pernarčiča, o katerem je bilo veliko govora ob njegovi bogati razstavi pred letom v galeriji Kraške

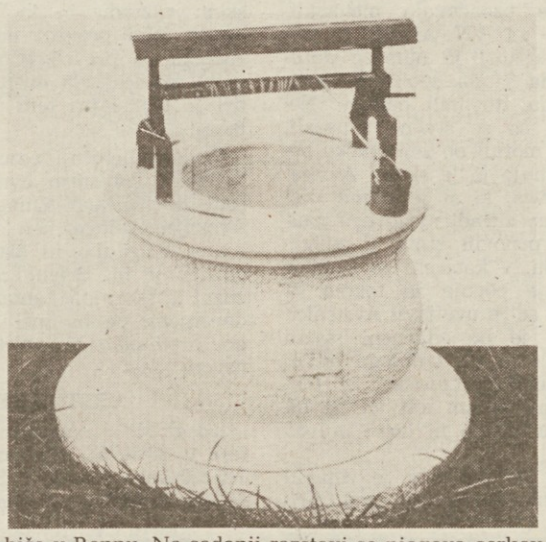

hiše v Repnu. Na sedanji razstavi so njegova cerkev s Tabra, dva stebra, dva mejnika med tržaško in nabrežinsko občino, nadalje stara "štirna" in ob njej še tipična kraška kaluna.

Ob njegovih delih so trije "kamni" bratov Zidarič iz Šempolaja in sicer izglajena in dodelana "vaza" za cvetje ter dve večji posodi iz belega kamna kvadratase oblike, ki sta le v robovih gladko dokončana, stranice pa so le grobo obdelane.

Ob delih Alberta in Miloša Zidariča so razstavljena dela nabrežinskega mojstra Antka Mozetiča: tudi ta mojster je dal na ogled dve vrsti svojih del. Tu je zanimiva nizka mizica, katere ogrodje je vse iz gladko dodelanega kamna, na njem pa leži kristalna plošča. Mizica je sicer nizka, vendar ne gre za morebitno igračo ali ornament, pač pa za povsem uporaben del pohištva, seveda v sodobno opremljenem prostoru. Ob mizici je še kako drugo delo, ki priča o mojstrovi sposobnosti.

Tik pred velikim oknom, ki odpira pogled na morje, na Trst in v daljavi Istro, so razstavili mojstrska dela Giovannija Ballarinija, ki živi v Šempolaju. Ta mojster se predstavi z izključno gladko dodelanimi izdelki. Tako je napravil lep možnar z batom, večjo skledo, nadalje pladenj in krožnik in vse to v razmeroma v normalnih razmerjih in tako izglajene, da prihaja zelo do izraza droban vzorec repenskega oz. šempolajskega kamna.

Končno je tu še najbogatejša bera s katero se je predstavil Nino Bon. Ta prihaja iz Križa in je dal na ogled kar 15 "kamnov". V desetih primerih gre za izklesane nabožne motive v globokem reliefu. K temu pa je dodal še pet posod seveda iz kamna.

V nobenem primeru ne gre za umetniške stvaritve, pač pa za dekorativne predmete, ki so plod ustvarjalne sposobnosti, ali tudi za uporabne predmete, ki so delo naših kraških kamnarjev, ljudi, ki žal niso dovolj upoštevani in se jih javnost spomni le ob kaki priložnosti, ko se prav z njihovo ustvarjalnostjo skuša uveljaviti.

Umetnost ob koncu tisočletja

Pred kratkim je izšel zbornik, ki prinaša izbor tekstov, teoretskih študij in esejev slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, literarnih kritikov, sociologov kulture in družbene misli. Besedila so pravzaprav povzetki predavanj, ki so jih avtorji letos in lani imeli v Cankarjevem domu s sodelovanjem Marksističnega centra. Predavanja so zaradi resnega in zavzetega pristopa strokovnjakov privabila številno občinstvo in pokazala se je velika problematičnost samega vprašanja umetnosti ob koncu tisočletja, nezmožnost umetnosti prevzeti družbeno socialno vlogo in nenazadnje tudi krizo percepcije v smislu interpretativnosti.

V knjigi, ki nam sedaj prinaša izbor teh razprav, je zastopanih devet avtorjev, med katerimi (če naj omenimo nekatere) so Aleksander Flaker z vprašanjem sprememb v sodobni književnosti, Janez Vrečko s poglobljeno študijo o Antonu Podbevšku in slovenski zgodovinski avantgardi, Pavle Gantar in Janko Zlodre pa s sociološkega vidika obravnavata arhitekturo.

Bistveni doprinos vseh razprav pa je težnja k odprtejšemu in sodobno zasnovanemu obravnavanju umetnosti v njenem najširšem, družbeno kulturnem pomenu.

Umrl je kipar France Gorše

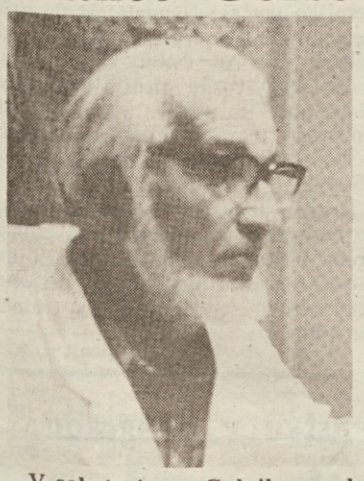

V soboto je na Golniku umrl slovenski kipar France Gorše. Rodil se je leta 1897 v Sodražici pri Ribnici. Do leta 1946 je deloval v Sloveniji, potem je odšel v Ameriko, zadnjih štirinajst let pa je živel in delal v Svečah na Koroškem, kjer je ustvaril alejo koroških umetnikov in kjer je manjša stalna galerija njegovih del.

France Gorše je avtor številnih del, ki krasijo slovenske objekte in cerkve.

Beda in pasti tehnološkega razvoja

Ekologija zarisuje novo življenje

Med vsemi strokovnjaki je v knjigi »Pasti razvoja« Jeremy Rifkin pravzaprav segel najdlje: ne obravnava sedanjega ekološkega trenda v pesimistični luči, današnjo dobo smatra za dobo duhovne prenovitve, istočasno pa se ne opaja z lažnim in umetnim optimizmom, ki je prinesel ljudem več škode kot koristi; neizpodbitno vidi prihodnost v spremenjeni obliki, vendar ne v znanstvenofantastični, ampak povsem umirjeni in uravnoteženi luči. Recimo leta 1976, tako je ugotovil odgovarjajoči institut, se je štiri do pet milijonov Američanov odreklo visokim osebnim dohodkom, se odločilo za skromnejše življenje in se dobesedno umaknilo s svojih prejšnjih vplivnih položajev. Rifkin citira podatek kot povsem logično dejstvo - že se je torej pričelo novo obdobje »nizkoentropijskega« življenja, pomeni življenja, ki ustvarja bistveno zmanjšano dozo škodljivih odpadkov vseh vrst. Sploh se širi mentaliteta skromnejšega in manj potratnega življenja, v raznih anketah dajejo ljudje prednost duhovnemu in medčloveškemu kontaktiranju na račun gluhega in hladnega standarda. Rešitev prihaja in bo prišla predvsem in v prvi vrsti iz narave, zato lahko novo dobo imenujemo solarno dobo. Centralizirana, mastodontska agrikultura se bo umaknila manjšim, da ne rečemo regionalnim kompleksom. To bo seveda - prehod v novo dobo bo na vsak način oster in nikakor ne lahek - povzročilo, da se bodo ljudje iz velikanskih mest množično vračali nazaj na zemljo: sedanje razmerje med mestnim in kmečkim prebivalstvom je namreč nevzdržno. Mestno življenje zaradi tega sploh ne bo izginilo, pač pa naj bi se končala vladavina megalopolisa. Mesta bodo spet dobila normalen »zdrav« in razsoden obseg - po tem izračunu je dandanes vsako mesto preko 100 tisoč prebivalcev že v območju tiste velikosti, ki presega zdrava razmerja, potrebna za harmoničen stik z naravo in smislom človeka kot posebnega bitja znotraj te iste narave.

Transportni sistemi naj bi se v prihodnosti močno poenostavili, splošna proizvodnja pa naj bi se omejila na vse tisto, kar je res bistveno: dandanes je zanimivo stopiti v ogromno splošno trgovino in se vprašati, kaj vse od tistega resnično in brezprizivno potrebujemo za življenje. - Vsi veliki multinacionalni koncerni bodo morali razpasti, ker prav oni v prvi vrsti ustvarjajo produkcijsko stopnjevanje in produkcijske apetite, ki jim ni ne konca ne kraja. - Nova doba bo naravnost zahtevala zmanjšanje svetovnega prebivalstva. Ne smemo namreč pozabiti, da je človeštvo šele okoli leta 1800 doseglo prvo milijardo in če bo šlo tako naprej, kot gre sedaj , bi moralo biti leta 2015 na zemlji kar 8 (!) milijard ljudi. Primerjava takšnega skoka naraščanja števila ljudi z industrijsko dobo kot splošnim skokovitim produkcijskim trendom sploh ni neumestna: kot da bi se vnel svet v posedovalno eksplozijo na vseh možnih nivojih. - Spremeniti je treba način mišljenja, pod poveçevalno steklo je nujno postaviti n. pr. šole, ki so neverjeten izraz vulgarno-razsvetljenske vere poslednjih stoletij; ta vera verjame v logiko, razum, v podatek, v dragocenost podatka, ki je mit in zlato vse sodobne šole po vseh deželah sveta. Podatek je fetiš, ki pa v novi, dinamični in nestatični znanosti, ne pomeni nič in je brez vsakršne vrednosti in smisla. Univerzitetne specializacije so absurd, ker obravnavajo, n. pr. v medicini, celoto po delih in kosih - tudi to je primer racionalističnega odnosa do sveta, ki je izgubil vsakršen smisel za celoto in preglednost. Na vsak način se ne bo treba pospešno ukvarjati z vzhodnjaškimi in vsemi tistimi filozofijami, ki korigirajo pogled na svet, omogočajo človeku, da postane del celote in ne v svoji osebi iztrgana in ošabno zveličana dragocenost. Siddhartha Hermanna Hesseja je sedel k reki in tiho poslušal tok, da bi z njim postal eno ter da bi dosegel (pravo) razsvetljenje. Ljudje bi morali ne samo vedeti, ampak čutiti, da so del narave, da je drevo brat med brati, kot je sestra med sestrami ptica, ki kroži nad našimi naselji. Človek bi se moral z doseženo modrostjo začarati v daljnje čase nazaj, videti n. pr. v soncu vir življenja, ne pa zgolj številke o ogromni ognjeni masi, ki z določene razdalje in z določeno temperaturo, po osmih minutah in pol prenese svoje toplotne učinke na planet med planeti, ki se mu pravi zemlja. - Vse to pa bo ali bi celo moral človek doseči z ljubeznijo, z ljubeznijo, ki se bliža in objema in nikakor ne ogroža, z ljubeznijo, ki je radovedna in spoštljiva in zelo zelo skromna. To utegne že biti poezija in za marsikoga izmišljotina, toda če prihajajo takšne izjave iz ust strokovnjakov, mislecev in raziskovalcev, potem je nemara umestno, in ne pomeni izguba časa, če jih vsaj za nekaj trenutkov pretehtamo. Če nič drugega, bomo po vsej verjetnosti vendarle doumeli, da je vse tisto, kar se skriva v ekoloških svarilih, končno na strani človeka in ne proti njemu. In če je na strani človeka, v njegovo dobro, potem prav gotovo ni več daleč čas, ko bo ekologija veliko upanje človeštva in ne predvsem opominjevalec, kar je na žalost v tem prehodnem in gotovo nelahkem trenutku našega »majhnega velikega« sveta.

JANEZ POVŠE

V Narodnem muzeju razstava o Slovencih v 16. stoletju

Ob koncu prejšnjega meseca so v Narodnem muzeju v Ljubljani odprli veliko reprezentativno razstavo »Slovenci v 16. stoletju«. Težko pričakovani kulturni dogodek, za katerega je slovenska kultura odštela nemajhna sredstva, je buril pričakovanja znanstvenikov in širše stroke, saj je bil to eden izmed prvih poizkusov kompleksnega prikaza slovenske zgodovine. Da je dogodek sovpadal s 400-letnico Trubarjeve smrti, seveda ni bil le goli slučaj, ampak večplastnost proslavljanja tega velikega Slovenca.

Naključni obiskovalec, ki so ga pred Narodni muzej zvabili zvoki godbe, je lahko brez zadržkov ugotovil, da se skuša tudi Ljubljana, čeprav še sramežljivo - a vendarle, vključiti v kulturno ponudbo z velikimi razstavami, ki potekajo na tem prostoru, od Benetk do Gradca pa tja do Zagreba. Obiskati razstavo in o njej spregovoriti v bolj ali manj prazni Ljubljani, v bolj ali manj kulturniški družbi je postalo modno in zveličavno, saj bienala letos ni, festival pa se oklepa programov, ki bolj praznijo kot polnijo Plečnikove Križanke. Tako so Slovenci v 16. stoletju edina kost, ki jo lahko Ljubljančani obirajo to poletje ob napovedanih restrikcijah na področju družbenih dejavnosti. Pridružimo se jim.

V prenovljenih prostorih Narodnega muzeja, kjer se sveži belež še ni povsem posušil in vse še diši po novem, je zgodovinski oddelek te častitljive inštitucije pripravil razstavo z zvenečim imenom Slovenci v 16. stoletju. V treh sobanah približne kvadrature 500 kv. m stoji na ogled antološki pregled tega stoletja, ki je nedvomno eno izmed najbolj bogatih in razgibanih v naši narodni zgodovini. V zastrtih in v mrak odetih prostorih nam vešče postavljeni svetlobni park kaže podobo slovenskih dežel v času, ki je bil za vso našo zgodovino tako prelomen. Skupina, ki je razstavo pripravljala, je itinerar tempirala na izseke, ki kot celota izstopajo iz evropske zgodovine.

Tudi to stoletje, kot vso našo preteklost, sestavlja mozaik igre teme in svetlobe. Dvigali smo se in padali v strahovitem tempu dogodkov v 16. stoletju, tako kot prej in kasneje, vzdržujoč udarce, reforme, protireforme, bitke cerkvene in posvetne oblasti. Tako je tudi arhitekt Marjan Loboda v veliki maternični mrak vpel igre svetlobe in senc, svetlečih prebliskov in grozljivih mračnih strahov našega zavestnega in podzavestnega narodnega osveščanja. Predmeti so komasirani po sistemu Schatzkammer, interjerji so izredno zgovorni in domiselni, zlato in srebro se bohotita v neminljivi vrednosti teh izdelkov, ki so k nam zašli iz razgibanega juga in strogega severa, ter nas brusili kot ljudi na prepihu, ki zablestijo v svoji kulturi in v lastnem znanju ob prelomnih trenutkih. Razstava je, ne da bi vznemirjali Marxa, skušala iskati odgovore na družbene mehanizme, ki so bili podlaga naše biti in zavesti. Prostor in človek v njem sta glavna tema razstave. Jusu prime noctis so se odpovedali (bilo ni ne lahko ne enostavno) prav vsi, kako bi rekli: zgodovinarji, etnologi, umetnostni zgodovinarji, numizmatiki, arheologi, arhivisti in še kdo, v dobrobit razstave, v prospekt prezentacije obdobja.

Tako imenovane domovinske vede so, ob abstrakciji vsakega imperializma pokazale, kako naj bo urejena zgodovinska razstava, kako in na kakšen način lahko strnemo znanje naroda v lastni preteklosti. Iz zadelanih in zaprašenih javnih depojev je na dan priromalo vse akumulirano bogastvo ter dobilo svoj prvotni sijaj v spretnih rokah konzervatorjev, ter svoje mesto v novih razstavnih vitrinah. Umetnost, znanost, šolstvo, cerkev, knjiga, punti, Turki, reformacija, denarništvo in bančništvo ter obrt in trgovanje, vse to je ob čudovitem sozvočju originalov prikazano na razstavi. Več kot 30 inštitucij iz vse Slovenije je prispevalo gradivo prve kategorije, da bi razstava lahko zaživela v svoji polnokrvnosti in poučnosti, da bi to zgodovinsko obdobje bilo najbolje prikazano. Predvsem gre tu še enkrat poudariti sozvočje in bogastvo prikazanega. Obdobje, ki ga razstava obravnava, je bilo, kljub svoji travmatičnosti in burnim časom, izredno bogato. Kmet, ki je takrat tvoril 90 odst. socialnega statusa prebivalstva, je namreč s trgovino na dolge razdalje razbijal okvire lastne omejenosti in zaostalosti. Uveljavljati so se začele prodorne oblike zgodnjega kapitalizma z relativnim porastom proizvodnih sil in s povečano družbeno delitvijo dela ter denarnega in blagovnega obtoka. Vse to je puščalo za seboj neizbrisne ostanke kulturnih in materialnih dobrin, ki so se ohranile do današnjih dni. Simboli oblasti, simboli smrti in uničenja, simboli življenja in radoživosti, umetnosti in znanja so prikazani na tej razstavi, ki vabi k sebi z vso zagonetnostjo povednosti zgodovine.

Razstavo spremlja bogat katalog, ki je razdeljen na dva dela. Propagandni material je ličen in dostopen vsakemu žepu.

Za konec še to. Ob vse večjem poudarjanju zgodovinskega spomina, je razstava Slovenci v 16. stoletju izpovedna celota, ki odpira vprašanja in postavlja dileme in probleme. Profesionalnost dela je garancija, da se tudi Slovenci namenimo na ogled razstave, ki nam hoče povedati kaj smo bili in kaj smo. V času prestrukturiranja vrednot in hitrega bežanja v minljivost je postanek na tej točki našega razvoja blažilen in vzpodbuden obenem. **(B. G.)**

Prizor iz legende svetega Korbinijana, freska, Križna gora, 1502

Po razpravi na procesu o črnih stavah

Danes razsodba

MILAN — Tiskovni urad italijanske nogometne zveze je včeraj tudi uradno sporočil, da bo razsodba na procesu o črnih stavah objavljena danes. Tako je bilo tudi določeno po prvotnem programu, vendar so nekateri menili, da bodo sodniki pohiteli in da bo njihova odločitev znana že včeraj. Očitno pa je delo preveč zapleteno, da bi v tako kratkem času lahko odločili o usodi številnih društev in posameznikov (nekateri naj bi se po zahtevah načelnika preiskovalnega urada nogometne zveze De Biaseja sploh ne mogli več ukvarjati s športom) ter izbirali med izredno ostrimi zahtevami preiskovalnega urada in zahtevami obrambe, ki se je potegovala za popolno oprostitev.

Največje težave naj bi izvirale iz dvoma, ali lahko upoštevajo ali ne princip zapadlosti, po katerem bi se na primer Cagliari rešil izpada v C-1 ligo. Poleg tega ni lahko določiti, kakšno kazen naložiti Perugii, o kateri so si na podlagi zbrane dokumentacije ustvarili podobo nekakšnega »supermarketa« o športnih prekrških. Tudi o izpadu Vicenze v B ligo lahko obstajajo veliki dvomi kot nazadnje o tem, ali naj oprostijo ali kaznujejo nekatere bolj vidne osumljence, kot na primer Allodija in Janicha.

Kot vidimo torej, dvomov in odprtih vprašanj ne manjka.

V Firencah pa se bo danes pričel proces, v katerega je vpletenih 5 društev C lige (Carrarese, Reggiana, Cavese, Foggia in Salernitana) ter 14 posameznikov. Tudi na tem procesu bo javno tožilstvo koordiniral načelnik preiskovalnega urada italijanske nogometne zveze De Biase.

MOTOCIKLIZEM: Na VN Anglije v Silverstonu

Številni padci zaradi dežja

SILVERSTONE — Slabo vreme je kot običajno označevalo motociklistično dirko za VN Anglije v Silverstonu. Vseskozi je namreč deževalo, tako da je na spolzkem cestišču prišlo do številnih padcev. Nekateri piloti so se srečno izmazali, drugi pa so morali po zdravniško pomoč. Še najhuje jo je skupil Avstralec Paul Lewis, ki si je zlomil desno nogo. Prav zaradi njegovega padca so tudi ponovili start v polltrskem razredu, v katerem so nasploh imeli najtežje pogoje za tekmo. V tem razredu se je uveljavil Avstralec Gardner, ki je po odličnem startu vodil od začetka do zadnjega od 28 krogov. Američan Lawson, ki trenutno vodi na skupni lestvici, je bil tretji, vendar očitno ni hotel preveč tvegati.

V razredu do 250 ccm je zmagal Francoz Dominique Sarron, brat Christiana Sarrona, ki nastopa v polltrskem razredu in ki je v nedeljo očitno želel preveč: po zelo slabem začetku je preveč tvegal, ko je uvidel možnost, da dohiti vodilne, padel je ter si pri tem še zlomil levo lahet.

Prvič v letošnji sezoni pa se italijanski piloti niso uveljavili v razredu do 125 ccm. Zmagal je namreč Avstrijec Auinger, ki je prehitel Italijana Brigaglio in Cadaloro. Zlasti odličen je bil Brigaglia, ki se je izkazal s skorajda fantastičnim zasledovanjem. Če bi imel še nekaj krogov pred sabo, bi verjetno posegel po prvem mestu.

VRSTNI RED

125 CCM: 1. Auinger (Avs. - bartol) v 38'54''57 s poprečno hitrostjo 145,200 km na uro; 2. Brigaglia (It. - MBA) 39'03''55; 3. Cadalora (It. - garelli) 39'06''28. SKUPNA LESTVICA: 1. Cadalora (It.) 86; 2. Gresini (It.) 74; Brigaglia (It.) 59; 4. Gianola (It.) 49; 5. Auinger (Avs.) 25.

250 CCM: 1. Sarron (Fr. - honda) v 44'41''46 s poprečno hitrostjo 151,757 km na uro; 2. Lavado (Ve. - yamaha) po 15''45; 3. Pons (Šp. - honda) 21'11''. SKUPNA LESTVICA: 1. Lavado (Ven.) 99; 2. Pons (Šp.) 84; 3. Mang (ZRN) 57.

500 CCM: 1. Gardner (Avstral. - honda) v 51'24''03 s poprečno hitrostjo 153,940 km na uro; 2. De Radigues (Bel. - honda) po 9''36; 3. Lawson (ZDA - yamaha) 10''36; 4. McElnea (VB - yamaha) 22''35; 5. Mamola (ZDA - yamaha) 47''56. SKUPNA LESTVICA: 1. Lawson (ZDA) 109; 2. Gardner (Avstral.) 93; 3. Mamola (ZDA) 92; 4. Baldwin (ZDA) 60; 5. C. Sarron (Fr.) 53; 6. McElnea (VB) 52; 7. De Radigues (Bel.) 33.

PO SAMIH TREH TEDNIH

Joynerjeva popravila svetovni rekord

HOUSTON — Ameriška atletinja Jackie Joyner je trenutno v izredni formi. 24-letna tekmovalka, ki nastopa v sedmeroboju, je na atletskem tekmovanju v Houstonu izboljšala svoj osebni rekord za 13 točk. V Moskvi je pred samimi tremi tedni na igrah dobre volje zbrala 7148 točk. Že tedaj so pravili, da je rekord izreden. Trenutno pa je na osnovi boljših rezultatov na 200 m, v metu kopja in krogle ter na teku na 800 m dosegla 7161 točk. Zlasti odlična je bila na 800 m.

Rezultati, ki jih je dosegla v Houstonu: 200 m v 22''85; 100 m ovire 13''16; višina 188 cm; krogla 15,19 m; daljina 7,03 m; kopje 50,12 m; 800 m 2'09''69.

Rezultati v Moskvi: 200 m 23''00; 100 m ovire 12''85; višina 188 cm; krogla 14,76 m; daljina 7,01 m; kopje 49,86 m; 800 m 2'10''01.

ŠAH: v 4. partiji dvoboja za svetovni naslov

Kasparov pred prvo zmago?

LONDON — Po mnenju izvedencev je Kasparov pred prvo zmago. V sinočnji četrti partiji povratnega dvoboja za svetovni šahovski naslov si je namreč Kasparov priboril prednost enega kmeta, a nasploh naj bi tudi njegova pozicija bila solidnejša.

Kot v drugi partiji, v kateri je Kasparov imel bele figure, sta tudi sinoči igrala Nimcovičevo indijsko obrambo. Kot znano, je v tej partiji svetovni prvak spregledal zmago. Sinoči pa napak ni delal, Karpova je spravil v veliko časovno stisko (za zadnjih pet potez je imel vsega skupaj 10 minut časa na razpolago), tako da si je priboril enega kmeta več. Partija je bila prekinjena v 41. potezi in če ne bo prišlo do nepredvidenih razpletov (v drugi partiji so se napovedovalci ušteli, saj so prav tako menili, da ima Kasparov zmago v žepu), bo drevi rezultat dvoboja 2,5:1,5 v korist sedanjega svetovnega prvaka.

Italiji bron

SOFIJA — Na svetovnem prvenstvu v sabljanju je naslov v meču osvojila Zahodna Nemčija. Druga je bila Sovjetska zveza, bron pa je pripadel Italiji.

Wright poškodovan

VIDEM — Larry Wright se včeraj ni mogel pridružiti ostalim košarkarjem videmskega Fantonija, ker si je na treningu v ZDA poškodoval roko. Kaže, da poškodba ni huda.

Novaček presenetil

WASHINGTON — Čehoslovak Novaček je v finalu teniškega turnirja v Washingtonu nepričakovano premagal Francoza Tulasneja (6:1, 7:6).

Formula ena prvič tudi na Vzhodu

V nedeljo VN Madžarske

Tudi Vzhodna Evropa bo v nedeljo odkrila tradicionalni zahodni šport, kakršen je formula 1. V nedeljo bo namreč v Budimpešti VN Madžarske. Prva vzhodnoevropska država, ki je postavila svojo kandidaturo za VN formule 1, je bila sicer Sovjetska zveza, ki pa je menila, da je organizacija take športne manifestacije predraga in prenaporna.

Pri izgradnji proge na Madžarskem je sodelovalo enajst državnih firm, katerih je na začetku bilo pet, vendar se je to število zaradi organizacijskih stroškov povišalo. Proga »Mogyorod« meri 4013 m in jo bodo tekmovalci morali prevoziti 77-krat za skupnih 309,062 km. Stroški za njeno izgradnjo so znašali približno 12 milijard lir, ob progi pa je prostora za več kot 180 tisoč gledalcev (90 tisoč na tribunah, 30 tisoč z rezervnim prostorom, ostali pa okrog proge na travnikih). Organizatorji predvidevajo, da se bo v nedeljo zbralo približno 150 tisoč gledalcev, kar bo gotovo povzročilo težave v prometu. Prav zaradi tega bodo organizirali posebne prevoze. Gledalce bodo od železniške postaje Nyugati tja do avtodroma peljali s posebnimi vlaki in avtobusi. Vsekakor svetujejo, da obiskovalci svoja vozila pustijo kar doma. Kdor hoče na primer z Dunaja priti do proge, mora obvezno skozi Budimpešto, kjer pa se bojijo velikih zastojev.

Organizatorji pa se največ nanašajo na »uvoz« deviz, saj bo za tribuno treba odšteti 80 dolarjev, 65 za mesta okrog proge, 30 pa za postanek na travnikih (vstopnice imajo tridnevno veljavo).

KOŠARKA: na ženskem mladinskem EP

SZ pred Jugoslavijo

PERUGIA — S finalno tekmo med reprezentancama Sovjetske zveze in Jugoslavije se je v Perugii sklenilo evropsko žensko mladinsko košarkarsko prvenstvo. Finalni dvoboj je bil podoben polfinalni tekmi nedavnega moškega svetovnega prvenstva v Madridu. Tudi tokrat je namreč po podaljšku zmaga šla sovjetskemu taboru. Jugoslovanske košarkarice so sicer vodile skozi vse srečanje, na koncu pa so nasprotnice, tudi po zaslugi poljskega sodnika Paczuchaja, le izenačile ter zmagale.

Rezmere so za Jugoslovanke bile izredno težke, saj je vsa dvorana navijala za Sovjetsko zvezo. »Plave« so bile »krive«, da domačink ni bilo v boju za zlato, saj so jih premagale v polfinalu. Kljub porazu v zadnji tekmi pa gre vsekakor za pozitiven nastop Jugoslavije, saj je pokazala daleč najboljšo igro in tudi po mnenju trenerja Vasojevića, ki računa, da bo s to generacijo nadaljeval tudi v članski vrsti, je obračun več kot zadovoljiv. Dober nastop so opravile tudi Italijanke, ki so kljub porazu proti Jugoslaviji osvojile bronasto kolajno, kar predstavlja ponovitev njihovega najboljšega rezultata v zadnjih letih.

Po predvidenju sta se torej Jugoslavija in Sovjetska zveza izkazali kot najboljši ekipi, daleč pred drugimi, četudi ne gre podcenjevati napredka Italije, ki se je v polfinalu dalj časa enakovredno upirala »plavim«. Italijanska ekipa je bila za svojo kvalitetno igro tudi ustrezno nagrajena, saj so za najboljšo igralko prvenstva proglasili mlado Francesco Rossi; poleg nje so v najboljšo peterko vključili tudi Španko Alonsijevo, Romunko Dragosijevo, Sovjetinjo Sasulskaljevo in Jugoslovanko Arbutino.

IZIDA:

Finale za 1. mesto: SZ - Jugoslavija 71:70 (63:63, 36:38); Finale za 3. mesto: Italija - Poljska 62:56; **Končna lestvica:** 1. SZ; 2. Jugoslavija; 3. Italija; 4. Poljska.

ATLETIKA: na jugoslovanskem državnem prvenstvu v Beogradu

V drugem dnevu nekaj vidnejših rezultatov

BEOGRAD — Sila neugodne vremenske razmere so označevale prvi dan letošnje 62. izvedbe državnega atletskega prvenstva, ki je bilo v soboto in nedeljo v jugoslovanskem glavnem mestu. Soparica ter neznosna pripeka sta namreč tekmovalcem prvi dan povsem onemogočili dosego vidnejših rezultatov.

Prvi tekmovalni dan je tako pokazal prevlado že uveljavljenih atletov, kot so n.pr. skakalec v daljino Stekić ter metalec kladiva Stiglić, ki je že enaindvajsetič zapored ugnal vse tekmece. Edini presenečenji predstavljata zmagi Paunovića na 10.000 metrov in Šarčevića, ki je edini preskočil 5 m v skoku s palico.

Med dekleti se je izkazala edinole mlada Pajkićeva, ki je v teku na 1.500 m dosegla nov državni mladinski rekord s časom 4'15''75.

Drugi tekmovalni dan pa je sicer ne preštevilnim gledalcem postregel s kopico nadvse pomembnih dosežkov. Tekmovalci so se pasji vročini navkljub potrudili. Nadvse bojevitega razpoloženja sta se navzeli zlasti obetavni nadi Snežana Pajkić iz Čuprije, ki je dosegla nov mladinski rekord v teku na 3.000 m z nadvse spodbudno znamko 9'23''33 ter Zadrčan Crnokrak, ki je razdaljo 3.000 m z zaprekami pretekel v času novega državnega rekorda 8'48''22. Poudariti gre tudi vrnitev na tekmovalno prizorišče celjskega srednjeprogaša Roka Kopitarja, ki si je kot kaže povsem opomogel po dolgi poškodbi, ki mu je lani preprečila nastop na državnem prvenstvu. Z nepredvideno lahkoto je uveljavil svojo premoč v teku na 400 m z ovirami z dosežkom 51''51, kar je obenem letošnji najboljši rezultat v državi.

Nov državni rekord je postavila tudi Danica Živanov, ki je kroglo sunila 16,67 m daleč.

Slovenski tekmovalci so poskrbeli za nekaj nepričakovanih podvigov, ki nedvoumno pričajo o dokajšnji strokovnosti pristopa slovenskih atletskih klubov do dela z mladimi. Poleg »staroste« Kopitarja so se na državni ravni dokončno uveljavili še Velenjčan Živko, ki se je kar dvakrat, in sicer v tekih na 1.500 oz. na 5.000 m, povzpel na najvišjo stopničko, Ptujčanka Šešerko, ki je v skoku v daljino osvojila razveseljivo drugo mesto ter s 620 cm dosegla nov osebni rekord in nenazadnje mariborska tekačica čez ovire Irena Dominc, ki je bila zanesljivo najhitrejša na 400 m z ovirami (čas 59''95).

Sklepna preizkušnja ženskega tekmovalnega dela je prispevala daleč najvidnejši dosežek letošnje izvedbe državnega atletskega prvenstva in tako izpolnila obete izvedencev. Letošnja najuspešnejša jugoslovanska atletinja Slobodanka Čolović je v teku na 800 m prvič segla pod mejo 2 minut (čas 1'59''63) in za bore 3 stotinke sekunde zgrešila rekord Nikolićeve iz leta 1972.

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

Jugoslovanski kanuisti najboljši

AUSBURG — V soboto je bilo na olimpijski progi v Eiskanalu mednarodno tekmovanje v slalomu za kajake in kanuje. Jugoslovanski tekmovalci so se zelo dobro odrezali. Med kanuisti je zmagal Jože Vidmar, ki je prehitel Zagrebčana Nenada Martinisa. Tudi med kajakaši so zmago slavili jugoslovanski tekmovalci. Zlato je osvojil Štrukelj, za njim pa je pristal Skok. V ženski konkurenci je Ljubljančanka Meta Kaplan zasedla šestnajsto mesto.

Blejska veslača osvojila zlato

ROUDNICE — V nedeljo je bilo na umetnem jezeru v Roudnicah svetovno mladinsko prvenstvo v vesljanju. Sašo Mirjanič in Sadik Mujkič, mlada Blejca, ki sta veslala v dvojcu brez krmarja, sta osvojila sploh prvo jugoslovansko zlato kolajno na mladinskih veslaških svetovnih prvenstvih, kar je gotovo največji uspeh za jugoslovansko veslanje. Na petem mestu sta pristala Zagrebčana Lasić in Jukić, ki sta prehitela za eno mesto Koprčana Matjaža Klančarja in Borisa Črnaca. Srebro v dvojcu brez krmarja je osvojila britanska dvojica, bron pa je šel Sovjetski zvezi.

Na letošnjem mladinskem SP so se najbolje odrezali Sovjeti. Osvojili so 4 zlate kolajne in dokazali, da so trenutno daleč pred vsemi. Veliko razočaranje letošnjega SP pa so tekmovalci NDR.

Slovo Ropreta

KRANJ — V izredni pripeki se je odvijala kolesarska dirka po ulicah Kranja. Tekmovalci so morali prevoziti 40 krogov za skupnih 130 km (doslej 30 krogov). Dirke se je udeležilo 80 tekmovalcev. Zmagal je Beograjčan Rajko Čubrić, ki je s prednostjo dobrih dveh minut prehitel domačina Polanca in Lampiča.

Na dirki v Kranju se je Bojan Ropret tudi uradno poslovil od tekmovalnega športa. Star ni sicer niti 29 let (dopolnil jih bo te dni) in bi lahko še tekmoval, vendar so bile težave s koleni prehude in mu niso dopuščale dovolj intenzivnega treninga. V 14-letni karieri je Ropret dosegel nekaj odličnih rezultatov, ki ga uvrščajo v vrh najboljših jugoslovanskih kolesarjev.

Romunija prva

SOFIJA — Romunski plavalci so se na članskem balkanskem prvenstvu v plavanju najbolj izkazali. Na končni skupni lestvici so prehiteli Bolgare, Grke in Jugoslovane. Zaradi znanega političnega spora z Bolgarijo na letošnji prireditvi ni bilo turških plavalcev.

Jugoslovani so povsem razočarali, saj so z uvrstitvijo na četrtem in obenem zadnjem mestu pokazali trenutno fazo stagnacije jugoslovanskega plavanja. Med tistimi, ki se je rešil, je bil Darjan Petrič, ki je na 1500 m kravl osvojil drugo zlato kolajno za Jugoslavijo. Vsa pozornost je sedaj usmerjena na mladinsko prvenstvo, ki bo konec tedna v Solunu.

Chavez ubranil naslov

MONTECARLO — Mehikanec Julio Cesar Chavez je z zmago po točkah proti Lockridgeu (ZDA) ubranil svetovni naslov v superperesni kategoriji (verzija WBC).

KOŠARKA: po včerajšnjem prvem sestanku

Segafredo danes na delu

Tudi za košarkarje goriškega ligaša Segafredo se počitnice urno iztekajo. Vodstvo je sporazumno s trenerjem Medeotom včeraj sklicalo zbor igralcev, pravo delo pa se prične danes. Priprave naj bi potekale dvoplastno obsegajoč bodisi urjenje mišičnih zmogljivosti ter vzdržljivosti kot obnavljanje in piljenje taktičnih različic. Medtem ko se je novi temnopolti center Reggie Hannah že podvrgel običajnim zdravniškim pregledom, pa se vodstvo o imenu drugega tujca, ki naj bi igral v vlogi krila, ne namerava prenagliti. Pozivu se začasno ne bosta odzvala vojaka Salla in Borsi ter bek Bullara, ki je trenutno na vojaškem svetovnem košarkarskem prvenstvu, ki se te dni odvija v Siriji.

Novi tujec Hannah je lani igral pri francoskem Le Mansu, leto prej pa je nastopal na Švedskem. Glede drugega tujca, kot rečeno ni še nič odločeno.

Moštvo si bo po dvotedenskem napornem naprezanju privoščilo kratek delovni oddih v sosednji Avstriji, kjer se bo na Dunaju spoprijelo s tamkajšnjim prvoligašem. Prva domača tekma bo na vrsti 27. t. m., ko se bo Segafredo pomeril z Arexonsom

totip

1. —	1. Delger	2
	2. Biparte	X
2. —	1. El Saluzzo	2
	2. Edenton Or	X
3. —	1. Dolgelley	X
	2. Carabinero	2
4. —	1. Aubin d'Iris	2
	2. Banarda	1
5. —	1. Casareccio	2
	2. Camberra FC	X
6. —	1. Dadier	2
	2. Dardanide	X

KVOTE

12 (15 dobitnikov) — 28.620.000 lir
11 (354 dobitnikov) — 1.202.000 lir
10 (3515 dobitnikov) — 116.000 lir

Na zahtevnem mednarodnem atletskem mitingu v Latschu

Odličen obračun naših deklet

V soboto in nedeljo je bil v kraju Latsch (Tridentinsko-Gornje Poadižje) mednarodni ženski atletski miting v sedmeroboju (članice in mladinke) in šesteroboju (naraščajnice). Tekmovanja, ki ga je odlično priredilo društvo Latsch Winschgau Raiffaissen, so se udeležile številne atletinje iz raznih italijanskih dežel, prisotne pa so bile tudi tekmovalke iz Zahodne Nemčije. Sedmeroboj je osvojila državna reprezentantka Katia Pasquinelli, sicer članica južnotirolskega kluba LG Südtirol. S 5.507 točkami je hkrati dosegla letošnjo najboljšo italijansko znamko. Izven konkurence je na razdalji 800 m tekmovala tudi veteranka državne reprezentance Erica Rossi.

Šesteroboj je osvojila članica društva Striore di Trevise, Gloria Casillato, ki je dosegla 3.789 točk. Tega tekmovanja sta se udeležili tudi borovki Tanja Kalc in Vera Kermec, ki sta dosegli odlični uvrstitvi. Vera Kermec je namreč izbojevala prestižno drugo mesto s 3.513 točkami, kar je njen nov osebni rekord. Gre za prvo večjo uveljavitev te tekmovalke. Tanja Kalc je bila s 3.443 točkami četrta, kar je precej manj od tega, kar bi lahko glede na svoje sposobnosti tudi dosegla.

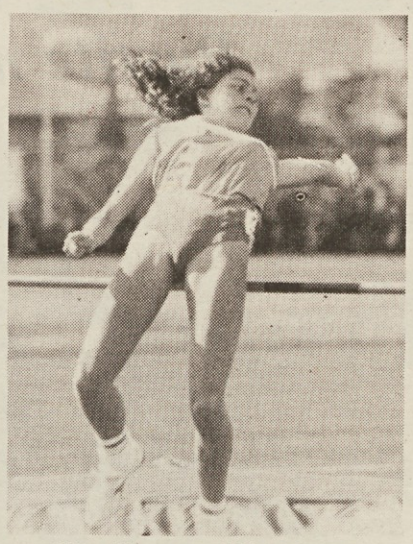

Vera Kermec odlična druga

Vsekakor je treba poudariti pozitivno dejstvo, da je v svoji paradni disciplini, 100 m ovire, dosegla odličen čas 15"29 (električna meritev). V tej disciplini je bila v svoji konkurenci najboljša in to je navsezadnje zanjo tudi najbolj pomembno. Izven konkurence se je borovka Lidija Glavina v osmeroboju udeležila skoka v višini in dosegla znamko 157 cm.

Obračun Borovih atletinj je torej nadvse pozitiven, saj je šlo za koristno mednarodno preizkušnjo, hkrati pa tudi za priložnost novih spoznanj z atletinjami iz drugih krajev države in iz tujine. V središču pozornosti je bila predvsem Kalčeva, ki se je še vsi spominjajo zaradi njenih nekdanjih uspehov na vsedržavni ravni.

REZULTATI:

Sedmeroboj (100 m ovire, višina, krogla, 200 m, daljina, kopje, 800 m): 1. Pasquinelli (LG Südtirol) 5.507 točk; 2. De Fabbro (Snia Milan) 5121 točk; 3. Nespolo (Chimica del Friuli) 5.072 točk; 4. Diet (Stuttgard) 5.000 točk.

Šesteroboj (100 m ovire, višina, krogla, daljina, kopje, 400 m): 1. Casillato (Striore Treviso) 3.789 točk; 2. Vera Kermec (Bor Infordata) 3.513 točk (16,31,1.45, 7.99, 4.82, 21.18, 63.04); 3. Bedin (Chimica del Friuli) 3.490 točk; 4. Tanja Kalc (Bor Infordata) 3.443 točk (15.29, 1.40, 7.92, 1.40, 4.99, 17.56, 65.09)

Lidija Glavina

Na pripravah reprezentance

Tudi člana Bora Infordata

Deželna atletska zveza bo ob priliki naraščajniškega šesteroboja v Brixnu priredila od 21. do 26. avgusta poletne priprave kandidatov za reprezentanco naše dežele. Med 45 kandidati (26 moških in 19 žensk) sta tudi člana Bora Infordata Mitja Možina in Martina Gherlani, ki sta že branila barve FJ-K na igrah Alpe Jadran v Pulju. Reprezentante za tekmovanje v Brixnu bodo izbrali takoj po koncu priprav, ki se bodo odvijale v Gorici. Šesteroboja se bodo udeležile še ekipe Veneta, Trentina, Lombardije, Emilije in Toskane.

obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sporoča, da bo ob priliki tradicionalnih priprav organiziralo v Škofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi tečaj za začetnike. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpisovanja in informacije v Borovem športnem centru telefon 51377.

Spretna namiznoteniška dvojčka

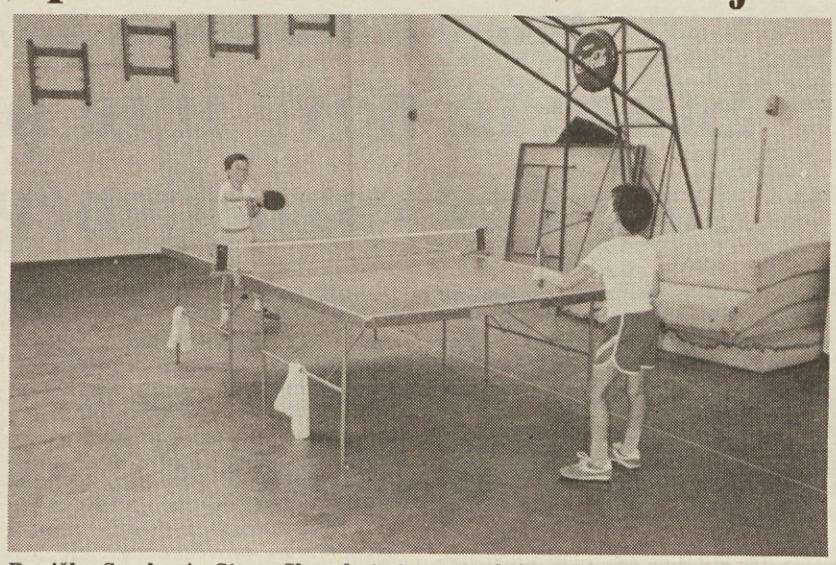

Dvojčka Sandro in Steno Skarabot sta perspektivna Domova namiznoteniška igralca, saj sodita v ožji krog tekmovalcev pokrajinske vrednosti, dosegla pa sta že nekaj lepih uspehov. Po uveljavitvi ženske vrste (napredovanje v B ligo) se tako tudi Domov moški sektor kakovostno vzpenja.

Upokojenci primorske regije se radi ukvarjajo s športom

Prihodnjič spet v Ilirski Bistrici

V Sežani so se pred nedavnim končale športne igre upokojencev primorske regije, ki so letos potekale že 14. leto zaporedoma. Letošnji organizator je bilo sežansko društvo upokojencev, igre pa so potekale pod pokroviteljstvom Sindikalnega sveta Sežana. Zbralo se je okrog 400 tekmovalcev, ki so merili moči v balinanju, šahu, plavanju, streljanju in reševanju križank.

Tekmovanje je potekalo ob 40-letnici delovanja Zveze društev upokojencev Slovenije in boju za mir človeštva v svetu. Že zjutraj so se udeleženci zbrali na odprtem prostoru pred klubom upokojencev v Sežani, kjer jih je v imenu domačinov pozdravil Alfonz Grmek, predsednik sežanskega društva upokojencev. Igre so se zaradi razvrstitve športnih objektov odvijale v Sežani, Lipici in na balinišču v Majcnih. Poleg tega so organizirali tudi rekreacijsko trim kolesarjenje na progi od Sežane do Lipice in Lokve, kjer so položili venec na spomenik padlih borcev, predstavnik krajevne skupnosti Lokev pa jim je prikazal aktivnost Lokavcev v času NOB in v današnjem času. Kolesarjenja se je udeležilo 20 upokojencev. Že prej so se v Ilirski Bistrici pomerili v kegljanju, kjer je 1. mesto osvojilo Društvo upokojencev Postojna, drugi so bili Tolminci, tretja pa Idrija. Pokale in priznanja so podelili v Sežani.

V skupni uvrstitvi je zmagalo društvo upokojencev Sežana pred DU Postojna, tretje pa je bilo DU Idrija. Prva tri uvrščena društva so prejela pokale. Ostali udeleženci iger (Koper, Tolmin, Nova Gorica, Ilirska Bistrica, Ajdovščina, Izola, Piran in Divača) pa so prejeli diplome. Sežansko društvo je tako prejelo tudi prehodno zastavico, ki jo bo skrbno čuvalo do prihodnjih športnih iger v Ilirski Bistrici. Tako so namreč sklenili predsedniki primorskih društev upokojencev, da se naslednje leto spet srečajo v Ilirski Bistrici na 15. športnih igrah upokojencev primorske regije.

Na zaključni slovesnosti je številne navzoče pozdravil Avgust Batagelj, predsednik komisije za športno rekreacijo pri Zvezi društev upokojencev Slovenije. Med drugim je pohvalil prizadevno delo organizatorja letošnjih iger, ki že vrsto let uspešno deluje na kulturno prosvetnem in športnem področju ter izletništvu. Tudi letošnje igre v Sežani so dokazale, da se jih udeležuje iz leta v leto vse večje število tekmovalcev, zlasti razveseljivo pa je to, da je med njimi vse več žensk.

(Olga Knez Stojkovič)

30.

iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Sedaj pa naj bi sam počenjal isto. In to o tako zguljeni stvari, kot je govoričenje o himalajski odpravi. Toda zagata, o kateri sem govoril, da se v njej nahajam, bi ne bila zagata, če bi mi ne bil onemogočen tudi nasproten izhod. S tem mislim zgolj to, da svoje početje moram nadaljevati, kajti prekiniti tu bi pomenilo ostati nedorečen, na pol poti, ki ne pomeni ničesar, kar bi bilo smiselno. Kajpak to ne pomeni, da si z nadaljevanjem in tretjo etapo obetam postaviti nekakšno zaključeno celoto. Vsakršno besedno dejanje ostane slej ko prej nedorečeno, tistega, kar bi hoteli, ni mogoče izreči. Kljub temu pa poti nazaj ni, kar so vedeli že stari Grki in moram prav zato stvar, svojo pripoved o potovanjih, razpleti do točke, kjer ji bo mogoče reči konec nečesa. Kot vemo, je Orestej moral ubiti, najsi je še kako dobro vedel, da se podaja v tragično življenje, ki se ga ne bo mogel več rešiti. Moral je, kot je morala Medeja in vsi ostali, ki niso bili več nikakršni junaki, pač pa samo še navadni ljudje, zato, da so ostali zvesti sebi.

Zaigral bom zatorej na že znane karte. Za vas bo vse, kar bo sledilo, samo ena izmed mnogih govoranc, pripoved ali potopis, kot se temu pravi, ki jih mrgoli vse naokrog in ki si umišljajo, kako pametne in pomembne so, pa se pred bralcem vselej razdrobijo v popolnoma tuje in naivne besede. Sam pa bom poskušal preslepiti se za to in verjeti prav v tisto prej omenjeno, namreč v to, da imam nekaj resnično važnega in zanimivega povedati. Nekaj, kar nikakor ni nepomembna vsakdanja stvar, pa čeprav je, v resnici, prav to.

Pred tremi leti je torej odšla na pot slovenska himalajska odprava s ciljem preplezati južno steno osemtisočaka Anapurna 1, kar je bila vsekakor ambiciozna in zahtevna naloga. Po različnih peripetijah se je poleti leta 83 vendarle sestavila ekipa s sedmimi člani, med katerimi smo bili tudi trije Primorci, Bogdan Biščak iz Postojne ter midva z Lucianom Cergolom iz Trsta. Za vodjo je bil določen Andrej Štremfelj, ostali trije junaki pa so bili Matevž Lenarčič iz Zasavja, Borut Bergant ali Čita s Tržiča na Gorenjskem ter Benkovič, kaj drugega kot Janez, prav tako iz Gorenjske, iz bližine Kamnika.

Kot se pogosto pri takih odpravah dogaja, smo bili skupaj zbrani iz vseh koncev in naj kar takoj poudarim, da smo imeli priliko uživati zaradi tega izredno, tako značajsko kot tudi drugačno pestrost, kateri je bistveni delež prispeval s svojim fenomenalnim mediteranskim značajem in duhom neprekosljivi Lucijan.

Da je organiziranje takšne odprave zapletena in zaradi vseh birokratskih poslov mučna zadeva, poleg tega pa še drag špas, že vsakdo ve. Naj pri tem le opomin, da osebno za te stvari nimam smisla, ne talenta in tudi ne potrpljenja, še najmanj pa veselja in sem se zato tudi tokrat nekako prislinil zraven. Kajpak je zato moral toliko več dela opraviti nekdo drugi. Seveda bi lahko tudi vse te stvari izpustil in govoril le o tistih, bolj zanimivih stvareh, toda odprava, alpinistična, v Nepal, zahteva ogromno petičnega in birokratskega dela. Takšna odprava je stroj, mašinerija, ki požre ogromno denarja, družbenega in osebnega, je znotraj vseh lepo zvenečih besed in slavospevov v bistvu politična stvar, ki ima za enega izmed ciljev in smislov akt, ko na vrhu zakoličiš svojo nacionalno zastavo.

NEGOTOVOST ŽELJE

Že v začetku poletja je bilo dokončno znano in potrjeno, da bo odprava šla na pot, kar pomeni, da smo imeli vsa potrebna dovoljenja, ki jih zahtevajo nepalske oblasti. Potrebno je bilo le še zbrati precejšnjo vsoto denarja, kar pa je tudi vzpodbudno kazalo. Nekaj dobro plačanih višinskih del smo si uspeli pridobiti, tako da sem takoj po povratku iz Yosemitov pričel s pripravami in napornimi treningi, ki jih zahteva plezanje v himalajskih gorah. Predvsem si moraš okrepiti vzdržljivost in nabrati čim več kondicije, kot temu pravimo. V ta namen je najbolje čim več tekati, po razgibanem terenu ali navkreber, po možnosti vsak dan in pa hoditi v gore.

Skušal sem čim bolj zvesto vse to početi, vendar me je vseskozi spremljal občutek, da se premalo intenzivno pripravljam, poleg tega je bilo potrebno počenjati še cel kup drugih stvari in poletni dnevi so tekli kot zrnca v peščeni uri. Zmanjkalo jih je, ne da bi vedel kdaj. Zataknilo se je nekoliko tudi pri denarju, tik pred zdajci smo si nabavljali še poslednjo, vsekakor nujno potrebno opremo in izkazalo se je, da je marsikaj le na hitro skupaj spravljeno in, kar je sicer v alpinističnih zadevah skoraj pravilo, zgolj improvizirano.

Poleg tega se je le dobra dva tedna pred odhodom pripetila še huda nesreča. V francoskih Alpah se je smrtno ponesrečil Boris Simončič, še mlad in zagnan alpinist iz Zagorja, ki naj bi se bil tudi udeležil odprave. Njegov soplezalec Matevž se je vseeno odločil, da pojde z nami na pot, nekakšna grenka senca pa je vendarle ostala. Moram priznati, da sem tik pred odhodom imel izredno slab občutek, nekaj dni me nikakor ni zapustilo pesimistično, že kar mučno razpoloženje. Celo priznal sem Bogdanu, da bi najraje, ko bi bil sam na svetu, ostal kar doma.

Ko smo v začetku septembra odrinili in poleteli preko Pariza v daljne vzhodne dežele in so končno vse birokratske in druge težave bile rešene, sem se počutil bolje, nova pot je bila pred nami. Sicer pa je tisto jesen na tej poti bilo zelo živahno, saj so v Nepal odpotovale kar tri alpinistične odprave, poleg naše še dve lokalni, če jim tako rečemo, in sicer so se na Gaurišankar odpravili Celjani, medtem ko si je ljubljanska odprava društva Matice za cilj izbrala sedem tisoč petsto metrov visok vrh Gangapurno. Zaradi popustov na letalu smo potovali skupaj, tako da je bilo živahno in je človek imel pravzaprav občutek, da Slovenci enostavno obvladamo ves svet.

Začetek potovanja je vedno prijetna zadeva. Poln pričakovanja se odpravljaš novim stvarem naproti in vse skupaj je še toliko bolj zanimivo, če odhajaš v nove kraje, v daljne, nepozabne dežele. Še bolj vznemirljivo pa je, če se kot alpinist končno odpravljaš tja, o čemer ti je bilo vrsto let dano le sanjati in upati. Pravzaprav mi je bilo vse že poznano, po cele popoldneve smo kolegi skupaj viseli ob knjigah in buljili v fotografije, si ogledovali, kjer je bilo mogoče, podobe o slikoviti deželi in v ogromnih deviško belih, zasneženih stenah načrtovali plezalne smeri.

Ko sem bil v poletnih dnevih ves preznojen sopihal v klance in se v vročem soparnem zraku boril s svojo nesposobnostjo ter stiskal iz sebe poslednje moči, mi je bila misel, da se sedaj pripravljam za Himalajo, za najvišje gore, o katerih sem vedno le poslušal druge, pravzaprav nekam čudno vedno znova presenetljiva.

Bojan Pavletič 4.

Po sledeh našega športa

Tako je Primorski dnevik 8. aprila 1948 poročal o "splošnem šahovskem turnirju", v katerem so nastopale ekipe Dijaškega šahovskega društva (očividno gre tu za spodrsljaj novinarja, saj je bil to očitno šahovski odsek Dijaškega športnega društva; op. B.P.), šahovskega društva "Dijaški dom" (ki se je za to priložnost sestalo ad hoc; Pristaniškega športnega krožka, CRDA, Alabarde in Sv. Ivana. Dijaki so se odlično odrezali, in so se uvrstili v polfinale. Poleg Filipoviča, ki je zbral 100 odstotno točk, so za dijake igrali še Mitja Volčič (sedanji komentator RAI iz inozemstva), Pivk, Čok, Gašperšič, Štavar, Edi Pavlovič, Logar, Skrinjar, Lah, Miro Pavlovič, Dalič, B. Pavletič in Milič.

Kajpak so tudi v vrsti Dijaškega doma igrali dijaki in sicer Baša, Benulič, Kranjec, Gržina, Lakovič (ta se je kasneje razvil v odličnega šahista) Štolfa, Vodopivec, Zobec, Manfreda, Šušteršič, Kanobel, Zenič.

V Primorskem dnevniku zasledimo 13. aprila 1948 še posebno pomembno vest. Pod naslovom: "Predprvenstveni turnir v odbojki" piše kronist med drugim: "V nedeljo se je na igrišču Tomažiča začel predprvenstveni turnir v odbojki v organizaciji ZDTV. Pri tem turnirju sodeluje 12 ekip. Na tem turnirju sodelujejo tudi dijaki slovenskih srednjih šol v Trstu, ki igrajo šele prvič in zato ni čudno, če so izgubili proti Sv. Marku, ki je znana kot ena najboljših ekip. Vendar pa s treningom in dobro voljo bodo tudi dijaki dosegli boljše uspehe."

Zabeležen je tudi rezultat: Sv. Marko - Dijaki 2:0 (15:4, 15:4). Tudi za to poročilo lahko rečemo, da je največ pozornosti posvetilo prav dijaški ekipi, saj se je poročevalec zaustavil le pri njej, ostalim pa ni posvetil niti besedice.

To poročilo je pomembno predvsem zato, ker skoraj gotovo priča sploh o prvi odbojkarski tekmi, ki jo je kako slovensko odbojkarsko društvo uradno odigralo, saj odbojke pred drugo svetovno vojno zamejski Slovenci dejansko niso poznali, po vojni pa nismo nikjer zasledili, da bi slovenske dijake kdo prehitel. Ta dan lahko zato z veliko mero zanesljivosti proglasimo za rojstni dan zamejske slovenske odbojke.

Vsekakor so si dijaki kmalu opomogli. Izredno zavzeto so trenirali na svojem domicilnem igrišču pri Tomažiču v Ul. dei Deo (danes je tam občinska smetarska služba) in so že v drugem kolu, 27. aprila premagali Elektro z 2:0. Skoraj gotovo pa ta zmaga ni bila plod njihove dobre igre, ampak dejstva, da se nasprotniki niso javili na igrišču, saj izhaja iz članka, da so oba seta dobili dijaki s 15:0.

Odbojkarski turnir se je končal, kot je poročal Primorski dnevnik 15. junija, za dijake več kot obetajoče, saj so se uvrstili na odlično končno 4. mesto, z enakim številom točk kot tretje uvrščena Greta ter so prejeli "medaljo in pa 8 majhnih medalj za vsakega člana ekipe."

Leta 1949 je večja skupina slovenske tržaške mladine več tednov taborila v Križah pri Kranju. Mnogi so se tedaj prvič spoznali z nekaterimi športi, v katerih so se kasneje uspešno udejstvovali tudi doma

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

5. avgusta 1986

V znamenju vrste kulturnih in političnih manifestacij

Veliko pričakovanje v Zimbabveju za skorajšnji vrh neuvrščenih

HARARE — Ves Harare je te dni v znamenju »NAM«, angleške kratice za gibanje neuvrščenih ter skorajšnjega vrha državnih in vladnih poglavarjev neuvrščenih držav, ki bo tukaj čez slab mesec. V trgovinah in restavracijah Harareja se je te dni pojavilo novo domače vino z etiketo NAM, na kateri je rumeno-zlato konferenčno poslopje, v katerem bo potekalo srečanje. Istočasno je zimbabvejska pošta sporočila, da bo 26. avgusta, ko se bo začelo ministrsko srečanje, izdala dve novi znamki, posvečeni temu dogodku.

V Harareju se pripravlja tudi posebna kolekcija moške in ženske obleke, ki bo odražala zimbabvejske tradicije. Skratka, na vsakem koraku v Harareju srečujemo uradno znamenje vrha — krog, v katerem je 11 metrov visok stolp, ki so ga našli med ruševinami »velikega Harareja«, starodavnega mesta, ki so ga pred pol tisočletja zgradili Afričani na kraju, kjer leži sedaj Harare. Tudi beseda Zimbabve je skovanka iz besed »Zimba« in »bve«, ki pomenita »hiša« in »kamen«, se pravi kamnita hiša ter je očitno spomin na starodavno kamnito mesto. Nova demokratična država pa si je nadela ime Zimbabve, ko so pred šestimi leti strmoglavili rasistični režim in se osvobodili izpod stoletnega kolonialnega jarma.

Dejstvo, da so organizacijo sestanka na vrhu poverili Zimbabveju, je velika čast, pa tudi velika odgovornost, pravi tukajšnji predsednik vlade Robert Mugabe. Za Zimbabvejce, prebivalce najmlajše neodvisne države na jugu Afrike je bila neuvrščenost še pred šestimi leti strogo prepovedana tema. Vendar so predstavniki osvobodilnih gibanj, ki so se borili proti rasističnemu režimu Iana Smitha bili prisotni že na vrhu neuvrščenih v Havani, leta 1979, sestanka v New Delhiju pa so se že udeležili predstavniki neodvisnega Zimbabveja.

V središču Harareja sta dve fotografski razstavi o gibanju neuvrščenih. Prebivalci Harareja si ju množično ogledujejo, kar obenem dokazuje, da so ponosni, da je njihova država lahko organizirala »summit«. Harare bo kmalu dobil svoj prostor na političnem zemljevidu sveta, pravijo tukajšnji voditelji, poleg Beograda, Lusake, Kaira, Alžira, Colomba, Havane in New Delhija, kjer so se srečanja na vrhu že odigrala. Prihod voditeljev neuvrščenih držav pa tukaj tolmačijo kot dokaz pozornosti, ki jo gibanje posveča vprašanjem svobode in dekolonizacije v svetu ter še zlasti razmeram na Jugu Afrike.

Pustite mojo hčer!

Killa-killa gorila iz canterburryjskega živalskega vrta je dobila mladiča, ki ga nekaj ur po porodu ljubeče stiska k sebi (Telefoto AP)

Lepotice s TV ekrana

Skupina komikov na pričujočem posnetku reklamizira pivo s televizijskih ekranov. Geslo, ki je baje najbolj učinkovito pri tej reklamizaciji , je to, da pivo pomaga dekletom ohraniti vitkost (Telefoto AP)

Kako si Italijani kratijo čas na plažah

Stare in nove igre preganjajo dolg čas razbeljenega poletja

RIM — *Letošnje poletje predstavlja pravi »revival« družabnih iger. Kot poroča agencija Adn-kronos si vedno več Italijanov krati prosti čas na plažah s skupinskimi igrami. K temu bo pripomoglo tudi vreme, saj napovedi niso najboljše, vsaj za prve dni avgusta. Vse več bo takih, ki bodo dnevno plavanje zamenjali z »upravljanjem« stanovanj, hotelov in podjetij pri »monopoliju« ali z zadnjo bitko »armad rizika«.*

Zadnje odkritje za »lene dopustnike« predstavlja ameriška igra »trivial pursuit«, ki je prve uspehe žela že okrog prejšnjega božiča. Cena je relativno visoka (89 tisoč lir), toda lahko zabava štiri ali več igralcev. V bistvu je najnovejša izvedba znane otroške »račje« igre, kateri so dodali tudi nekaj vprašanj iz splošne kulture: od izredno lahkih do skoraj nemogočih (kako se je prej imenoval »Rt Dobre nade«?, katera ameriška država ima za simbol kaktus?; odgovori se glasijo: »Rt Neviht Ludvik XIV.«, »Arizona«). Iz Amerike prihajajo tudi ostala »odkritja« letošnjega poletja in sicer »scruples« in »provocation«.

Za vse tiste, katerim morje predstavlja prijetno razvedrilo in sprostitev, so še vedno na razpolago »frisby«, plastična igrača uvožena iz Kalifornije in pa znani predhodnik tenisa badmington. Industrija igrač seveda ni nikoli pozabila na otroke, ki še vedno predstavljajo velik del kupcev razno raznih vrčkov, lopat itd. Leseno orodje je že davno zamenjala bolj praktična in ekonomična plastika. V krizo so zašle razne elektronske igrače in na plažah so ponovno vzleteli barvni zmaji, ki so bili zelo priljubljeni našim dedom.

Pred odhodom na morje je nujno torej obiskati najbližjo trgovino ter obnoviti zalogo poletnih igrač, vsaj po mnenju proizvajalcev in trgovcev, ki jim je ustvarjanje zadnje mode vsakdanji posel.

Letos dražje ameriške univerze

NEW YORK —*Od prihodnjega šolskega leta bo študij na ameriških zasebnih univerzah dražji, saj bodo v povprečju stroški narasli čez 10.000 dolarjev (15 milijonov lir). Svet ameriških univerz ugotavlja, da se s tem prvič prekorači ta okrogli znesek, medtem ko na državnih univerzah znaša povprečna vpisnina mnogo manj, in sicer 5.604 dolarjev na leto.*

Najdražji zasebni "college" je Bennington, kjer bo moral vsak študent (oziroma njegovi starši) plačati za štiri leta učenja, z vključnim stanovanjem in hrano, rekordni znesek 67.800 dolarjev, kar je že celo premoženje (več kot 100 milijonov lir). Med zasebnimi univerzami sledijo v lestvici najdražjih Barnard college, Sarah Lawrence, Massachusetts institute of technology, Harvard in Radcliffe, Yale, Dartmouth, Brandeis, Columbia in Princeton. Na vseh teh univerzah stane vpisnina za akademsko leto 1986-1987 od 16.530 do 15.980 dolarjev.

Stroški za obisk ameriških vseučilišč se bodo, po mnenju omenjenega sveta, letos povečali za pet do šest odstotkov. Edina tolažba za študente in njihove starše je v napovedi, da bo iz javnih in zasebnih skladov na razpolago več kot 20 milijard dolarjev za podpore nadarjenim in zaslužnim študentom, ki naj bi zapolnile "luknje" med njihovo finančno zmogljivostjo in dejanskim stroškom za študij.

Ljubezen v cirkusu

Digger, kenguru-boksar nekega ameriškega cirkusa, je zelo navezan na svojega trenerja Helga Dama in ga pred vsakim matchem objame (Telefoto AP)

Madžarski forint zgled trdnosti ne samo državam vzhodnega bloka

BUDIMPEŠTA — Pred štiridesetimi leti (1. avgusta 1946) se je na pepelu največje inflacije v zgodovini ekonomije rodila nova madžarska valuta: forint. Ime je dobila po starem denarju, ki je bil prvič skovan v letu 1252.

Nova valuta je zamenjala prejšnji peng, ki je začel tiho smrt že pred drugo svetovno vojno. V času druge svetovne vojne so na Madžarskem krožila razna plačilna sredstva, toda saj kot povsod v tistem obdobju so ljudje verjeli največ v zlato. Po osvoboditvi je visoka inflacija dnevno nižala kupno moč denarja; kot posledica tega so v prvih mesecih 1945. leta tiskali banknoto z nominalno vrednostjo tisoč pengov, jeseni istega leta za sto tisoč in v začetku naslednjega leta so bili prisiljeni izdati banknoto za milijon pengov. Junija 1946. so dosegli svetovni rekord: milijardo pengov v eni sami banknoti. Prvega avgusta so se končno dogovorili za novo denarno enoto - forint, s pariteto 400 tisoč kvadrilionov pengov (4 z 29 ničlami) za en forint. Prvi dan je bil dolar vreden 174 forintov.

Pot forinta je bila, je in ostane vzročno in posledično vezana na spreminjanje cen blaga: do 52. leta je kupna moč nove valute padla za 58 odstotkov, saj je bila inflacija do tega leta v povprečju pod 20 od sto. Naslednja leta so bila znatno uspešnejša saj so cene rastle za največ tri od sto letno in v nekaterih obdobjih je bila inflacija negativna. V začetku osemdesetih let se je inflacija zadrževala na okrog 7-8 odst., v letošnjem letu pa pričakujejo povišek cen za 5 odstotkov.

Vlada v Budimpešti ne želi pokvariti tega vtisa in skuša s forintom prikazati trdno bazo gospodarstva. Narejene so bile tudi prve poteze na poti do konvertibilnosti. Od večjega števila različnih tečajev so se najprej omejili na dva, za blagovni in neblagovni promet (v glavnem turizem). Razlika je bila stoodstotna (60 proti 30 forintov za dolar) a se je postopoma ožila dokler se ni 1. oktobra 1981 pojavil enotni tečaj. Paritete so se najprej administrativno spreminjale vsake tri mesece, potem mesečno, tedensko in končno dnevno.

Pred dvema letoma je bila Madžarska kot tretja vzhodnoevropska država (poleg Romunije in Poljske), sprejeta v Mednarodni denarni sklad in se s tem vključila v center mednarodnih monetarnih tokov. Sklad ji je takoj dal dva kredita. Mednarodne banke pa še nadaljnjih enajst. Eden od glavnih razlogov, za povpraševanje po mednarodnih kreditih, je bilo povečanje monetarnih rezerv, ki se v teoriji takoj smatrajo za bazo konvertibilnosti nacionalne valute. S tem so bili opravljeni vsi tehnični koraki do konvertibilnosti prvi podpredsednik Madžarske narodne banke Janoš Fekete, ki pa ne ocenjuje sedanji kot najboljši trenutek za poslednji korak k splošni menjavi forinta v mednarodni trgovini. Nestabilnost na mednarodnem denarnem trgu (padec dolarja) bi privedla do prevelike odvisnosti madžarske ekonomije od svetovnega trga. V prejšnjem letu je zunanjetrgovinski deficit znašal 457 milijonov dolarjev in nujno je stabilizirati ekonomijo ter izvoz pred pristopom v "svet" konvertibilnih valut.